

FISKERIDIREKTORATET

Fiskeridirektoratet

ÅRSRAPPORT 2018

Livet i havet - vårt felles ansvar

Innhold

Del I: Leders beretning.....	1
Del II: Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
Del III: Årets aktiviteter	9
Del IV: Styring og kontroll i virksomheten.....	56
Del V: Vurdering av framtidsutsikter.....	61
Del VI: Årsregnskap.....	63
Vedlegg 1 – Effektmål.....	92
Vedlegg 2 – registreringsskjema tilstandsrapportering kjønn og mangfold	98

Del I: Leders beretning

Norge disponerer store havområder og en lang kystlinje. Det gir gode muligheter til å skape verdier, men forplikter også til å forvalte ressursene i et evighetsperspektiv. Dette gjenspeiles i Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag; vi skal forvalte marine ressurser og næringer slik at det legges til rette for verdiskaping og lønnsomhet både i dag og for fremtiden.

Fiskeressursene og kystsonen tilhører fellesskapet, og utnyttelsen av disse må skje innenfor en akseptabel påvirkning på miljøet og økosystemet.

Fiskeridirektoratet løste etter min vurdering oppdraget på en tilfredsstillende måte i 2018. Samtidig ser vi at samfunnsutviklingen generelt, og utviklingen i de marine næringene spesielt, tilsier at vi må tilpasse arbeidet vårt til nye utfordringer. Det er positivt og nødvendig at det satses på forvaltningsrettet forskning. Samtidig vil effekten av ny kunnskap være avhengig av at forvaltningen har kapasitet og evne til å omsette denne til relevant forvaltning. For at potensialet for økt verdiskaping i marin sektor skal realiseres, må derfor også forvaltningen være i stand til å gjøre sin del av jobben.

Det ble eksportert norsk sjømat for 99 milliarder kroner i 2018, en økning på cirka 5 prosent fra året før. Oppdrettsfisk utgjorde knapt 72 prosent av verdien, mens det er villfisk som står for det største kvantumet. Selv om noen gytebestander har vist nedadgående trend, står det relativt bra til med de fleste av de økonomisk viktigste fiskebestandene. Produksjonen av oppdrettsfisk har vært rimelig stabil de siste årene. Lønnsomheten i fiskeflåten og oppdrettsnæringen er gjennomgående god, men med variasjoner mellom grupper og enkeltaktører.

Stortinget har vedtatt et nytt forvaltningssystem for akvakultur av laks og regnbueørret i sjø, der miljøpåvirkningen – i første omgang påvirkningen av lakselus på vill laksefisk – avgjør hvorvidt det blir tilbudt vekst eller ikke i et område. I 2018 ble det åpnet for vekst i åtte av 13

produksjonsområder, og Fiskeridirektoratet bidro i arbeidet med å legge til rette for kapasitetsveksten.

Saksbehandling av søknader om utviklingstillatelser var en viktig oppgave for oss også i 2018. Det kom totalt 104 søknader i perioden 2015-2017. Per 1. februar 2019 hadde vi gitt åtte tilsagn, tilbakemelding til 10 om at de er vurdert å være innenfor ordningen og 65 avslag. Fiskeridirektoratet fikk en ekstra bevilgning på 8 millioner kroner i 2018 for å kjøpe eksterne, tekniske vurderinger. Dette, sammen med at vi har satt av ekstra kapasitet internt, gjør at vi forventer å avslutte førstegangs behandling av alle sakene i løpet av første halvår 2019.

Prosjektene som har fått innvilget tillatelser skal følges opp etter fastsatte målkriterier og med ordinært tilsyn. Ordningen har ført til stor innovasjonsaktivitet, og det er grunn til å tro at den vil føre til utvikling av viktig kunnskap og ny teknologi for sjøbasert akvakultur.

Rømt fisk er en av akvakulturnæringens miljøutfordringer. Til tross for at både næringen og forvaltningen har lagt ned stor innsats i å forebygge rømming, vil hendelser kunne skje. I 2018 var antallet rømte laks rapportert til Fiskeridirektoratet vesentlig høyere enn året før, mens antall hendelser var om lag uendret. Overvåkning og utfisking er effektive tiltak og medvirker til at det er færre vassdrag enn tidligere med høyt innslag av rømt fisk¹.

Det står ikke så bra til med enkelte kystnære fiskebestander, for eksempel kysttorsk. Det er krevende å regulere disse på en måte som ivaretar hensynet til bestandene samtidig som det skal være mulig å drive yrkes- og rekreasjonsfiske. Det er innført en registrerings- og rapporteringsordning for turistfiske, noe som vil gi bedre kunnskap om uttaket i dette fisket. Vi har anbefalt utvidet fangstrapportering fra den mindre kystfiskeflåten. Formålet er å øke kunnskapen om kystnære fiskebestander og fisket på disse slik at hensynet til både bestander, yrkes- og fritidsfiskere kan ivaretas på en god måte.

Fiskeridirektoratet følger de ulike fiskeriene tett, og justerer reguleringene i løpet av året når det er nødvendig for å få en god avvikling av fisket. En illustrasjon på dette er at vi kunngjorde hele 265 j-meldinger (forskrifter) i 2018.

Det er en viktig del av Fiskeridirektoratets aktivitet å se til at fiskeri- og havbruksnæringen følger regelverket. Uakseptabel påvirkning på miljø og økosystem, samt ulike konkurransevilkår, er mulige konsekvenser dersom regelverket ikke overholdes. Markedet krever også i økende grad garantier for at sjømaten er lovlig fanget og produsert. Vi mener det er behov for å fornye måten kontrollen med fiskeriene blir utført på, og ser derfor fram til resultatet av Fiskerikontrollutvalgets arbeid. I 2018 har vi arbeidet videre med opplegg for analyse av data, vi har etablert nasjonale grupper for operativ risikoanalyse og fortsatt arbeidet med etterfølgende kontroll.

I 2018 fikk vi på plass to innleide fartøy til Sjøtjenesten; Rind og Eir. De skal drive sjøgående kontroll og innhente og formidle kunnskap til både forvaltning og forskning. Sjøtjenesten samarbeider tett med blant annet Kystvakten, og har også viktige oppgaver med å overvåke fiskefelt, og stenge områder ved for høy innblanding av småfisk eller bifangst.

¹ Havforskningsinstituttet: Rømt oppdrettslaks i vassdrag i 2017 – rapport fra det nasjonale overvåkningsprogrammet. Fisken og havet – særnummer 2-2018

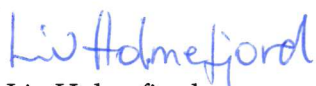
Fiskeridirektoratet er tilstede med kontor på 20 steder langs kysten. Kontornettet gir oss nærhet til aktivitetene både innen fiskeri og akvakultur, og er viktig for at direktoratet skal ha nok og riktig kunnskap til å kunne utføre samfunnsoppdraget.

Antall årsverk i Fiskeridirektoratet er redusert fra 446 i 2014 til 414 i 2018. Reduksjonen er størst innen ulike administrative funksjoner. Vi har særlig prioritert ressurser til akvakulturforvaltning og digitalisering. Ulike digitale løsninger skal gjøre brukernes dialog med forvaltningen enklere, sikrere og mer effektiv. Samtidig vil vi kunne utføre våre oppgaver med bedre kvalitet og på en mer rasjonell måte.

Fiskeridirektoratet ønsker å gå foran som en åpen og tydelig forvaltning. Vi har som ambisjon å gjøre både kunnskapsgrunnlaget og alle offentlige data vi bruker i arbeidet vårt tilgjengelige for alle på en enkel måte. Dette er viktig for at både næringsaktørene, samarbeidspartnerne og samfunnet skal ha tillit til arbeidet vi gjør. I 2018 ble alle sluttsedler gjort tilgjengelige på våre nettsider. Det gjør at alle kan følge med på hvem som fisker hva, når de gjør det og hvor det leveres.

Vi opplever økende interesse for hvordan våre felles marine ressurser og kystområder blir forvaltet og utviklingstakten i næringene er rask. Dette setter store krav til vår kunnskap og hvordan vi løser samfunnsoppdraget. Jeg vil takke alle medarbeiderne i Fiskeridirektoratet, som står på hver dag for å bidra i dette viktige arbeidet.

Fiskeridirektoratet, 26. februar 2019

Liv Holmefjord
Fiskeridirektør

Del II: Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og akvakulturnæringen, og er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). **Vårt samfunnsoppdrag er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.**

Ved å være faglig premissgiver, god forvalter og en medspiller for næringen, forskningen og offentlige etater, er Fiskeridirektoratet en sentral aktør i regjeringens havsatsing. Vi skal gi kunnskapsbaserte råd til NFD, for å bidra til å utvikle og iverksette politikken innen akvakultur, fiskeri og marin arealforvaltning.

Fiskeridirektoratet har vedtatt en virksomhetsstrategi med fem satsingsområder. Disse er sentrale for at direktoratet skal kunne løse samfunnsoppdraget (**Figur 1**).

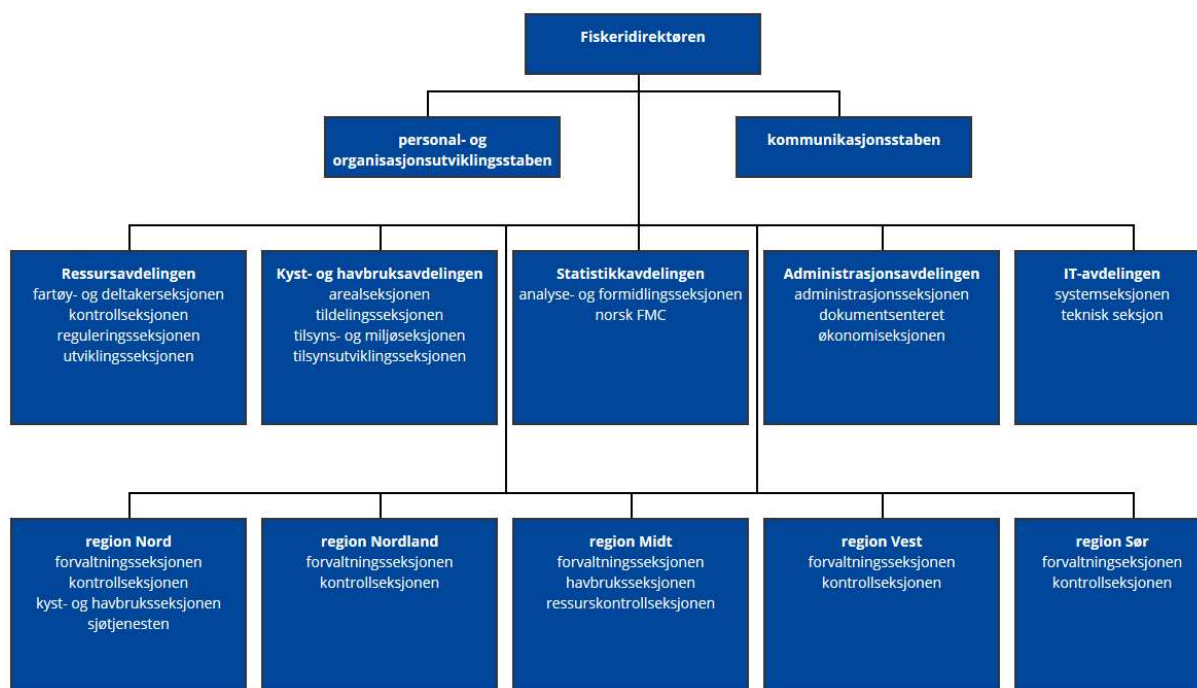

Figur 1: Fiskeridirektoratets strategi 2015-2020

Omtale av organisasjonen og ledelsen

Fiskeridirektoratet ledes av fiskeridirektør Liv K. Holmefjord. Hovedkontoret ligger i Bergen, og i tillegg er 20 kontor fordelt på fem regioner langs kysten: Nord, Nordland, Midt, Vest og Sør. Vi hadde i gjennomsnitt 414 årsverk i 2018, fordelt 50,4 prosent ved hovedkontoret og 49,6 prosent i regionene.

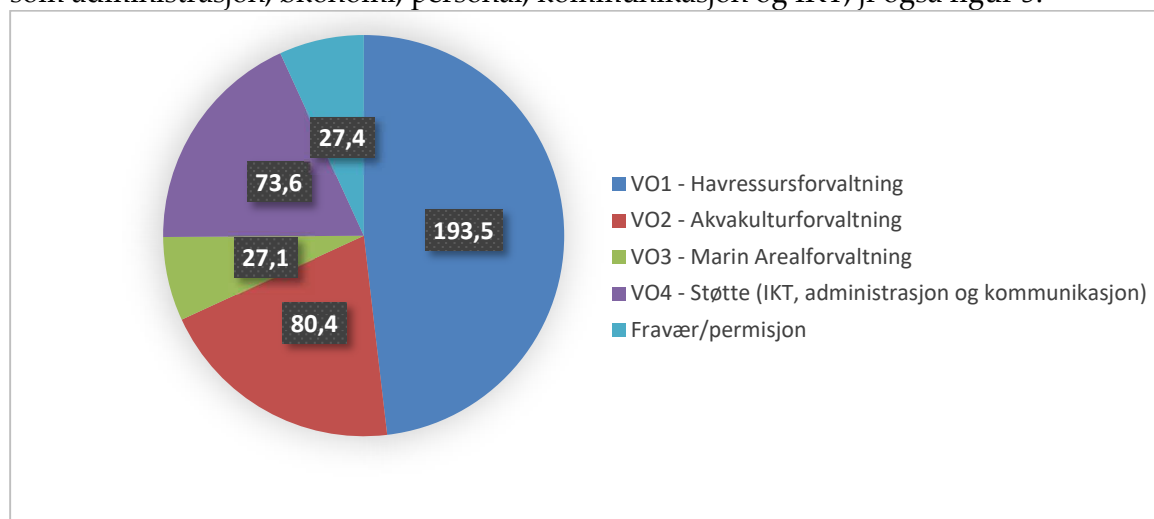
Hovedkontoret har fem avdelinger; ressursavdelingen, kyst- og havbruksavdelingen, statistikkavdelingen, administrasjonsavdelingen og IT-avdelingen, samt to staber; kommunikasjonsstaben og PO-staben.

Figur 2: Organisasjonskart

Presentasjon av utvalgte hovedtall

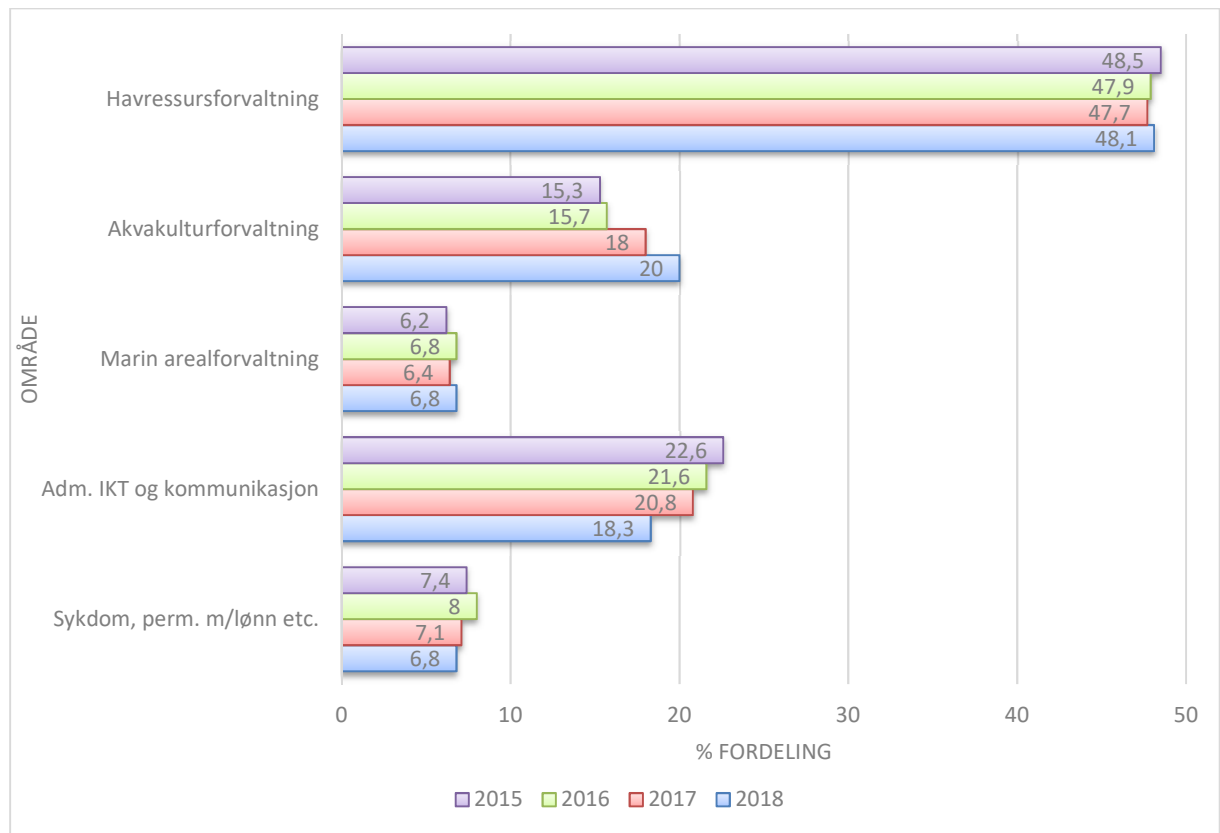
Figur 3² er en sjablongmessig betraktning av årsverkene i 2018. Som det fremgår av figuren er det havressursforvaltning som utgjør hoveddelen av årsverkene i Fiskeridirektoratet, etterfulgt av akvakulturforvaltning. Sistnevnte har vært prioritert og hatt størst økning de siste årene. Vel 18 prosent går til støtte, som omfatter virksomhetsovergrepene funksjoner som administrasjon, økonomi, personal, kommunikasjon og IKT, jf også figur 5.

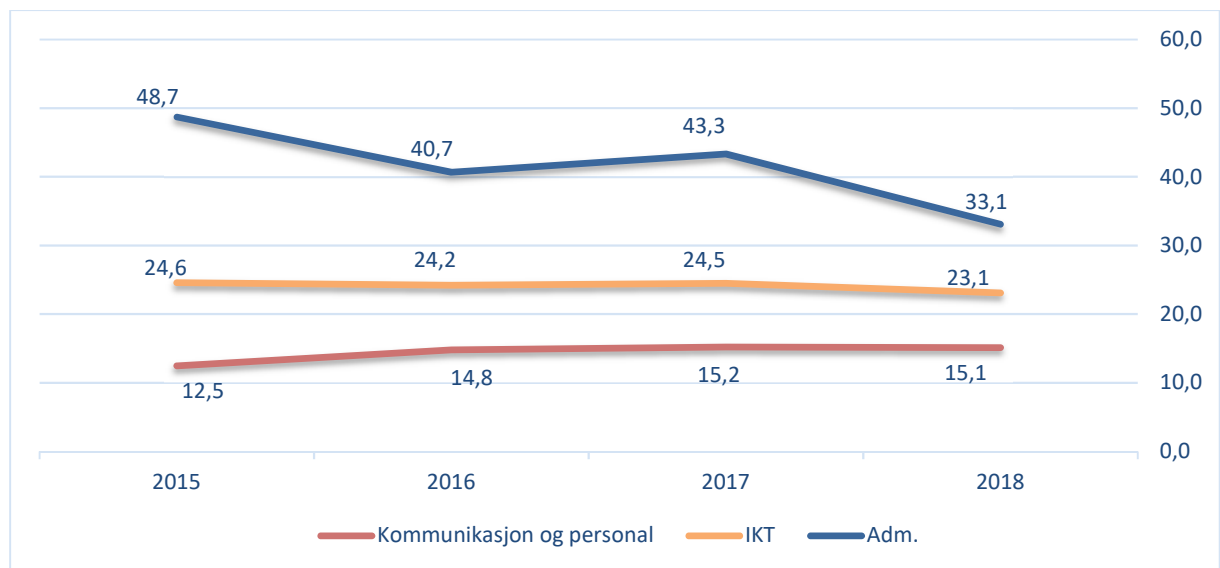
Figur 3: Fordeling årsverk 2018

² Sykdom utover arbeidsgiverperioden og foreldrepermisjoner er holdt utenfor her.

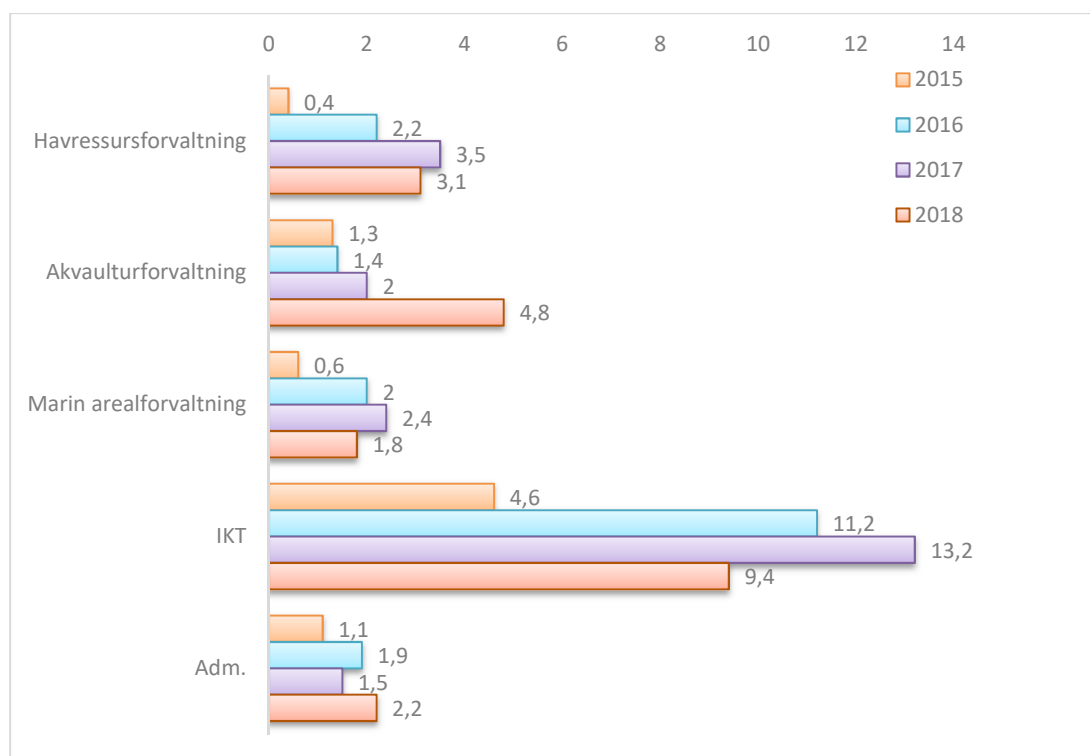
Figur 4 viser andel av årsverk fordelt på de ulike virksomhetsområdene over tid, mens **figur 5** viser mer detaljert hvordan årsverk knyttet til ulike støttefunksjoner har endret seg.

Figur 4: Fordeling av årsverk 2015-2018

Figur 5: Årsverk på administrative områder særskilt

Figur 6: Kjøp av fremmedtjenester omregnet til årsverk

I **Figur 6** fremgår det antall årsverk³ og relevante områder hvor etaten har kjøpt fremmedtjenester, et virkemiddel Fiskeridirektoratet har for å midlertidig styrke kapasiteten innenfor prioriterte områder. Gjennom de sist fire årene ser vi en økning på områder som IKT, samt innenfor akvakulturforvaltningen i 2018 som følge av kapasitetsbehov knyttet til utviklingstillatelser.

Tabell 1 viser utvalgte nøkkeltall for Fiskeridirektoratet basert på informasjon fra del VI, årsregnskapet, de siste tre årene.

Tabell 1: Sentrale nøkkeltall

Noen sentrale nøkkeltall	2016	2017	2018
Antall årsverk (snitt gjennom året)	418	422	414
Samlet tildeling post 01-45	478 669 160	548 354 153	556 968 009
Utnyttelsesgrad post 01	96%	95%	96%
Driftskostnader post 01-45	492 242 000	515 571 813	524 658 655
Lønnsandel av driftskostnader	61%	59%	59%

Antall årsverk i Fiskeridirektoratet er de siste fem årene redusert fra **446** i 2014 til **414** i 2018 (snitt gjennom året). Reduksjonen er størst innen området støtte (administrasjon).

³ Årsverk er i denne sammenheng et uttrykk for totale utgifter i form av fremmedtjenester per år, gitt en timepris á 1.250,- og 1725 timer per årsverk.

Lønn og lønnsrelaterte kostnader utgjør hoveddelen av direktoratets kostnader. Innkjøpte tjenester har økt de siste årene, i særlig grad fartøyleie til Sjøtjenesten og innleid kompetanse og kapasitet til utvikling av digitale løsninger og tekniske vurderinger knyttet til utviklingstillatelser.

Resultatkjede	Beskrivelse	
Samfunnseffekter	utvikling i fangst og verdi (fiskeri) (Figur 12) utvikling i produksjon og verdi (havbruk) (Figur 34) utvikling i gytebestand (tall fra ICES 1985-2018) (Figur 8) utvikling i drivstofforbruket i fiskeflåten (Figur 17) utvikling i innrapporterte rømmingstall 1995-2018 (Figur 32) utvikling i lokalitetstilstanden på bunnen under matfiskanlegg (B-undersøkelser 2009-2018) (Figur 30) utvikling i lønnsomhetstall for fiskeri og havbruk (Figur 9 og Figur 35)	
Brukereffekter	kvoter og tillatelser blir riktig tildelt risikobasert tilsyn og kontroll, som skal sikre at regelverket blir fulgt, gir like konkurransevilkår data og kunnskap om marine næringer og økosystemet øker produktivitet; fangst per fisker (fiskeri) (Figur 13) og produksjon per årsverk (havbruk) (Figur 21)	
Produkt/tjeneste	bestille forskningsoppdrag, utredninger osv. gi råd til Nærings- og fiskeridepartementet komme med forslag til forskrifter og forskriftsendringer fastsette forskrifter	svare på høringer gi ut data, rapporter og analyser gi ut lønnsomhetsundersøkelser vedtak
Aktiviteter	saksbehandle; svar, vedtak og klager drive kontroll og tilsyn delta i internasjonale forhandlinger representere Norge i internasjonale fiskerierorganisasjoner gjennomføre årlige reguleringer delta i nasjonale og regionale arealforvaltningsprosesser gjennomføre analyser og gi råd	drive IKT-prosesser; utvikling og drift kommunisere og formidle gjennomføre innkjøpsprosesser drifte og utvikle økonomi- og personalsystemet
Ressurser	414 årsverk (49,6 % i regionene og 50,4 % ved hovedkontoret) 556,968 millioner i samlet inntektsføring	

Figur 7: Viktige sammenhenger i Fiskeridirektoratets resultatkjede 2018

Del III: Årets aktiviteter

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2018

Samlet sett oppfylte Fiskeridirektoratet samfunnsoppdraget på en tilfredsstillende måte i 2018. Samtidig ser vi at samfunnets interesse for hvordan de felles marine ressursene og kystområdene blir forvaltet øker og at utviklingstakten i næringene er stor. Dette setter stadig økte krav til vår kunnskap og hvordan vi løser samfunnsoppdraget.

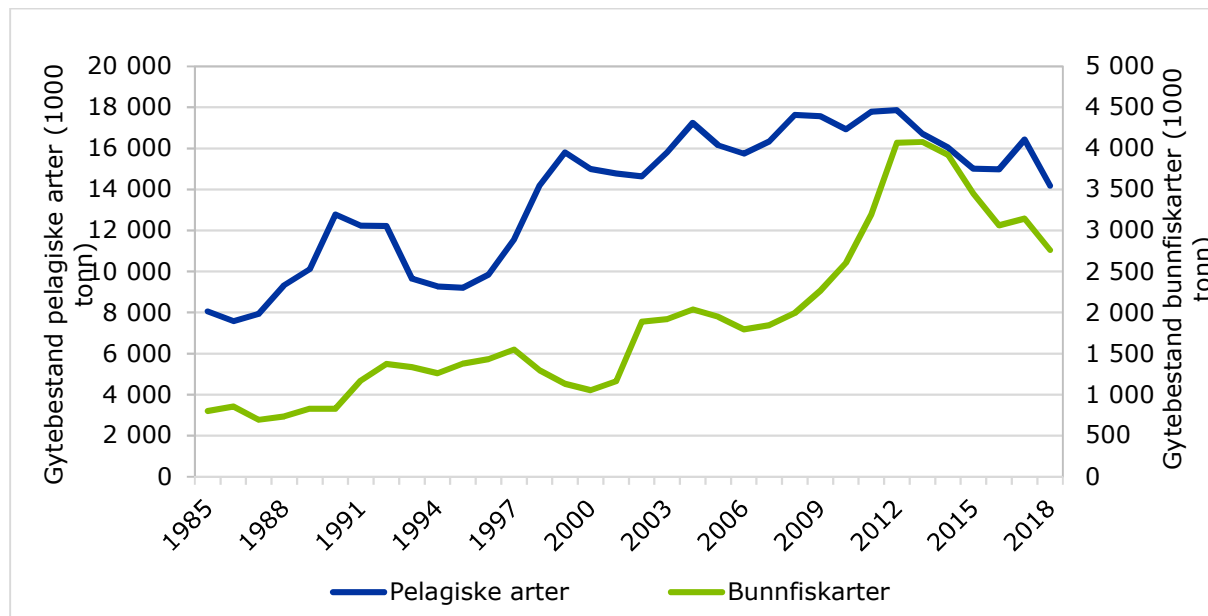
I 2018 økte vi ressursbruken innenfor akvakulturforvaltning. Vi har fortsatt relativt sett høy innsats innen digitalisering, mens vi har redusert ulike administrative funksjoner.

Videre oppsummerer vi de ulike delmålene som er satt for direktoratets virksomhet.

Havressursforvaltning

Målet for virksomhetsområdet er at Fiskeridirektoratet skal regulere og kontrollere fiske og fangst på en måte som skaper langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av ressursene, og slik ivareta både næringsinteresser og miljøhensyn.

Figur 8 viser utviklingen i gytebestanden for de økonomisk viktigste fiskeriene. Naturlige svingninger vil påvirke utviklingen, mens god forskning og forvaltning vil kunne dempe svingningene. Gytebestanden av både bunnfisk og pelagiske arter gikk i mange år oppover, men har de siste årene blitt redusert.

Figur 8: Gytebestand (Det internasjonale havforskningsrådet/ICES) 1985-2018

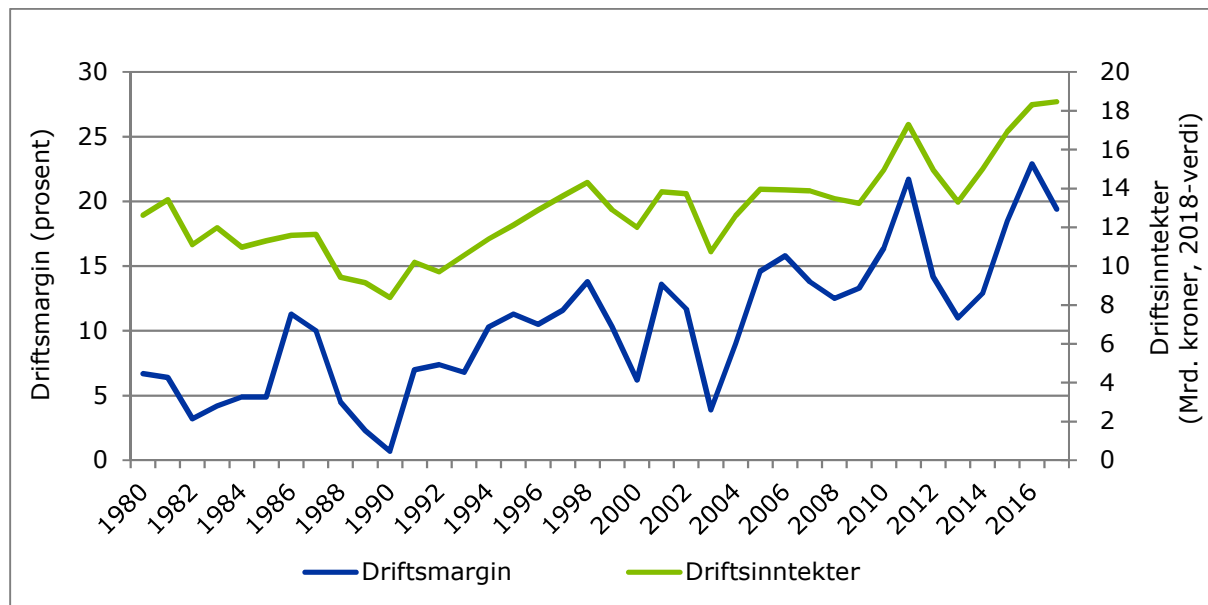
Delmål 1: Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet

De norske fiskeressursene gir grunnlag for arbeidsplasser, bosetting langs kysten og store eksportinntekter. De årlige fangstmengdene, som er regulert etter en bærekraftig forvaltning, begrenser imidlertid hvor mange fiskefartøy som kan delta i fisket. Det er viktig at antallet fartøy ikke er større enn at de har god lønnsomhet og slik kan tilby trygge arbeidsplasser.

Fiskeridirektoratet tildeler tillatelser til å delta i fiske og kontrollerer at vilkårene for tillatelsene blir overholdt. Direktoratet sikrer at strukturiltakene blir innført i fiskeflåten gjennom god saksbehandling i komplekse saker. Effektiv saksbehandling i fartøysaker hindrer unødige driftsavbrudd i fisket, noe som har betydning for lønnsomheten i flåten. Direktoratet behandlet over 2000 fartøysaker i 2018.

Fiskeridirektoratet utarbeider forslag til, og gjennomfører, årlige reguleringer for alle vesentlige fiskerier. Vi har god kontakt med næringsorganisasjoner og andre interessegrupper, slik at reguleringsopplegget kan endres gjennom året dersom det er nødvendig for å sikre at kvoter blir oppfisket eller det oppstår andre situasjoner som må ivaretas.

Figur 9 viser hvordan driftsmargin og driftsinntekter har variert siden 1980. Driftsmarginen gir inntrykk av lønnsomheten i fiskeriene ved å vise hvor mye som tjenes på hver 100 kroner solgt. I 2017 var gjennomsnittlig driftsmargin 19,4 prosent. Dette er en nedgang fra 2016, men driftsmarginen ligger fortsatt på et høyt nivå sammenliknet med tidligere år.

Figur 9: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter 1980-2017

Delmål 2: Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

Hensiktsmessige og kunnskapsbaserte reguleringer er viktig både av hensyn til fiskebestandene og økosystemet, men vi ser også en trend der markedene ønsker garantier for at norsk fisk er bærekraftig forvaltet og lovlig fisket. Disse garantiene går ofte utover det som kreves i nasjonalt regelverk. Dette utfordrer forvaltningsmyndighetenes ansvar og plikter. Uansett vil tiltak som bidrar til at reglene blir fulgt, også sikre norsk sjømat sin posisjon i markedene.

Fiskeridirektoratet driver risikobasert ressurskontroll og har i 2018 lagt om arbeidet for å bli mer effektiv og treffsikker. I 2018 gjennomførte vi 2743 kontroller. Kontrollene⁴ førte til 537 reaksjoner i form av anmeldelser, overtredelsesgebyr og advarsler.

Tabell 2: Inspeksjoner 2013 – 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall inspeksjoner	3 025	5 200	3 056	2 938	2 757	2 743

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall avgjørelser	3 067	5 240	3 093	2 955	2 795	2 765

Tabell 3: Avgjørelser 2013 – 2018

AVGJØRELSE	STARTDATO					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Null	658	251	158	64	93	363
Advarsel	225	195	171	223	153	177
AdvarselInndrag	1	3		1		
Anmeldelse	432	283	308	446	443	321
Anmeldtilbakkall					1	1
Bortvist	1	2	2	2	3	1
Gebyr	15	45	22	23	28	15
Ikke avgjort	23	76	72	59	128	180
Inndragning	5	18	14	15	21	5
Intet	1 707	4 367	2 346	2 122	1 925	1 700
Tilbakekall						2
Grand Total	3 067	5 240	3 093	2 955	2 795	2 765

Ved kontroll av landet kvantum arbeider vi fortsatt med å dreie innsatsen fra fysiske kontroller på kaikanten og i bedrifter til mer risikobasert kontroll, der hovedvekten av innsatsen er risikovurdering, analyse og etterfølgende kontroll. Dette gir et lavere antall

⁴ Hvorav et vesentlig antall er relatert til redskapskontroll

kontroller, men er nødvendig for å gi oss flere virkemidler og øke vår evne til å avdekke uregistrerte landinger.

I tillegg til den tradisjonelle kontrollaktiviteten har direktoratet lagt ned vesentlig innsats for å styrke analysearbeidet og har forberedt videre arbeid med fangstidentifisering for å oppnå korrekt ressursregistrering. Vi har også jobbet tett med Justervesenet for å styrke samarbeidet og utarbeide forslag til nye krav til vekstsystemer.

Kystvakten og salgslagene er viktige medspillere for å legge til rette for en helhetlig og heldekkende kontrollaktivitet.

Vi har fortsatt det internasjonale samarbeidet vi har på kontrollsiden med land som har fiskeriaktivitet i våre farvann. I tillegg har vi deltatt i en rekke internasjonale fora, og delt erfaringer og gitt gode råd om hvordan ressurskontroll bør utøves.

Akvakulturforvaltning

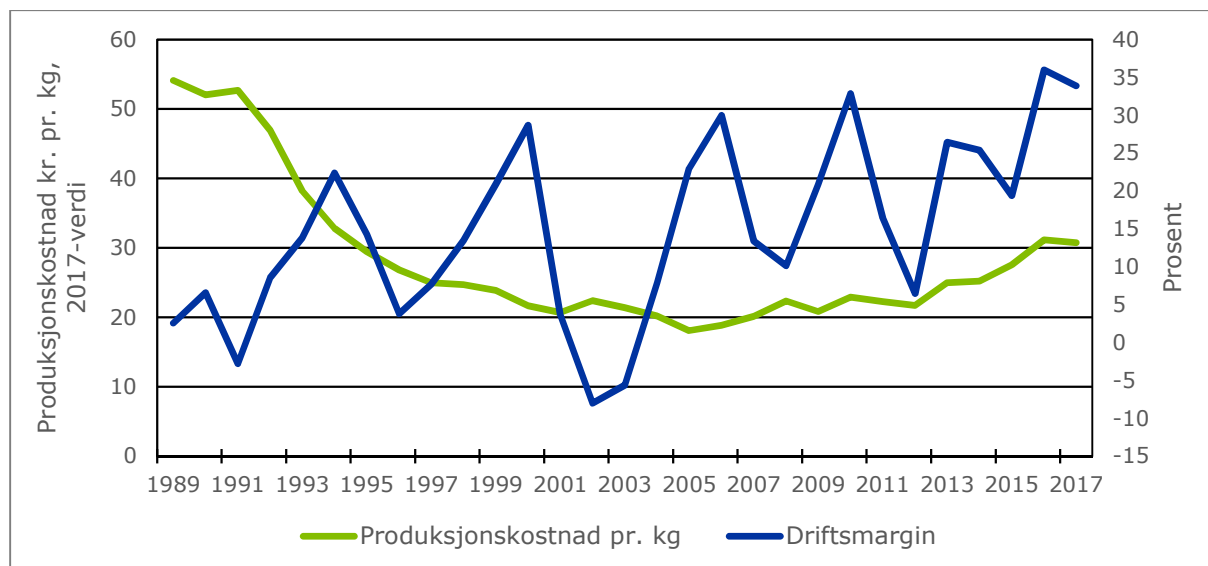
Delmål 1: Regelverk og tillatelsessystemer som fremmer bærekraft og lønnsomhet

Fiskeridirektoratet har i 2018 tilrettelagt og håndtert salg av 2 og 6 prosent kapasitetsvekst, gjennomført digitale klokkeauksjonen og en lukket budrunde. Samtlige prosesser kan karakteriseres som vellykkede, både teknisk og næringsmessig. Interessen for kjøp av tillatelsesbiomasse i næringen var meget høy. Havbruksfondets utbetalinger i 2018 ble også rekordstore som følge av de betydelige innbetalingene for vekst fra akvakulturnæringen. Utbetalingene fra fondet ble gjennomført til rett tid i oktober 2018 og beregningsgrunnlag, fordelingsnøkler og kroneuttelling ble publisert på Fiskeridirektoratets nettsider.

Arbeidet med utviklingstillatelser har også i 2018 vært omfattet av betydelig interesse. Vi har jobbet aktivt med å øke tempoet i søknadsbehandlingen. I 48 av årets 52 uker publiserte vi avklaringer og vedtak om utviklingstillatelser og/eller oversendte klageinnstillinger til departementet. Direktoratet har også fokusert på å utvikle gode målkriterier i dialog med næringsaktørene for prosjektene som har fått ja, og å jobbe fram forutsigbare rammer og tekniske løsninger for kunnskapsdeling i etterkant av utviklingsfasen.

Fiskeridirektoratet registrerte i 2018 økende pågang av søknader om tidsavgrensede tillatelser til særlige formål, som forskningstillatelser, tillatelser til stamfisk og visnings- og undervisningstillatelser. Et framtidsrettet og robust regelverk er avgjørende for å kunne gjøre gode vurderinger og stille relevante vilkår i tildelingene.

Lønnsomheten i matfiskproduksjon av laks har historisk variert mye, særlig som følge av svingninger i markedet. De siste årene har driftsmarginen vært gjennomgående høy.

Figur 10: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad per kg laks og regnbueørret 1989-2017

Delmål 2: Akvakultur i tråd med fastsatte krav

Fiskeridirektoratet har i 2018 arbeidet med forebygging og håndtering av effekter av rømming samt etterlevelse av biomasseregelverket. Et risikobasert tilsyn med systemrevisjon som hovedverktøy skal sikre at vi bruker tilsynsressursene der vi oppnår størst effekt.

I 2018 hadde vi fire hovedprioriteringer; risiko for rømming knyttet til brønnbåtoperasjoner, anleggssertifikat, visningstillatelser og produksjonsstyringsystemer for biomasse.

Det ble meldt inn 158 780 rømte laks (foreløpige tall per 31.12.2018) og 674 regnbueørret (Tabell 4). Rømmingstallene for laks er dominert av to store rømminger fra ett selskap, 54 000 og 52 000. Antall hendelser som ble innrapportert er om lag uendret sammenlignet med 2016 og 2017. Overordnet er det ikke grunnlag for å si at vi ser et trendskifte med hensyn til rømming av fisk.

Tabell 4: hendelser med og uten rømming, samt antall rømte fisk der fisk er opptalt etter rømming i 2018

	Episoder	Antall rømt	Gjenfangst
Laks	34	158 780	1927
Ørret	-	-	-
Regnbueørret	8	674	349
I alt	42	159 454	2 276
Hendelser uten rømming	82		
Totalt	124		

En gjennomgang av innrapporterte B-undersøkelser i 2018, viser gode til meget gode miljøforhold på bunnen under marine akvakulturanlegg. Dette har vært en stabil trend de siste 10 årene.

Antall innrapporterte B-undersøkelser har vært relativt stabil siden 2011. Den årlige variasjonen påvirkes av faktorer som for eksempel antall lokaliteter i drift per år eller resultatet på forrige B-undersøkelse.

Marin arealforvaltning

Delmål: En balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene, med utviklingsmuligheter for marine næringer

Konkurransen om arealene i havområder og kystsonen øker. Fiskeridirektoratet har tett samarbeid med flere etater og aktører for å bidra til en god utnyttelse av de marine arealene.

En forutsetning for økt bærekraftig sjømatproduksjon fra norske kyst- og havområder er at fiskeri- og akvakulturnæringens interesser blir ivaretatt i plan- og arealprosesser. Fiskeridirektoratet er derfor avhengig av kunnskap om ressursene i, og bruken av kystsonen og havområdene, for å kunne avveie interesser, gi råd og fremme god sameksistens. Nesten alle data vi har innenfor Fiskeridirektoratets ansvarsområde har et geografiske element (geodata). Geodata blir hentet både internt og eksternt, og blir brukt til geografiske analyser og formidling av kunnskap.

Fiskeridirektoratet involverer seg aktivt i kommunalt, regionalt og statlig planarbeid for å ivareta akvakultur- og fiskeriinteressene. Det er viktig at Fiskeridirektoratet er tidlig med i disse prosessene, for å løse potensielle utfordringer gjennom dialog og rådgiving.

Utvikling og drift av virksomheten

Delmål 1: En brukerrettet og effektiv saksbehandling

Fiskeridirektoratets ansatte har god kompetanse både når det gjelder veiledning og saksbehandling. Saksbehandlingstiden ved søknader er generelt lav. Unntaket er enkelte klagesaker og vedtak om tillatelser til særlige formål (akvakultur).

Implementering av prosesser i tilsynsverktøyet Saga har bidratt til mer effektiv saksbehandling.

Delmål 2: Fremtidsrettede og rasjonelle IKT-løsninger

Fiskeridirektoratet jobber kontinuerlig med å gjøre data og informasjon bak prosessene mer tilgjengelige for interne og eksterne brukere. Selvbetjente løsninger for registrering gjennom

Min Side og analyse/rapportering på fiskeridir.no har vært prioritert, og vi ser resultatene særlig på områdene hummerfiske, turistfiske og fritidsfiske.

Det har vært arbeidet med å fornye flere fagsystem i 2018, inkludert kjøperregisteret, akvakulturregisteret og kvoteavregningssystemet. Sanntidsdata for sluttsedler er gjort tilgjengelig for offentligheten.

Arbeidet med å utvikle nye digitale tjenester har fortsatt gjennom 2018. Fiskeridirektoratets tilsynsverktøy Saga har vært høyt prioritert og det er utviklet et løp for fullkontroll som forventes å gi bedre kvalitet og økt kapasitet i arbeidet med ressurskontroll.

Utdypende om aktiviteten på de ulike virksomhetsområdene

Fiskeridirektoratet er en stor produsent av offisiell statistikk i Norge. Data leveres til Statistisk sentralbyrå (SSB), og vi sender betydelige mengder statistikk til internasjonale og nasjonale organisasjoner (blant annet til Eurostat, OECD og regionale fiskeriorganisasjoner som ICCAT, NAFO og NEAFC). I løpet av et år har vi sendt vel 100 slike rapporter. Det formidles også statistikk på Fiskeridirektoratets nettside. I tillegg til de faste statistikkrapportene, som oppdateres automatisk, legges det ut vel 70 rapporter i løpet av et år. Dette bidrar til økt kunnskap om næringene blant publikum, journalister, forskere og beslutningstakere. I tillegg er det stor etterspørsel etter data til forskning, som krever tilrettelegging. Fiskeridirektoratet har døgnåpen forvaltning gjennom Fisheries Monitoring Centre (FMC). Senteret fokuserer spesielt på veiledning og kontakt med den norske fiskeflåten for at den skal oppfylle sine rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale myndigheter. FMC mottar også tips og beredskapsmeldinger. De siste tre årene har senteret håndtert cirka 25 000 kontakter med fiskere/publikum årlig.

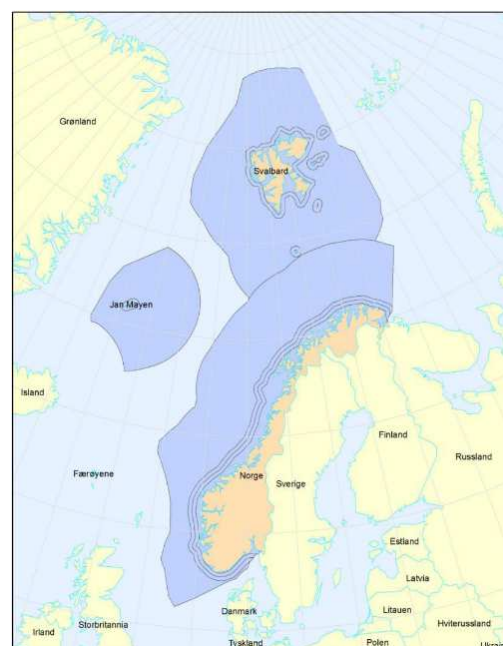
Vi har i 2018 tilrettelagt landings- og sluttseiddedata på maskinlesbart format på fiskeridir.no. Disse fangstdataene oppdateres daglig slik at det er mulig å følge fiskeriene i sann tid. Aggregerte historiske fangstdata fra fiskeriene for 2000-2017 ligger samme sted. Formidlingsløsningen er interaktiv i den forstand at brukeren selv definerer hvilke data som skal hentes ut. Den økte tilgjengeligheten av fangstdata gjør det mulig for allmennheten å analysere det historiske og å følge det løpende fisket.

For å drive økologisk bærekraftig forvaltning av fiskeressursene, baserer Fiskeridirektoratet seg på råd fra Havforskningsinstituttet og Det internasjonale råd for havforskning (ICES), som gir råd om størrelsen på det årlige ressursuttaket. Fiskeridirektoratet gir fangstdata til Havforskningsinstituttet og ICES. Myndighetenes fastsettelse av ressursuttaket er forankret i et internasjonalt forskerkollegium.

Internasjonalt arbeid

For å sikre bærekraftig fiske og en rettferdig fordeling av fiskerettigheter mellom nasjoner, bidrar Fiskeridirektoratet med regelverksutvikling og kunnskapsproduksjon i en rekke fora. Norge har forvaltningsansvar for et havområde som er sju ganger så stort som det norske landarealet (**Figur 11**). Norske fiskere utnytter fiskebestander som deles med andre nasjoner, i første rekke EU og Russland.

Samarbeid mellom fiskeri- og miljøforvaltningsorganisasjoner har blitt videreført i 2018, blant annet ved å delta i den norske delegasjon til biodiversitetskomiteen i OSPAR. Direktoratet bidrar med faglig ekspertise i bistandsarbeidet innen fiskeri- og akvakultursektoren. Utviklingen av nye prosjekt i utpekte samarbeidsland, og konkretiseringen av vårt forvaltningsbidrag i det nye Nansen-programmet, som driftes av Verdens matvareorganisasjon (FAO), har vært

Figur 11: Norges fiskerisoner

viktig. Arbeidet med delte bestander er prioritert i Nansen-programmet og Fiskeridirektoratet har bistått FAO i planleggingsarbeid på dette feltet.

Dels foregår dette arbeidet i FN og dets underliggende organ, FAO. Dels foregår det i regionale fiskeriorganisasjoner, som Den nordøstatlantiske fiskerikommisjonen (NEAFC) og Den nordvestatlantiske fiskerikommisjonen (NAFO). Men hovedtyngden foregår i bilateralt og multilateralt samarbeid med de viktigste partnerne i Norges egne havområder.

Vi gjennomfører det utvidede havnestatskontrollregimet som trådte i kraft i 2015. Det innebærer blant annet at ikke bare de som lander frossen fisk, men også de utenlandske fartøyene som lander fersk fisk, pluss havneanløpene for bunkring og proviantering, blir kontrollert.

Fiskeridirektoratet har gitt faglig bistand til NFD i forbindelse med Brexit.

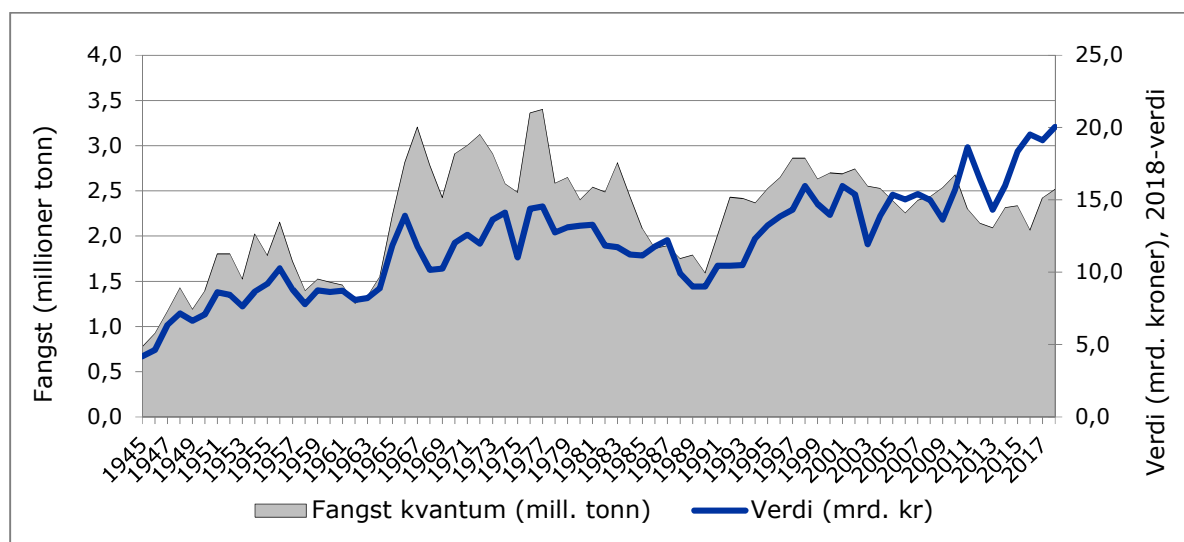
Havressursforvaltning

Fiskeridirektoratet har følgende delmål innenfor havressursforvaltningen:

- **Delmål 1:** Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet.
- **Delmål 2:** Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer.

De siste årenes utvikling i pris og dermed førstehandsverdien vært positiv. Foreløpige tall for 2018 viser, for første gang, en førstehandsverdi på over 20 milliarder kroner. På tross av at viktige fiskeslag som torsk og hyse, og pelagiske arter som sild og makrell, hadde en merkbar nedgang i landet kvantum, økte samlet fangstmengde i 2018 sammenliknet med 2017. Kombinert med generelt gode priser ga dette rekord i førstehandsverdien i 2018.

Figur 12 viser utviklingen i kvantum og førstehandsverdi for de norske fiskeriene.

Figur 12: Norsk fangst 1945 – 2018 Kvantum og førstehandsverdi

Delmål 1: Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet

Fiskeridirektoratet har lang tradisjon og erfaring med å balansere mellom høsting og beskyttelse av ressursene. Vi gir råd og utarbeider forslag til årlige nasjonale reguleringstiltak (forskrifter).

Direktoratet legger ned mye arbeid i å gjennomføre høringer og foreslå fiskerireguleringer, slik at flest mulig synspunkter fra næringen og samfunnet for øvrig er vurdert når reguleringene iverksettes. Fiskeriene følges tett gjennom året, og Fiskeridirektoratet justerer kvoter og andre reguleringslementer i nær dialog med næringen, Havforskningsinstituttet og NFD. Det pågår dessuten et arbeid med sikte på å forenkle fiskerireguleringene. Reguleringene skal ivareta en rekke politiske vedtak der målet er både å oppnå bærekraftig forvaltning av fiskeressursene og rettferdig fordeling av mulighetene til å fiske.

Fiskeridirektoratet har fulgt opp oppdraget i tildelingsbrevet, og har i samarbeid med HI utarbeidet et forslag til plan for datainnsamling.

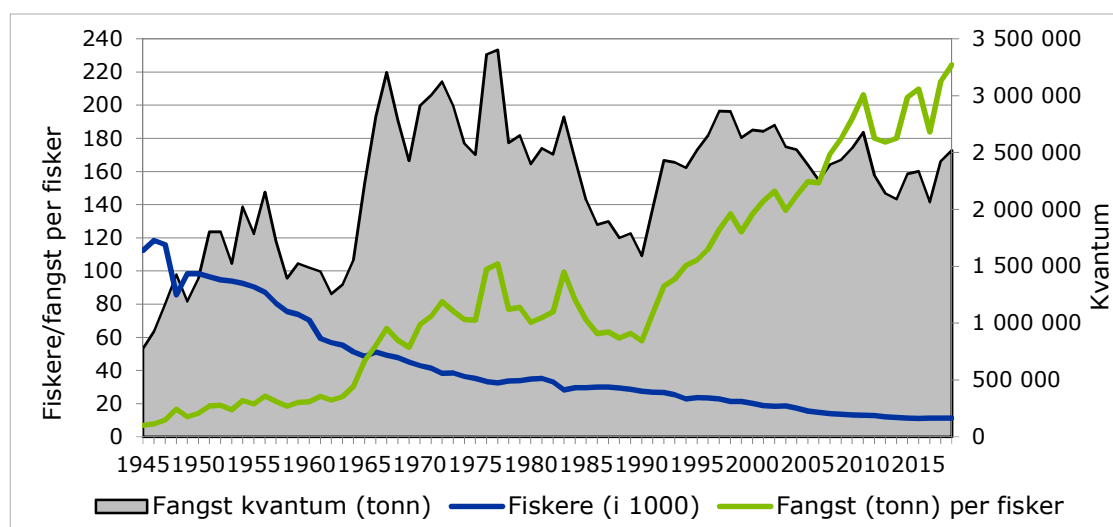
Vi har i 2018 lukket fisket etter leppefisk. Selv om en lukking var varslet som et mulig reguleringstiltak, ble det stor oppmerksomhet rundt lukkingen, herunder en betydelig mengde enkeltsaker.

I 2018 ble det foretatt utlysning av to nye konsesjoner for fiske etter krill i Antarktis. Søknadene ble behandlet og tillatelsene ble tildelt før årsskiftet.

Fiskeridirektoratet har fulgt opp stortingsmeldingen om kongekrabbe gjennom å sende relevante problemstillinger på høring i forbindelse med årlig fastsettelse av forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område.

I forbindelse med at Storbritannia vil gå ut av EU i mars 2019 (Brexit), har Fiskeridirektoratet deltatt i arbeidet med å forberede Norge på forhandlinger med EU og Storbritannia. Fiskeridirektoratet har blant annet levert rapporter og svart på bestillinger fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Figur 13 viser fangstkvantum, antall fiskere og fangst per fisker i perioden 1945-2018.

Figur 13: Norsk fangst 1945-2018. Antall fiskere og fangst per fisker

Effekten av den bærekraftige forvaltningen av fiskebestandene og den gjennomførte struktureringen i fiskeflåten, er at fangsteffektiviteten per fisker har økt fra 6-7 tonn per år i 1945 til over 200 tonn per år i 2018. Økningen er spesielt tydelig i perioden etter 1990.

Gjennom diverse strukturtiltak er den norske fiskeflåten i stor grad tilpasset en forsvarlig høsting av bestandene, og bestandene norske fiskere utnytter er bygget opp.

Figur 9 (side 10) viser utviklingen i driftsmargin for fiskeflåten totalt. Det er naturlig med variasjoner fra år til år, men figuren viser at fiskeflåten over tid har hatt en vekst i driftsmargin.

Tabell 5 og 6 viser henholdsvis driftsmargin⁵ og total(kapital)rentabilitet⁶ for fiskeflåten fordelt på fartøygrupper for de fem siste årene.

Det er ringnotsnurperne og torsketrålerne som oppnår de høyeste driftsmarginene. De siste årene har også de pelagiske trålerne hatt en driftsmargin opp mot nivået til ringnot og torsketrål. Kystfiskefartøyene og den konvensjonelle havfiskeflåten ligger noe lavere i driftsmargin. 2016 og 2017 var jevnt over gode år.

Tabell 5: Driftsmargin for fiskeflåten, fordelt på fartøygrupper 2013-2017

Fartøygruppe	2013	2014	2015	2016	2017
<u>Bunnfiskerier:</u>					
Konvensjonelle kystfiskefartøy	4,6 %	7,3 %	12,5 %	17,8 %	15,2 %
Konvensjonelle havfiskefartøy	7,0 %	10,3 %	15,7 %	12,7 %	12,3 %
Torsketrålere inkl. trålere i andre bunnfiskerier	15,3 %	17,1 %	24,7 %	28,3 %	28,4 %
Kystreke-trålere	8,7 %	6,3 %	12,1 %	14,2 %	12,1 %
Havgående krabbefartøy			-35,6 %	-16,5 %	-42,7 %
<u>Pelagiske fiskerier:</u>					
Kystnotfartøy inkl. ringnotsnurpere uten konsesjon (SUK-gruppen)	-4,6 %	7,5 %	17,8 %	22,3 %	12,9 %
Ringnotsnurpere	19,6 %	18,4 %	21,7 %	29,8 %	23,3 %
Pelagiske trålere	17,8 %	9,8 %	20,4 %	22,9 %	22,4 %

⁵ $Driftsmargin = \frac{Driftsresultat}{Driftsinntekter} * 100$. Driftsmargin viser hvor mye virksomhetene tjener for hver krone solgt.

⁶ $Totalrentabilitet = \frac{Driftsresultat + Finansinntekter}{Totalkapital} * 100$. Totalrentabilitet viser avkastningen på den totale kapitalen som er bundet i virksomheten. Totalkapitalen er summen av egenkapital og gjeld.

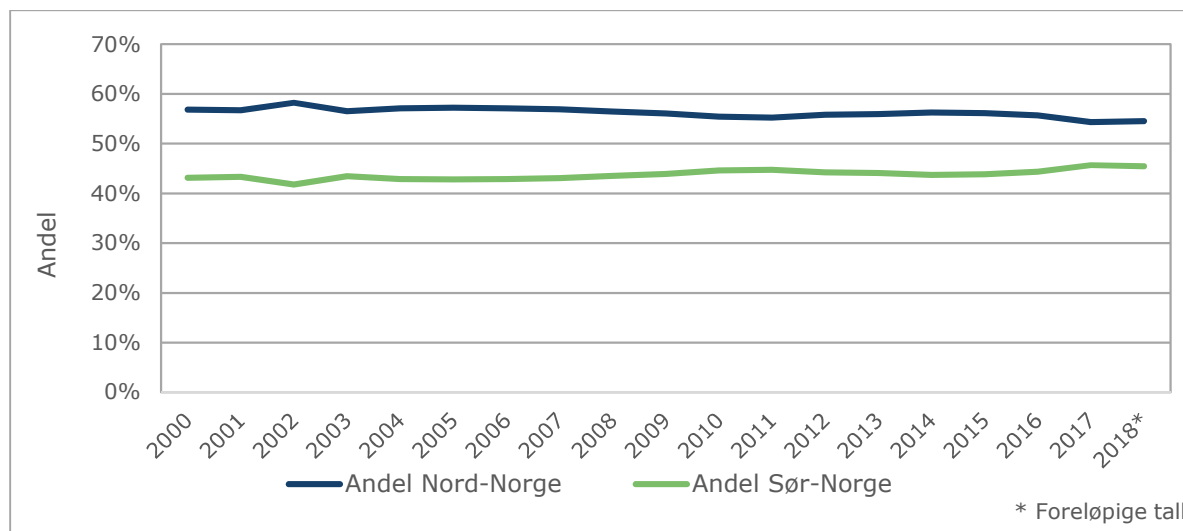
Tabell 6: : Totalkapitalrentabilitet for fiskeflåten, fordelt på fartøygrupper 2013-2017

Fartøygruppe	2013	2014	2015	2016	2017
Bunnfiskerier:					
Konvensjonelle kystfiskefartøy	2,6 %	3,9 %	7,5 %	8,3 %	7,6 %
Konvensjonelle havfiskefartøy	4,0 %	5,7 %	8,4 %	8,6 %	10,5 %
Torsketrålere inkl. trålere i andre bunnfiskerier	7,0 %	7,8 %	12,3 %	14,0 %	15,4 %
Kystreke-trålere	8,0 %	4,4 %	11,8 %	9,2 %	8,7 %
Havgående krabbefartøy			-12,1 %	-9,6 %	-18,5 %
Pelagiske fiskerier:					
Kystnotfartøy inkl. ringnotsnurpere uten konsesjon (SUK-gruppen)	-0,6 %	1,8 %	4,9 %	6,5 %	3,1 %
Ringnotsnurpere	5,3 %	5,3 %	6,2 %	8,9 %	6,9 %
Pelagiske trålere	4,7 %	1,7 %	5,8 %	5,4 %	6,7 %

Utviklingen i totalkapitalrentabilitet er i stor grad lik utviklingen i driftsmargin for fiskeflåten. De siste årene har fartøygruppene innenfor bunnfiskeriene jevnt over hatt en høyere avkastning på totalkapitalen enn fartøygruppene innenfor pelagiske fiskerier.

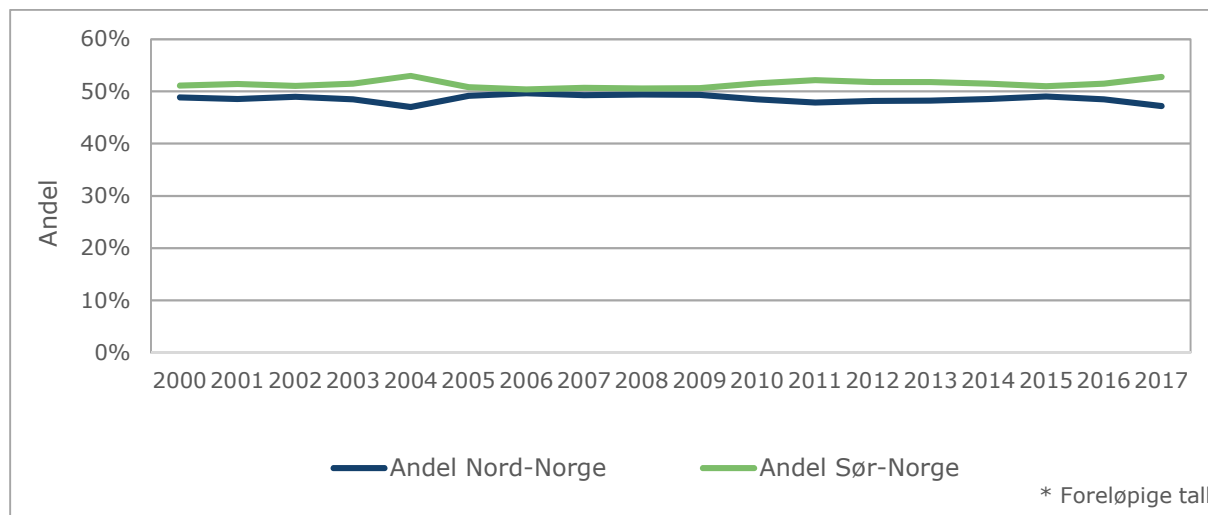
Fartøygruppen havgående krabbefartøy består av fartøy som i hovedsak fisker etter snøkrabbe. Dette er et relativt nytt fiskeri og fartøygruppen kom inn i lønnsomhetsundersøkelsen i 2015. Det er relativt få fartøy som deltar i dette fiskeriet og fartøyene har per i dag ikke en lønnsom drift.

Effektiviseringen i fiskeriene har over tid ført til færre fiskere og fiskefartøy. **Figur 14** viser fordelingen av merkeregistrerte fiskefartøy med hjemstedshavn i Nord-Norge og Sør-Norge. Selv om det har blitt færre fiskefartøy, viser figuren at fordelingen av antall fartøy mellom de to landsdelene har holdt seg stabil med cirka 55 prosent registrert i Nord-Norge og 45 prosent i Sør-Norge.

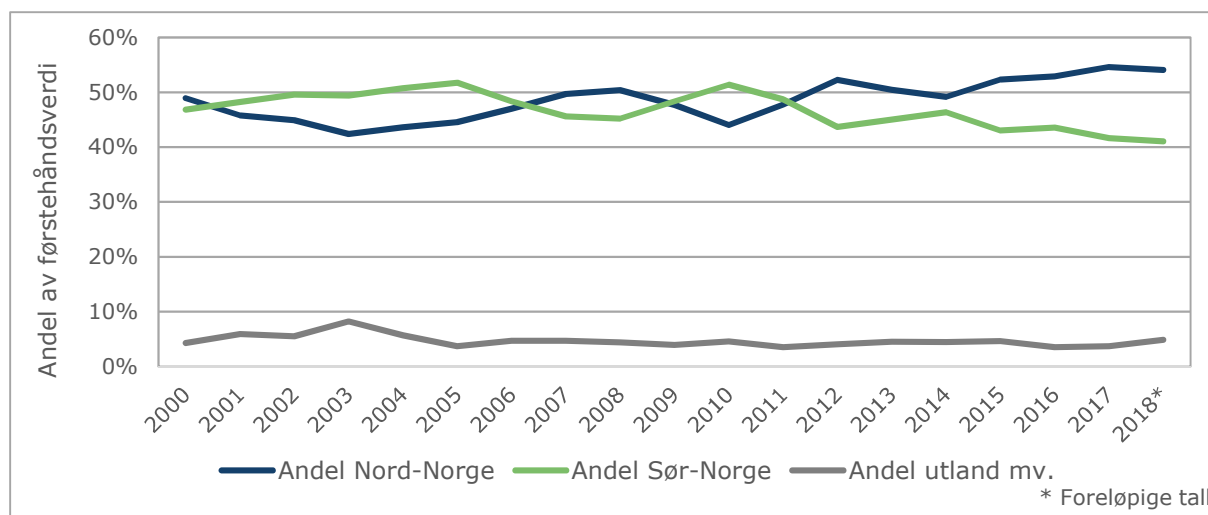
Figur 14: Utvikling i andel merkeregistrerte fartøy 2000-2018

En tilsvarende stabilitet ser vi ut fra fiskernes bosted (**Figur 15**). I overkant av 50 prosent av fiskerne er bosatt i Sør-Norge, mens noe under 50 prosent er bosatt i Nord-Norge. Når det er like mange, eller noen flere, fiskere bosatt i Sør-Norge enn i Nord-Norge, samtidig som det er noen flere fartøy med hjemstedshavn i Nord-Norge enn i Sør-Norge, kan dette tyde på at det står noen flere fiskere bak hvert fartøy i Sør-Norge enn i Nord-Norge.

Figur 15: Utvikling i andel fiskere 2000-2018

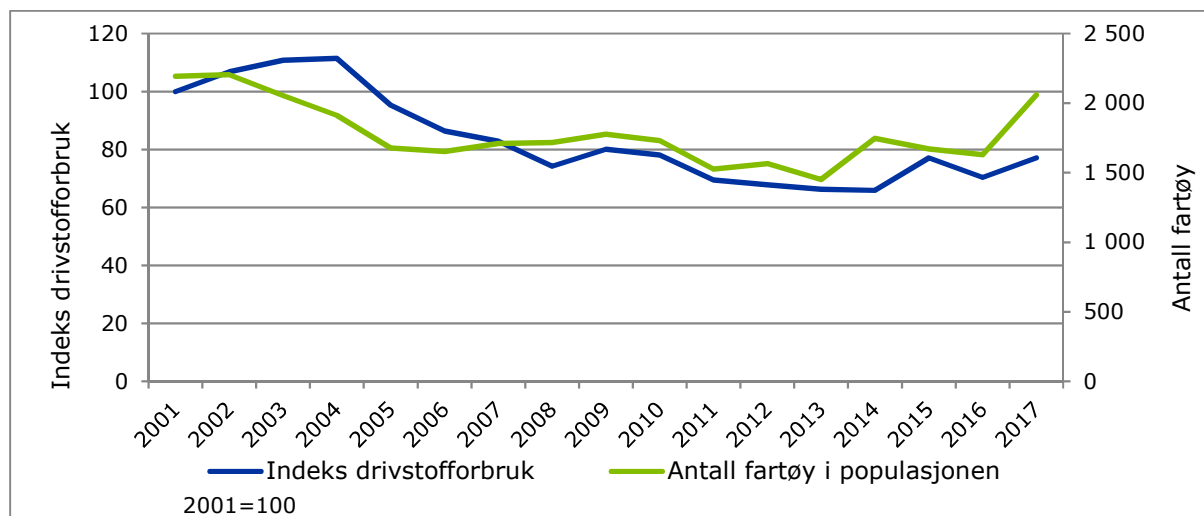
Figur 16 viser hvordan verdien av fangsten har fordelt seg etter om den er levert til kjøpere i Nord-Norge, Sør-Norge eller i utlandet. Vi ser at andelen levert til utlandet i 2003 var oppe i 8 prosent, men at den siden har ligget på cirka 4-5 prosent. Figuren viser ellers at det har variert om mesteparten har vært levert til kjøpere i Nord-Norge eller Sør-Norge. Siden 2011 har mesteparten vært levert til Nord-Norge, og i 2018 ble 54 prosent levert til kjøpere i Nord-Norge, 41 prosent til kjøpere i Sør-Norge og 5 prosent til kjøpere i utlandet.

Figur 16: Utvikling i andel førstehandsverdi etter landingsfylke 2000-2018

Til tross for at antall fiskefartøy og fiskere er redusert, viser figur 10-12 at fordelingen av antall fartøy, antall fiskere og verdien av levert fangst har holdt seg relativt stabil siden år 2000. Sammen med den teknologiske utviklingen, har dette bidratt til at drivstofforbruket i

den flåten som fisker rundt 90 prosent av de norske fangstene, er redusert med 23 prosent fra 2001 til 2017 (**Figur 17**). Dette betyr en klar reduksjon av klimautslippene fra de norske fiskeriene.

Figur 17: Utvikling i drivstofforbruk for fiskeflåten 2001-2017

Forvaltningen fokuserer på hvor mye som kan fiskes og hvordan det fiskes, det vil si hvilke årsklasser det fiskes på og eventuell bifangst av andre arter. Vern av yngel og småfisk, blant annet gjennom stenging av områder administrert av Fiskeridirektoratet, har i en årrekke vært et bærende prinsipp i norsk fiskeriforvaltning. Dette, samt innføringen av tekniske reguleringer, selektive redskap, utkastforbud og langsiktige høstingsregler, har bidratt til en positiv utvikling av de kommersielt viktigste fiskebestandene (jf også **Figur 8** om utvikling i gytebestander).

Etter forvaltningsprinsippet i havressursloven har myndighetene ansvar for å vurdere alle bestander og iverksette nødvendige tiltak for å sikre bærekraftig forvaltning.

Fiskeridirektoratet har utarbeidet et forvaltningsverktøy (**Tabell 7** og **Tabell 8**) som sikrer dette. Tabellene nedenfor viser prioriteringene for 2018.

Tabell 7: Prioriterte bestander i 2018, basert på Bestandstabellen 2017

Bestand	Merknader
Blålange	Se vedlagte handlingsplan
Fellesbestander med EU	Revisjon av forvaltningsplan
Kveite	Vurdere og følge opp tiltak
Kystbrisling	Vurdere og følge opp tiltak
Kysttorsk	Revisjon av forvaltningstiltak
Leppefisk	Videre utvikling av reguleringstiltakene
Pigghå	Evaluere og følge opp tiltak
Reker Skagerrak/Nordsjøen	Utarbeide forvaltningsplan
Sjøkreps	Vurdere fremtidig forvaltning
Sjøpølse	Se vedlagte handlingsplan
Skater	Se vedlagte handlingsplan
Snøkrabbe	Vurdere og følge opp forvaltning
Stillehavsøsters	Vurdere fremtidig forvaltning
Uløste multilaterale forvaltnings- og fordelingsspørsmål	Makrell, sild, kolmule, snabeluer. Brexit
Vanlig uer	Se vedlagte handlingsplan
Ål	Se vedlagte handlingsplan

Tabell 8: Prioriterte utviklingstiltak i 2018, basert på fiskeritabellen 2017

Utfordring	Merknad
Selektivitet og utkast	Tiltak for å redusere utkast i rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak
	Vurdere videreutvikling av RTC-systemet i Nordsjøen og Skagerrak
	Vurdere og utvikle forvaltningstiltak i rekefisket nord for 62°N
	Kartlegge artssammensetningen i industrirålfisket
	Revidere kriteriene for innblanding av yngel i havrekefisket nord for 62°N
	Reduksjon av skade på kongekrabbe under fangst
	Estimere omfanget av utkast av kommersielle og ikke-kommersielle arter
	Tiltak for å redusere bifangst av torsk og hyse i flyndrefisket
	Tiltak for å redusere bifangst i sildefiske med pelagisk trål i Skagerrak
	Tiltak for å redusere bifangst i teiner ved bruk av fluktåpning
Bidødelighet	Kunnskap om utviklingen i fisket etter mesopelagisk fisk
	Tiltak for å redusere bidødelighet i notfisket
	Opprensning av tapte fiskeredskaper
Bunnpåvirkning	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene etter skalldyr og fisk
	Vurdere tiltak for å redusere belastningen på bunnhabitat
	Kartlegging av gyte- og oppvekstfelt

Som et ledd i å bedre bestandssituasjonen for flere bunnfiskarter i Nordsjøen og Skagerrak har tiltak for å redusere utkast hatt høyest prioritet. Dette har vært tiltak rettet mot mer bruk av selektive redskap og systemer med stenging av felt, for å hindre at det fiskes på småfisk og yngel. Dette gjelder så vel skalldyr som for fisk. Norge har flagget reduksjon av utkast høyt i det bilaterale arbeidet med EU, og partene er de senere årene blitt enige om å innføre

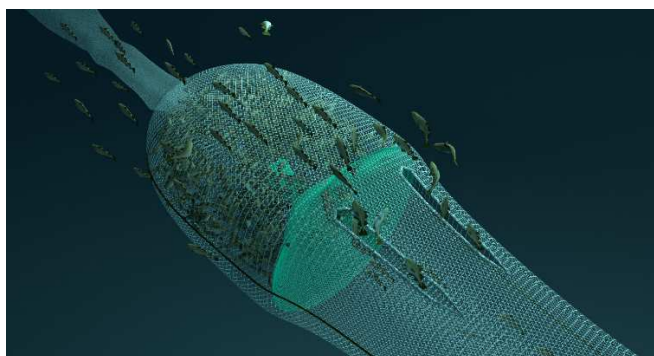
harmoniserte regler for flere fiskerier i disse områdene. Blant annet er det nå enighet om påbud om bruk av sorteringsrist i rekefisket, og i 2018 kom partene frem til enighet om vilkårene for et felles RTC-system i Skagerrak for rekefisket.

FoU-arbeid og forvaltningstiltak, som innføringen av nye tekniske reguleringer, skjer i nært samarbeid med fiskere, redskapsprodusenter, redskapsforskere og forvaltning. Dette arbeidet skjer også i nært samarbeid med internasjonale interesser med det formål å harmonisere regelverket i Nordsjøen og Skagerrak. Det er utført flere funksjonstester med bruk av blant annet sorteringsrist (trygg- ristsystemet) for å redusere utkast av småreker. Testene har så langt vært positive selv om dette ristsystemet kan ha noen utfordringer knyttet til selve bruken om bord i fartøyene. Som et ledd i videreutviklingen kan slike seleksjonsløsninger benyttes på stengte felt (RTC-områder) etter gitte vilkår.

Fiskeridirektoratet utarbeidet i 2015 en egen strategi for en bedre forvaltning av rekebestanden i Nordsjøen og Skagerrak. Ved at virkeområdet for påbudet om bruk av sorteringsrist i rekefisket nå er utvidet til også å gjelde innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene, med virkning fra 1. januar 2019, er nå samtlige punkt i denne strategien gjennomført.

Arbeidet med forvaltningen av reker nord for 62°N har vært viktig også i 2018. Fokuset er rettet mot eventuell åpning av Porsanger- og Tanafjorden. Fiskeridirektoratet arrangerte sammen med Havforskningsinstituttet møter med beboere og fiskere som bor og bruker disse fjordene for å orientere om våre planer for disse fjordene. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet gjennomførte i samarbeid forsøk for å samle inn prøver fra fjordene for å få kunnskap om økosystemet. Det ble benyttet rekestrål og reketeiner under forsøkene. Kvæningen ble benyttet som referansefjord. Forsøkene vil fortsette i 2019.

Det ble gjennomført flere forsøk i 2018 i regi av prosjektet «Optimalisering av rekestrålen», som i hovedsak går ut på å finne løsninger som kan redusere bifangst av fiskeyngel i rekefangstene. Arbeidet så langt har vist del-løsninger som kan gi positive resultater. 2019 er etter planen det siste året da det skal gjennomføres forsøk i dette prosjektet.

Figur 18: Fangstberegning i snurrevad

Det ble også i 2017 gitt dispensasjon for bruk av fangstbegrensning i trål. Veien videre ble vurdert i 2018, og nye prosjekt for å bedre seleksjonen i torskestrål planlegges for 2019.

Fiske med bunntål påvirker bunnen, og reglene i forskrift om fiske med bunnredskap er ikke hensiktsmessige i de nordligste fiskeområdene i Barentshavet og rundt Svalbard. Fiskeridirektoratet har i 2018 ferdigstilt og oversendt til departementet forslag til endringer i

forskrift for å få på plass et dekkende regelverk også i dette området. Områder som til nå ikke er fisket i, foreslås registrert som nye fiskeområder der fiske bare kan tillates etter søknad. I tillegg er det foreslått å opprette åtte områder der alt fiske forbys. Det er laget en egen kartløsning i Yggdrasil som viser forslaget og data som begrunner det. Å bruke de mulighetene som nye kartverktøy gir, fremstiller forslag og data på en bedre måte enn vi kunne tidligere.

Fiskeridirektoratet er representert i programgruppen i MAREANO. MAREANO kartlegger for tiden områder nord i Barentshavet og rundt Svalbard. Kartleggingen gir viktig kunnskap om fiskerienes fotavtrykk i områdene, som er av stor verdi for forvaltningen.

Arbeidet med å kartlegge artssammensettingen og lengdefordelingen i industritrålfisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule, har fortsatt i 2018. Formålet er å fremskaffe en analyse som viser den reelle artssammensettingen i disse fangstene. Dette er spesielt viktig sett i lys av at flertallet av trålerne utøver fisket med et ikke-selektivt redskap (småmasket trål) uten bruk av sorteringsrist. Innhentingen av datamaterialet skjer ved å være tilstede om bord.

I 2018 har Fiskeridirektoratet arbeidet med høringsinnspillene til forslag til ny forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing. De viktigste elementene i forslaget innebærer at næringen må gjennomføre prøvetaking, at det fastsettes en prøvetakingsmetode og at enkelte, eksisterende, tekniske prøvetrekkere endres.

Opprensning etter tapte fiskeredskap ble i 2018 utført på prioriterte områder og fiskefelt, innenfor strekningen Runde-Kirkenes. Mengden som ble tatt opp er tilnærmet lik tidligere år. (Tabell 9) «Fishing for litter»-ordningen synes dermed ikke å ha noen påvirkning på målrettet opprensning etter tapte fiskeredskap. Det ble tatt opp betydelige mengder garn, teiner, tau, liner og vaier. Totalt siden starten på opprenskingsarbeidet på 1980-tallet er det nå fjernet over 21 000 garn, noe som tilsvarer avstanden mellom Ålesund og Færøyene. Dessverre registreres fremdeles redskap som åpenbart er dumpet. Opprenskingsresultatet blir presentert i en sluttrapport, men like etter toktslutt kunngjøres resultatet i en kartløsning hvor enkeltresultat kan studeres. I tråd med god sirkulær økonomi blir fiskeredskap som er meldt tapt og ikke benyttet ulovlig, levert tilbake til eier dersom dette er praktisk mulig under toktet. For 2018 ble nærmere 70 prosent av teiner og garn levert tilbake.

Tabell 9: Opprensning fiskeredskap 2014- 2018

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (m)	Wire (m)	Tauverk (m)	Trål/ not/ snurrevad, (hel/deler)	Anker/ dregg (stk)	Bøyer/ blåser (stk)
2014	935	50	12000	3600	10000	2	7	4
2015	815	3	20000	3000	4000	5	10	10
2016	770	80	45000	4000	9000	5	13	4
2017	815	147	27000	2000	16400	6	13	25
2018	765	89	29800	3591	11260	11	14	12
2018*		8600			269900		100	50

*Ekstra ordinært tokt for fjerning av gjenstående snøkrabbeteiner i Barentshavet.

Fiskeridirektoratet ble i 2018 tilført ekstra midler for å gjennomføre opprensningstokt etter snøkrabbeteiner i Barentshavet. Vi fokuserte på å fjerne gjenstående teiner fra utenlandske fartøy. Totalt ble det tatt opp 8600 teiner og cirka 240 km tau.

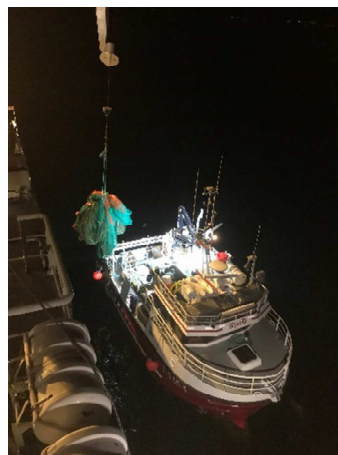
Fiskeridirektoratets app «Fritidsfiske», ble i 2017 utvidet med en egen del for å kunne melde tapt og funnet fiskeredskap. I 2018 ble denne ytterligere utvidet med en registreringsfunksjon spesielt tilpasset dykkere. Samarbeidet med Norges Dykkerforbund og Havforskningsinstituttet gir bedre og mer effektiv registrering samt økt bruk av appen.

På oppdrag fra Fiskeridirektoratet har Havforskningsinstituttet gjennomført forsøk med nedbrytbar bomullstråd, for å unngå spøkelsesfiske ved tap av teiner. Krav til bruk av denne løsningen som rømmingshull i hummerfiske ble innført i 2018.

Figur 19: Snøkrabbeteiner landet i Hammerfest

Foto: Fiskeridirektoratet.

Figur 20: Tilbakelevering av rekeføl ved Harstad

Delmål 2: Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

Fiskeridirektoratets ressurskontroll er risikostyrt. En troverdig og effektiv ressurskontroll er en forutsetning for en bærekraftig høsting av de villlevende marine ressursene. Som grunnlag for ressurskontrollen i 2018 har Fiskeridirektoratet, sammen med Kystvakten og salgslagene, utarbeidet og vedtatt en nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV). NSRV identifiserer følgende hovedrisikoområder:

- a) brudd på ilandføringsplikten
- b) identifisering av fangst om bord
- c) uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige landinger
- d) forskrift om landings- og sluttседdel (landingsforskriften)
- e) brudd på deltakerlovens bestemmelser om bostedskrav og føring av fangst

NSRV angir også de ulike kontrollatatenes ansvarsområder, og er det sentrale styringsdokumentet for det operative kontrollarbeidet i Fiskeridirektoratets regioner. I 2018 har direktoratet lagt om arbeidet med risikovurdering på operativt nivå for å øke effektiviteten og treffsikkerheten. Dette har medført økt fokus på risikovurdering som grunnlag for risikohåndtering.

Fiskeridirektoratet anerkjenner at ressurskontrollen må styrkes. Fiskeridirektoratet har derfor i 2018 arbeidet videre med en rekke satsinger for å nå dette målet:

- Det er opprettet to tverregionale operative grupper som skal jobbe utelukkende med etterfølgende kontroller.
- Det er iverksatt et program for analyse.
- Samarbeidet med Justervesenet er styrket. I 2018 har etatene samarbeidet om risikovurdering og har arbeidet med nye forslag til krav til vektsystemer for å sikre korrekt ressursregistrering. Dette arbeidet foregår også internasjonalt (MCSWG) og i samarbeid med Justervesenet.
- Det er arbeidet videre med å legge grunnlaget for et eget fangstidentifiseringsprosjekt, som skal bidra til å fremme ny teknologi og metodikk for å sikre korrekt ressursregistrering i forbindelse med høstingsoperasjonen.

I tillegg arbeides det med utvikling av et nytt kontroll- og tilsynssystem (Saga). I 2018 har Fiskeridirektoratet rullet ut løsninger som gjør registrerte data enklere tilgjengelig. Vi har også arbeidet med å slutføre en egen fullkontrollmodul i Saga.

Datasammenstillingsprosjektet er ferdig, men vi arbeider videre med Tolletaten, Skatteetaten og Mattilsynet for å legge til rette for automatisert utveksling av åpne data. Etatene samarbeider også for å fjerne juridiske hindre for utveksling av data. Det samarbeides også med flere etater om et felles datasammenstillingsprosjekt.

I 2018 styrket Fiskeridirektoratet samarbeidet med salgslagene, for å legge til rette for en mer helhetlig og heldekkende kontrollaktivitet. I den forbindelse har vi hatt samarbeidsmøter, en fagsamling, og har startet en arbeidsgruppe som blant annet skal harmonisere kontrollveiledningene for salgslagene.

Fiskeridirektoratet har i 2018 arbeidet med et forslag om utvidet datainnsamling fra kystflåten.

Påmelding til deltakelse i hummerfiske ble for første gang innført som krav i 2017. I 2018 var det 30 000 som registrerte seg. Ordningen bidrar til at vi kan håndheve ulovlig hummerfiske på en mer spisset måte samt at fellesskapet får en oversikt over utnyttelsen av denne populære ressursen. Vi har i 2018 foredlet rapporten fra hummerregistreringen, og dette bidrar med data til havforskerne og forvaltningen. Det stilles krav om at fangstet hummer som oppbevares i sjø skal meldes til Fiskeridirektoratets regioner. Gjennom et elektronisk skjema, må det meldes antall hummer og sted for oppbevaring.

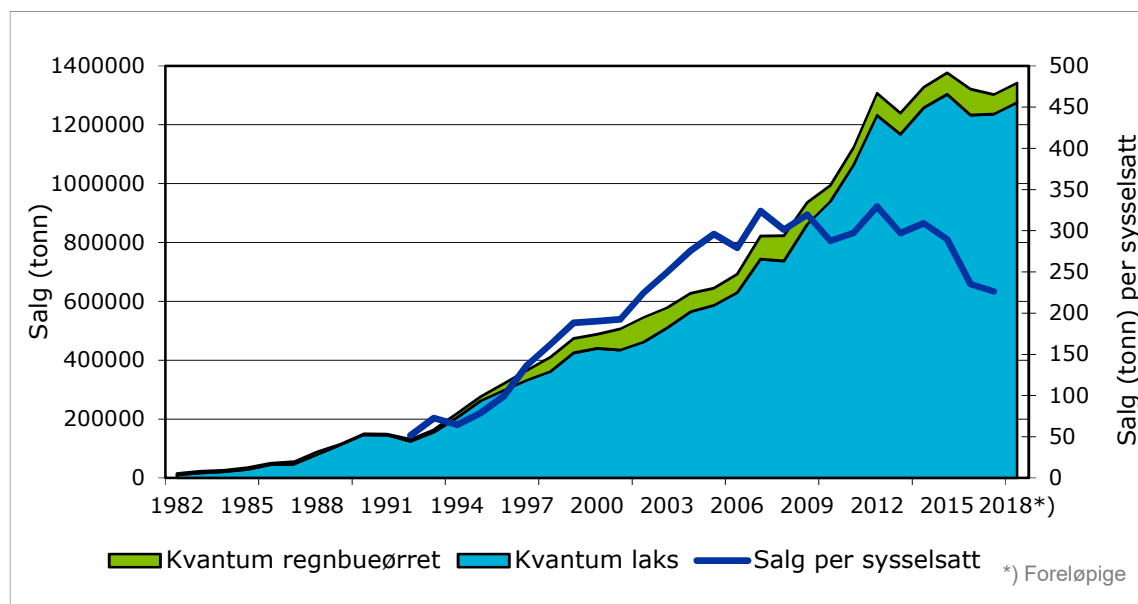
Deltakelsen i Barentswatch har gitt en nasjonal plattform for informasjonsdeling og kontrollsamarbeid, der vi kan presentere våre data sammen med data fra andre sektormyndigheter. Løsningen vil kunne ha en kostnadsbesparende og effektiviserende gevinst for forvaltning, næring og publikum.

Akvakulturforvaltning

Fiskeridirektoratet har følgende delmål innenfor akvakulturforvaltningen:

- **Delmål 1:** Regelverk og tillatelsessystemer som fremmer bærekraft og lønnsomhet.
- **Delmål 2:** Akvakultur i tråd med fastsatte krav.

Foreløpige tall for 2018 viser en liten økning i mengden solgt laks og regnbueørret fra oppdrett sammenlignet med året før (**Figur 21**). Mengden solgt laks og regnbueørret per sysselsatt har i perioden 2005-2015 ligget på det samme nivået, rundt 300 tonn per sysselsatt. I 2016 sank dette tallet til 235 tonn, og i 2017 var det en ytterligere nedgang til 226 tonn per sysselsatt. Samtidig har produksjonen per lokalitet doblet seg i samme periode, og ligger nå på over 1500 tonn per lokalitet.

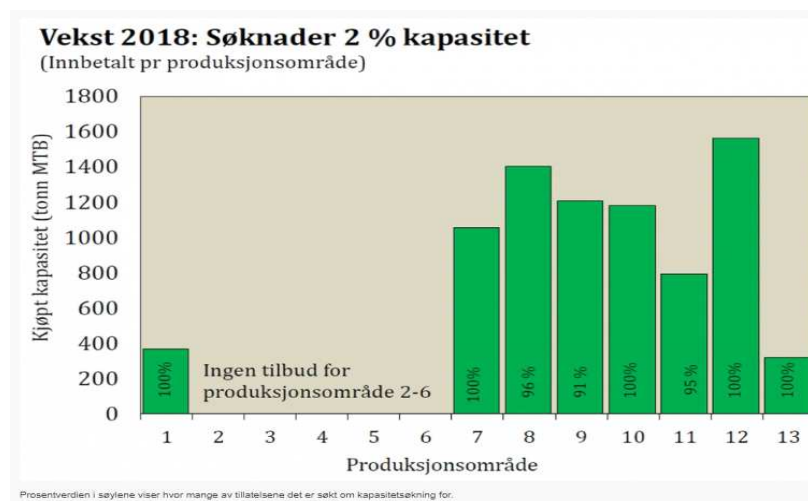
Figur 21: Salg av laks og regnbueørret og salg per sysselsatt 1981-2018

Delmål 1: Regelverk og tillatelsessystemer som fremmer bærekraft og lønnsomhet

Kapasitetsøkning i 2018 (2% og 6% vekst + auksjon) og trafikklyssystemet

Etter innføringen av nytt forvaltningssystem (trafikklyssystemet) i 2017 ble samtlige matfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret innplassert og nye tillatelsesdokument ble utstedt.

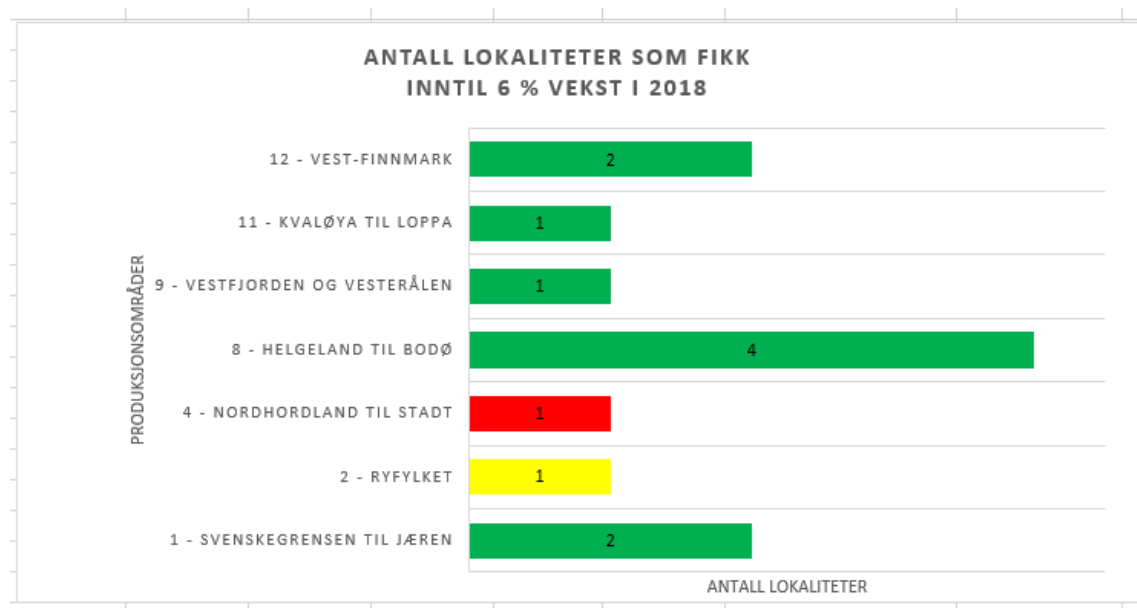
Nærings- og fiskeridepartementet besluttet å tilby vekst i åtte av 13 produksjonsområder. Kapasitetsøkningen ble gjennomført i flere faser. Det ble først tilbudt 2 prosent kapasitetsøkning for alle tillatelser i grønne områder (område 1 + område 7 til og med 13). Til sammen 47 søkere betalte for å få 2 prosent kapasitetsøkning i de grønne produksjonsområdene.

Figur 22: Kapasitetsøkning 2%

Videre ble det åpnet for å søke om 6 prosent kapasitetsøkning uavhengig av miljøstatus i produksjonsområdet, men forutsatt strenge krav til lokaliteten (i særlig grad nivå av lus over tid). 24 selskaper søkte på i alt 43 lokaliteter, men kun 12 lokaliteter fikk innvilget kapasitetsøkning.

Kapasitetsøkning inntil 6%

Figur 23: Kapasitetsøkning inntil 6%

Deretter ble det gjennomført en simultan digital klokkeauksjon basert på forskrift om tildeling av nye tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2018. I juni ble det avholdt en auksjon og to restauksjoner siden ikke all biomassen ble solgt i første omgang. 14 budgivere vant i auksjonene og det ble solgt 14 945 tonn ny tillatelseskapasitet, MTB, for 2,9 milliarder kroner.

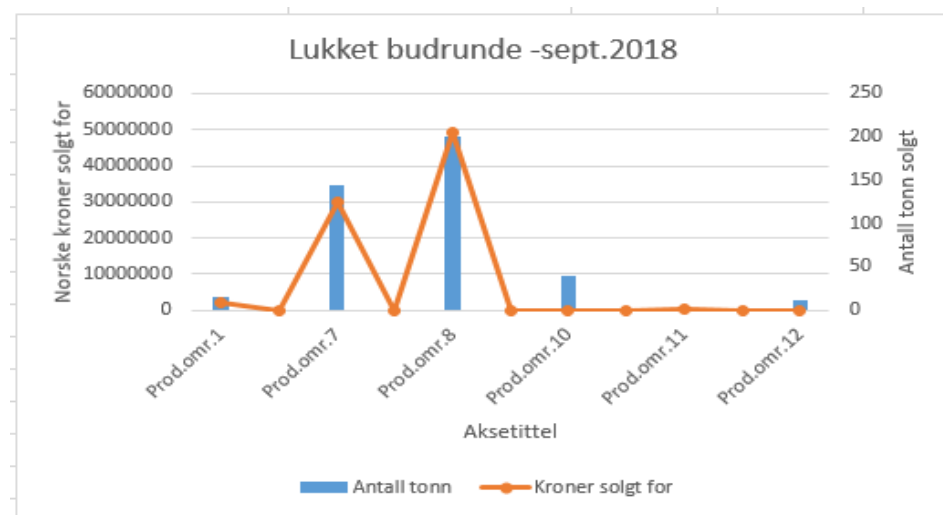
Auksjon juni 2018

Figur 24: Total maksimal tillatt biomasse i antall tonn solgt i hvert produksjonsområde (1 + 7-13) under auksjonen i juni 2018

Under auksjonen og restauksjonene ble ikke all tilgjengelig biomasse solgt, og derfor ble det avholdt ytterligere en auksjon gjennom en lukket budrunde etter forskrift om tildeling av nye tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2018 – auksjon av restkapasitet. Det var fire budgivere som vant, og det ble solgt for 81,3 millioner kroner fordelt på en biomasse på 363 MTB. Totalt tilgjengelig MTB i forkant av den lukkede budrunden var 414 tonn MTB. Ettersom ikke alt ble solgt, står det 51 tonn MTB kapasitet igjen til sammen fordelt på produksjonsområde 10 (40 tonn MTB) og produksjonsområde 12 (11 tonn MTB).

Auksjon lukket budrunde 2018

Figur 25: Auksjon lukket budrunde 2018

Fylkeskommunene har hatt ansvar for å utstede nye tillatelsesdokument for kapasitetsøkningen.

Havbruksfondet

Stortinget besluttet i 2015 at store deler av provenyet fra vekst i form av nytildelinger og økt kapasitet etter 1.1.2016 skal tilfalle kommuner og fylkeskommuner. Det er klarert lokalitetsbiomasse i sjø for oppdrett av matfisk av laks, ørret og regnbueørret registrert i akvakulturregisteret 1. september, som gir grunnlaget for fordeling av midlene (1042 sjølokaliteter – 164 kommuner).

I oktober 2018 ble det utbetalt totalt 2,754 milliarder kroner.

Fiskeridirektoratet har utarbeidet et systematisk årshjul for årlige utbetalinger fra Havbruksfondet slik at registerkjøringer og datauttrekk skjer på fastsatte datoer. Det er også laget egen side på www.fiskeridir.no om Havbruksfondet⁷ med tekst og grafisk informasjon som viser fordelingsnøkler, instruksjoner, lister over tidligere utbetalinger til kommuner og fylkeskommuner.

Utviklingstillatelser

Fiskeridirektoratet har siden november 2015 behandlet søknader om utviklingstillatelser til teknologiprojekter som innebærer «betydelig innovasjon» og «betydelige investeringer». Formålet med ordningen er å løse en eller flere av de miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor. Utviklingstillatelsene skal omfatte de store prosjektene, som næringen selv ikke vil ta risikoen ved å realisere, uten at staten bidrar ved tildeling av utviklingstillatelser.

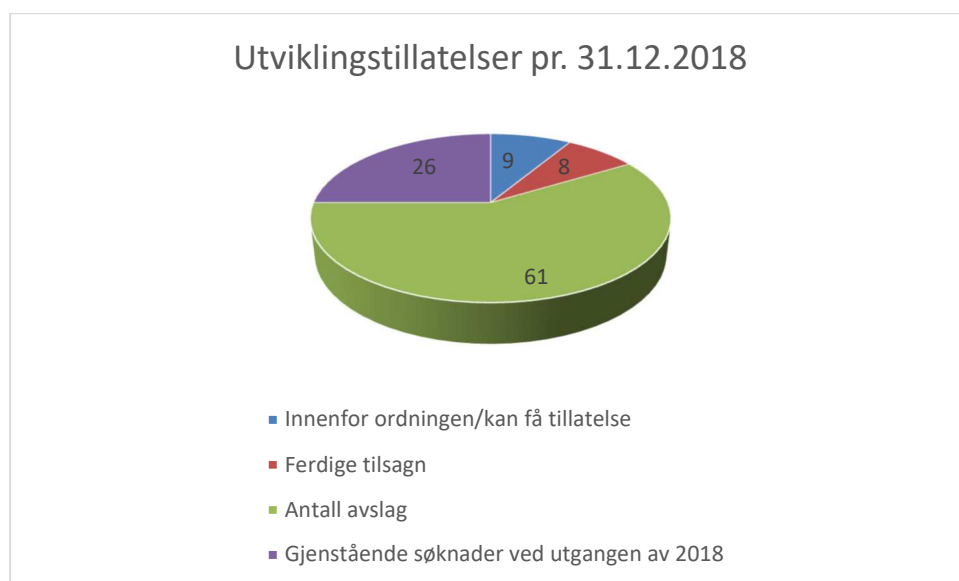
Fra ordningen trådte i kraft i 2015 til søknadsfristen gikk ut i november 2017, mottok direktoratet i alt 104 søknader om utviklingstillatelser.

Fiskeridirektoratet har også i 2018 praktisert stor åpenhet rundt behandlingen av søknadene om utviklingstillatelser. Oversikt over søkerne, viktige avklaringer og alle vedtak i fulltekst blir fortløpende publisert på fiskeridir.no⁸ og resulterer i ukentlige medieoppslag. Fiskeridirektoratet mottar en jevn strøm av innsynshenvendelser relatert til utviklingstillatelser, i 2018 primært saksdokumenter knyttet til førsteinstansvedtak og klagehåndtering.

I løpet av 2018 har 38 søkere fått avslag på sine søknader. Av disse har samtlige påklaget vedtaket. Ved utgangen av 2018 gjenstod 26 søknader for førsteinstansbehandling.

⁷ <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tema/Havbruksfondet>

⁸ <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser>

Figur 26: Samlet status utviklingstillatelser

Fiskeridirektoratet har gitt seks søkere ferdige tilsagn om utviklingstillatelser i 2018;

- Atlantis Subsea Farming, Rogaland - 1 tillatelse
- Hydra Salmon, Trøndelag - 4 tillatelser
- Norway Royal Salmon, Troms - 8 tillatelser
- Lerøy Seafood Group «Pipefarm», Hordaland – 1 tillatelse
- Marine Harvest Norway «Egget», Hordaland - 6 tillatelser
- AkvaDesign, Nordland – 2 tillatelser

Figur 27: Midt-Norsk Havbruk Produksjon sin semilukkede stålmerd Aquatrax (nr 1 av 4) på plass på lok. 35877 Eiterfjorden i Nærøy kommune

Ytterligere seks søkere har fått tilbakemelding om at de er innenfor ordningen med utviklingstillatelser og det pågår der avklaringer knyttet til kapasitet, målkriterier og så videre, som vil kunne ut i ferdige tilsagn;

- Nektst, Sogn og Fjordane – med sikte på tildeling av 2 tillatelser
- Mariculture, Trøndelag – 8 tillatelser

- Fish Globe, Rogaland – 3 tillatelser
- Stadion Laks, Hordaland – 3 tillatelser og 1 tillatelse
- Måsøval Fiskeoppdrett, Trøndelag – innenfor ordningen
- Salaks, Troms – innenfor ordningen

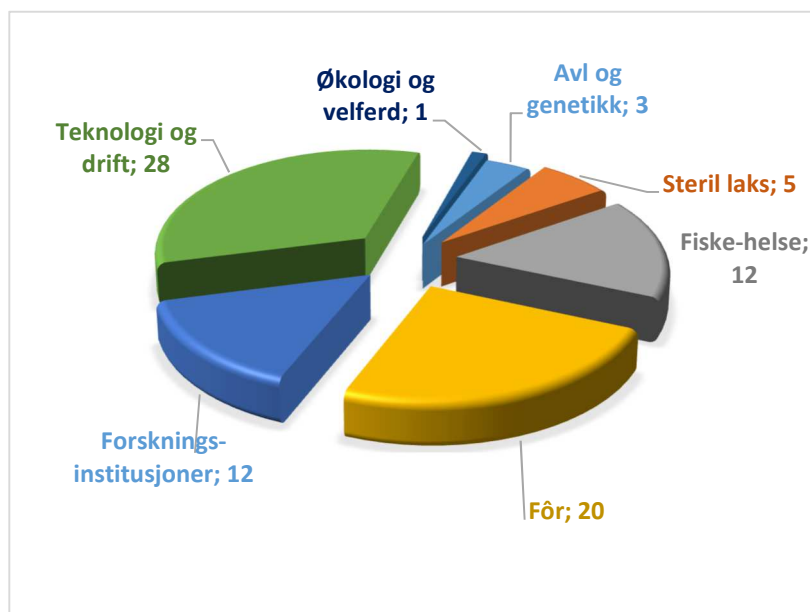
Fiskeridirektoratet fikk tilført 8 millioner kroner i ekstra midler på revidert nasjonalbudsjett i 2018. Midlene er anvendt til å kjøpe ekstern kapasitet til å bidra med tekniske vurderinger av de omsøkte konseptene opp mot regelverket og de fastsatte retningslinjene.

Forskningstillatelser

Formålet med forskningstillatelsene er å fremme forskningsprosjekter som kan bringe norsk oppdrettsnæring fremover og som ellers ikke kan gjennomføres i kommersielle tillatelser.

Fiskeridirektoratet fattet vedtak for 24 søknader om forskningstillatelser i 2018 og mottok 18 nye søknader vedrørende forskningstillatelser i løpet av året.

Ved utgangen av året var det i alt 81 aktive forskningstillatelser for laks, ørret og regnbueørret, med en samlet kapasitet på 57 610 tonn MTB. Dette er samme antall tillatelse som ved forrige årsskiftet. Forskningstillatelsene er fordelt langs hele kysten med flest tillatelser i Trøndelag, Nordland og i Rogaland.

Forskningstillatelsene blir brukt til kunnskapsutvikling på en rekke områder, for eksempel nye fôrtyper, ingredienser som kan erstatte marine råstoffer, uttesting av kommersielle vaksiner og nye bekjempelsesmetoder mot lus under ulike miljøbetingelser og forsøk som omhandler utprøving av teknologi for biomassemåling og rømmingskontroll.

Figur 28: tematisk fordeling av forskningstillatelser

Vi skal gjennomføre en bredt anlagt evaluering av tillatelsesordningene for forskningstillatelser og stamfiskstillatelser i 2019, med formål å fremme forslag om nye og mer tidsriktige tildelingsbestemmelser.

Visningstillatelser

Fiskeridirektoratet har i 2018 mottatt fire nye søknader om visningstillatelser, mot syv i 2017. I 2018 har Fiskeridirektoratet gitt tilsagn om én ny visningstillatelse. Dette tilsagnet ble gitt til

Bremnes Seashore AS for et visningscenter i Randaberg kommune. Tilsagnet er det sørligste tilsagnet som er blitt gitt, og tilsagnet gjør at Stavanger-regionen nå får et visningstilbud. Det totale antallet tillatelser er nå oppe i 28, med en samlet kapasitet på 19 320 tonn. Det vil ta noe tid før det er etablert ferdige visningsopplegg tilknyttet alle tilsagn som er gitt. Tallet på operative visningscentre er derfor foreløpig noe lavere enn 28.

Fiskeridirektoratet har i 2018 gjennomført et helhetlig tilsyn med visningstillatelsene. Resultatene var jevnt over gode, men noen innehavere har fått bemerkninger.

Fiskeridirektoratet vil benytte erfaringene fra tilsynene i saksbehandlingen av søknader om visningstillatelser, blant annet for å sette mer presise, relevante og kontrollerbare vilkår. Med unntak av Øst-Finnmark og Møre og Romsdal finner Fiskeridirektoratet at de oppdrettstette delene av norskekysten nå er godt dekket med visningstilbud. Ordningen sikrer publikum mulighet for å få innblikk i moderne norsk lakseoppdrett.

Undervisningstillatelser

Det kom to nye søknader om undervisningstillatelser i 2018. Undervisningstillatelsene er spredt over nesten hele Norge og dekker kysten fra Rogaland til Finnmark, samt i Oslo. Finnmark fikk undervisningstillatelse i 2018 ved Nordkapp videregående skole.

I 2018 har Fiskeridirektoratet fått henvendelser fra private, videregående skoler som ønsker å opprette tilbud innen akvakultur, og fra fagskoler som ønsker undervisningstillatelse for de som allerede har fagbrev.

Stamfisktillatelser

Per 31.12.2018 er det ifølge akvakulturregisteret registrert 40 kommersielle akvakulturtillatelser til stamfisk for laks og regnbueørret med en samlet biomasse på til sammen 30 235 tonn MTB. I tillegg eksisterer det fire stamfisktillatelser tildelt forskningsinstitusjoner eller andre ikke-kommersielle aktører med til sammen 1051 tonn MTB. I 2018 har NFD gitt tilsagn om to tillatelser, 780 og 50 tonn MTB til SalmoBreed AS i Troms. Ved utgangen av 2018 har Fiskeridirektoratet kun to mindre, ikke avklarte lokalitetssaker for stamfisk.

Tabell 10: Geografisk fordeling av stamfisktillatelser for laks og regnbueørret nasjonalt.

	<i>Rogaland</i>	<i>Hordaland</i>	<i>Sogn og Fjordane</i>	<i>Møre og Romsdal</i>	<i>Trøndelag</i>	<i>Nordland</i>	<i>Troms</i>	<i>Finnmark</i>	Σ
Antall	5	6	4	6	9	9	1	0	40

Delmål 2: Akvakultur i tråd med fastsatte krav

Generelle trender og funn i tilsynsarbeidet

Fiskeridirektoratet har i 2018 fokusert særlig på forebygging og håndtering av effekter av rømming og etterlevelse av biomasseregelverket. Et risikobasert tilsyn med systemrevisjon som hovedverktøy skal danne grunnlaget for hva vi skal prioritere i tilsynene slik at ressursene blir brukt der tilsynet vil få størst effekt. Derfor har Fiskeridirektoratet i 2018 utviklet risikobaserte utvalgsverktøy, som vil bli lagt til grunn for akvakulturtilsynet i 2019.

I 2018 hadde vi fire prioriterte området; risiko for rømming knyttet til brønnbåtoperasjoner, anleggssertifikat, visningstillatelser og produksjonsstyringssystemer for biomasse. Satsningen på tilsyn av brønnbåtoperasjoner og visningstillatelser har vært gjennomført som tilsynskampanjer med prosjektorganisering.

Tilsyn med oppdrettselskap	Selskapsrevisjon	Antall lokaliteter omfattet av selskapsrevisjon	Andel av alle aktive lokaliteter
	23	355	42 %

Tilsyn med lokaliteter	Revisjon	Inspeksjon	Dokumenttilsyn	Oppfølging av rømmingshendelser	Total
Mat og stamfisk laks	36	34	18	50	138
Mat og stamfisk andre arter	2	5			7
Settefisk laks	17	6		3	26
Settefisk andre arter	1				1
Slakteri/Andre				1	1
Total	56	45	18	54	173

Tilsyn med leverandører	Selskapsrevisjon	Revisjon	inspeksjon	Totalt
Brønnbåter	6	6	6	18
Andre	1	1		2
				20

Figur 29: Tilsyn

Samordnet tilsyn

Samarbeidsgruppen Tilsyn Akvakultur (STA) er et formelt organisert og forpliktende forum for samarbeid, koordinering og informasjonsutveksling mellom Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. STA har siden 2007 bidratt til felles forståelse av forskriften IK-Akvakultur på sentralt og regionalt nivå. Samordningen i de to etatene vektlegger kostnadseffektivitet for tilsynsobjektene og -etatene, kompetansebygging og -overføring samt enhetlig tilsynsaktivitet og metode.

Arbeidet med samordnet tilsyn i 2018 har sikret en felles og helhetlig opptreden fra de to mest sentrale akvakulturtilsynsetatene. Innsatsen har sikret en mer rasjonell bruk av offentlige midler, samtidig som den har bidratt til å utvikle og heve kompetansen i etatene.

Risiko for rømming knyttet til brønnbåtoperasjoner

Fiskeridirektoratet gjennomførte i 2018 en tilsynskampanje rettet mot brønnbåtneringen. Brønnbåter har vært involvert i en del uønskede hendelser de siste årene. Målet med kampanjen var å kommunisere om krav og forventninger samt å redusere antall uønskede hendelser som involverer brønnbåter. Under kampanjen ble det gjennomført totalt 19 tilsyn om bord på båt, fordelt på 15 ulike rederi. Det ble i tillegg gjennomført fem selskapstilsyn.

Resultatene viser at aktørene i stor grad har rettet seg etter det regelverket som ble meddelt i forkant av kampanjen, men at næringen fortsatt har en vei å gå når det kommer til risikovurderinger relatert til rømming av fisk. Det ble gitt i alt 34 reaksjoner i form av avvik. Disse kan sorteres som enten brudd på krav i forskriften IK-Akvakultur, eller brudd på krav til vare- og tjenesteprodusenter etter akvakulturloven § 12. Det ble gitt ialt 25 reaksjoner i form av forbedringspunkt. Disse var hovedsakelig relatert til krav i forskriften IK-Akvakultur, men noen var også relatert til mangelfull beredskapsplan etter akvakulturloven § 12.

Tilsynskampanje rettet mot særtillatelsene

Fiskeridirektoratet har i 2018 gjennomført en tilsynskampanje med visningstillatelser. Akvakultur av matfisk til visningsformål skal bidra til å styrke kunnskapen om akvakultur hos publikum. Formålet med kampanjen har vært å undersøke om ordningen med slike særtillatelser har fungert etter intensjonen. Tilsynskampanjen har vært koordinert av region Nordland. Det er i perioden gjennomført systemrevisjon med alle virksomheter som var tildelt visningstillatelse per 1.1.2018. Dette gjaldt 19 virksomheter som samlet har 20 visningstillatelser. Rapport som presenterer gjennomføringen og funn fra tilsynskampanjen skal ferdigstilles i løpet av første kvartal 2019.

IMTA (Integrated Multi Tropical Aquaculture)

Det er økende interesse for å produsere laks sammen eller tilknyttet andre arter, i første rekke tare, blåskjell, sekkdyr og børstemark. Interessen er både motivert ut fra ønsket om å utnytte utslipp fra lakseproduksjonen, men også fordi flere av artene ansees som industrielt interessante i seg selv. Dyrking av makroalger kan også gi en meget effektiv karbonfangst. For å undersøke om slike integrerte havbruksmetoder er unødvendig hindret av forvaltningen, har direktoratet utarbeidet en rapport som gir kunnskapsstatus og muligheter basert på et utvalg vitenskapelige kilder og korte intervjuer med relevante aktører.

Undersøkelsen har gitt et relevant utgangspunkt for den videre dialogen med aktørene og relevante sektormyndigheter.

IK-akva

Faggruppen for IK-akva har arrangert to IK-kurs med opplæring av til sammen sju revisorer i Fiskeridirektoratet. Gruppen har utarbeidet en egen veileder for akvakulturtilsyn. Effektene

av dette arbeidet er bedre internkompetanse for revisorene og bedre tilsynsarbeid mot næringen. Høy kompetanse hos tilsynspersonell gir profesjonalitet og likebehandling, noe som tilsier effektivisering og god utnyttelse av ressursene.

Bestilling fra Klima- og miljødepartementet (KLD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) om forurensingsregelverket for akvakultur

Det skal etableres et selv bærende system for søknader, knyttet til forurensingsloven og implementering av NS 9410 (miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg), i regelverket. Bestillingen innebærer å legge til rette for et samordnet og forutsigbart tilsyn for næringsutøverne. For miljøovervåking av bunnpåvirkning er det angitt en ansvarsdeling for tilsyn.

I løpet av 2018 er utkast til endringer av akvakulturdriftsforskriften ferdigstilt. Arbeidet med andre forskrifter som må endres som følge av endringer i akvakulturdriftsforskriften er i slutfasen og et samlet svar på bestillingen oversendes KLD og NFD medio våren 2019. Videre arbeid i etterkant vil være å utvikle rutiner for god samordning av tilsyn og eventuelle tiltak, og det bør utarbeides en felles veileder for fylkesmannen, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet.

Fiskeridirektoratet har forventninger om at arbeidet skal resultere i mer forutsigbare forurensningskrav for næringen, selv om endringene medfører at flere myndigheter fører tilsyn med de samme bestemmelsene og behovet for samordning øker.

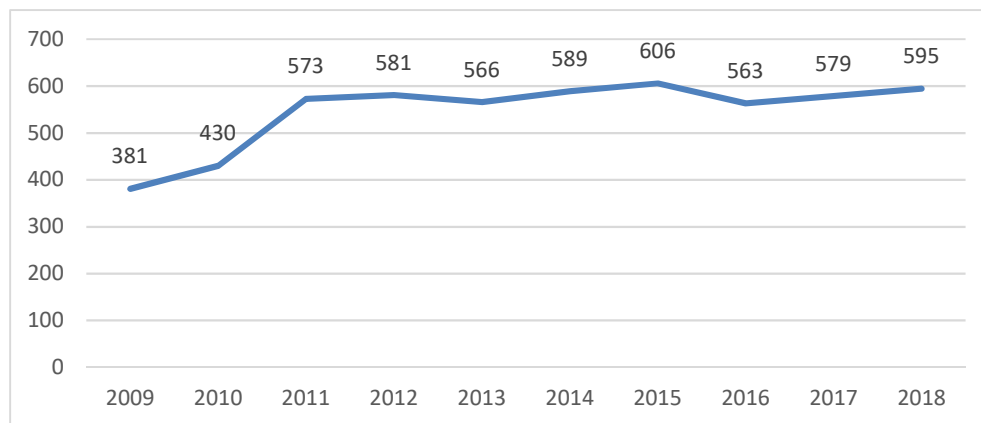
Miljøovervåking

Miljøovervåking av den organiske påvirkningen fra marine akvakulturanlegg gjennomføres primært etter Norsk Standard NS 9410:2016. Det skal gjennomføres to miljøundersøkelser under anlegg i drift; overvåking av anleggssonen (B-undersøkelsen) og av overgangssonen (C-undersøkelsen). Undersøkelsene etter NS 9410:2016 er bløtbunnsundersøkelser og gir god dokumentasjon om påvirkning fra drift på slike habitat. Undersøkelsene gir imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon om påvirkning av akvakulturproduksjon på lokaliteter som er plassert over hard- og/eller blandingsbunn. Med bakgrunn i dette har Havforskningsinstituttet på bestilling fra Fiskeridirektoratet i 2018 levert del 1 av en veileder for alternativ miljøovervåking av hard- og blandingsbunn ved marine akvakulturanlegg. Del 1 inneholder beskrivelse av utstyr og bruken av dette ved overvåking av hard- og blandingsbunn. Del 2 vil omhandle grenseverdier og tilstandsvurdering av påvirkning fra marine akvakulturanlegg på slike habitat. Formålet med veilederen er å lage en metodikk som gir forvaltning og næring mulighet til å drive akvakulturvirksomhet som er miljømessig forsvarlig ved hard- og blandingsbunn.

I tråd med ansvarsdelingen mellom B- og C-undersøkelsen som er gitt i bestilling fra KLD og NFD om endringer i forurensingsregelverket for akvakultur, skal Fiskeridirektoratet ha ansvar for oppfølging av B-undersøkelser.

En gjennomgang av innrapporterte B-undersøkelser i 2018, viser gode til meget gode miljøforhold på bunnen under marine akvakulturanlegg.

Antall innrapporterte B-undersøkelser har vært relativt stabil siden 2011 (**Figur 30**). Den årlige variasjonen påvirkes av flere faktorer, som for eksempel antall lokaliteter i drift per år eller resultat på forrige B-undersøkelse. Nedgangen i 2016 kan skyldes overgangen i undersøkelsesfrekvens som følge av innføringen av den reviderte miljøovervåkingsstandarden NS 9410:2016. Tall fra 2018 er ikke fullstendige da datasammenstillingen ble gjennomført i midten av januar 2019. Dermed kan det være undersøkelser som er utført i desember 2018 som ikke har kommet med i statistikken.

Figur 30: Antall innrapporterte B-undersøkelser fra 2009 - 2018.

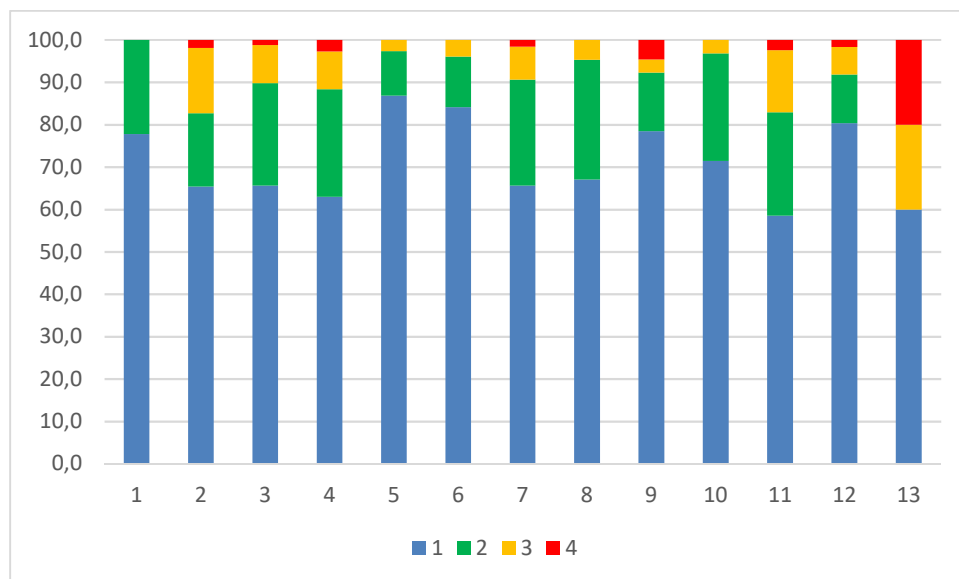
Bunnforholdene i akvakulturanleggenes nærsone synes, med bakgrunn i innrapporterte B-undersøkelser, å være gode. Fra 2010 til og med 2018 har over 90 prosent av lokalitetene hatt gode eller meget gode miljøforhold (**Tabell 11**), og viser en stabil og uendret fordeling mellom lokalitetstilstand i nærsonen de siste årene. Dette skyldes trolig uendret drift uten videre økning av biomasse på lokaliteter, og viser at bunnforholdene under anleggene i det store bildet tåler dagens drift.

Tabell 11: Prosentvis fordeling av tilstanden ved marine akvakulturanlegg

Lokalitetstilstand	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1 – meget god	74,1	70,2	72,3	70,9	74,4	73,1	74,8	72,4	71,3
2 – god	19,1	19,8	19,5	22,1	19,1	18,7	18,8	19,5	20,2
3 – dårlig	5,3	8,9	6,9	6,0	5,8	7,3	6,0	7,0	7,0
4 – meget dårlig	1,5	1,1	1,3	1,0	0,7	0,9	0,4	1,1	1,5

Det har imidlertid vært en liten økning i antall undersøkelser som har fått uakseptabel miljøtilstand, tilstand 4 – meget dårlig, de to siste årene. I 2017 var det 10 undersøkelser på landsbasis, og i 2018 var det 14. Dette er noe opp fra 2016, og kan skyldes flere faktorer. Lokaliteter med uakseptabel miljøtilstand følges opp av Fiskeridirektoratet med tiltak som for eksempel forlenget brakklegging. I enkelt tilfeller kan det være aktuelt å vedta at lokaliteten må tømmes for fisk. Dette medfører at disse lokalitetene kan ligge brakk over et år, og kan være årsaken til svingningen i antall lokaliteter med tilstand 4 per år. En problemstilling som har kommet frem i den senere tid er at bruken av luseskjørt på

lokaliteter endrer strømningsmønsteret, noe som kan gi større grad av sedimentering direkte under lokaliteter. Økt bruk av luseskjørt kan dermed være årsak til at enkelt lokaliteter, som tidligere ble målt til tilstand 3 ved maksimal belastning, endres til tilstand 4.

Figur 31: Viser prosentvis fordeling av gjeldende lokalitetstilstand fordelt på produksjonsområder (1 – 13) basert på innrapporterte B-undersøkelser i 2018. Data per 20.01.2019. Blå er lokalitetstilstand 1 – meget god, grønn 2 – god, oransje 3 – dårlig, og rød 4

Miljøtilstanden i anleggssonen fordelt på de 13 produksjonsområdene (**Figur 31**) viser samme trender som det nasjonale bildet. Produksjonsområde 13 – Øst-Finnmark viser imidlertid en noe lavere prosentvis fordeling av tilstand 1 – meget god i forhold til tilstand 3 – dårlig og 4 – meget dårlig, men dette skyldes i all hovedsak at det kun baserer seg på fem miljøundersøkelser.

Tabell 12: Antall innrapporterte B-undersøkelser med lokalitetstilstand per produksjonsområde (1 - 13) for 2018

Lokalitetstilstand	Produksjonsområde												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	7	34	109	92	33	106	42	57	51	45	24	49	3
2	2	9	40	37	4	15	16	24	9	16	10	7	0
3	0	8	15	13	1	5	5	4	2	2	6	4	1
4	0	1	2	4	0	0	1	0	3	0	1	1	1
Totalt	9	52	166	146	38	126	64	85	65	63	41	61	5

Miljøeffekter av legemidler mot lakselus

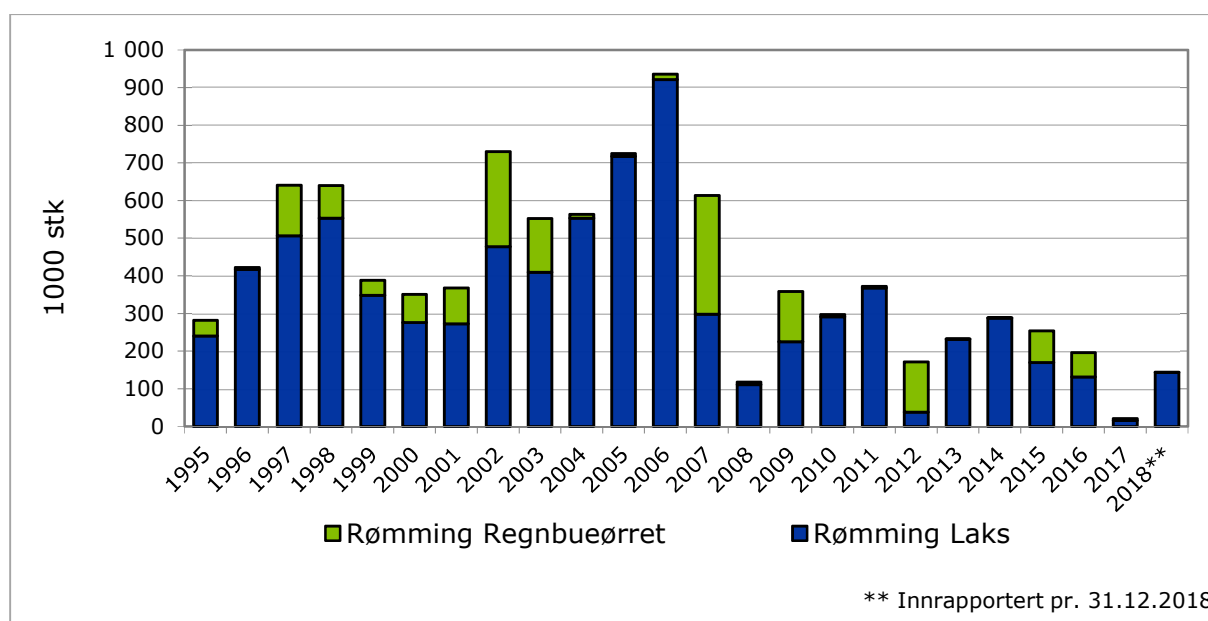
Fiskeridirektoratet har i 2018 publisert veileder for tømning av badebehandlingsvann fra brønnbåt tilsatt legemidler mot lakselus. Veilederen er utarbeidet i samarbeid med Miljødirektoratet og Mattilsynet og har til hensikt å informere om regelverket som gjelder ved tømning av badebehandlingsvann tilsatt legemidler mot lakselus, og veilede om hva den enkelte kan gjøre for å overholde regelverket. Videre har den til hensikt å klargjøre hvilken kunnskap som må innhentes, hvilke vurderinger som må gjøres og hvilke hensyn som må tas før det tømmes badebehandlingsvann fra brønnbåt. Veilederen retter seg både

mot brønnbåtselskap, båtfører og oppdretter, og det er behov for dialog mellom disse når det gjelder utveksling av informasjon om hvor badebehandlingsvann skal tømmes for å hindre ulovlige utslipp og for å sikre miljømessig forsvarlig tømming.

Fiskeridirektoratet har også jobbet med veileder for vurdering av miljøpåvirkning ved bruk av legemidler for behandling av fisk mot lakselus rettet mot oppdretterne. Forventet effekt av regelendringene og veilederne er at brønnbåtneringen og oppdrettsneringen får tydeligere regelverk og retningslinjer å forholde seg til.

Rømt oppdrettsfisk

For 2018 er det meldt inn 158 780 rømt laks og 674 regnbueørret (foreløpige tall per 31.12.2018). Rømmingstallene på laks er dominert av to store rømminger fra et selskap på henholdsvis 54 000 og 52 000. Antall hendelser som ble innrapportert er om lag uendret sammenlignet med 2016 og 2017. Som en overordnet betraktning er det likevel ikke grunnlag for å si at vi har et trendskifte med hensyn til rømming av fisk.

Figur 32: Rapportert rømming av laks og regnbueørret 1995-2018

Fiskeridirektoratet påla sju matfiskanlegg og to settefiskanlegg å drive gjenfangst i elver etter rømmingshendelser i 2018 (Tabell 13). Totalt ble 42 elver overvåket, og rømt fisk ble tatt ut der det ble registret oppdrettsfisk.

Tabell 13: pålegg fattet av Fiskeridirektoratet etter rømmingshendelser i 2018

SELSKAP	LOK.	FYLKE	ART	ANT RØMTE	VEKT, KG	ANT.ELVER
Akvafarm 2017-2018	Storelva i Berg	Trø	Laks	50 000	0.080	6 (11 i 2017)
Troms fylkeskommune	Ytre Jøvik	Troms	Laks	3 500	4	2
Marine Harvest 2018-2019	Geitryggen Austvika	Trø	Laks	106 700	1-3	8
Bolaks	Oterstegdalen	H	Laks	4 700	3	7
Lerøy Vest	Djupestallen	H	Regnbueørret	1 000 ⁹	1.3	4
Ocean Farming	Håbranden	Trø	Laks	15 805	4.1	13
Austevoll Melaks	Klammerholmen	H	Laks	*	1.5	1
K Strømmen	Marøy NØ	S & F	Laks	*	1.9	1
					SUM:	42

Overvåking av rømt oppdrettsfisk

Fra den første rapporten kom ut i 2015 har overvåkningsprogrammet for rømt laks i vassdragene økt antall vassdrag som inngår fra 140 til 197. I 2018 mottok Fiskeridirektoratet den fjerde årsrapporten med samlede vurderinger av tilstanden på lokalt og nasjonalt nivå. Av 197 undersøkte vassdrag ble 165 vurdert til å ha lavt til moderat innslag av rømt oppdrettslaks (<10 %), 15 ble vurdert til å ha høyt innslag (>10 %), og for de resterende 17 kunne vi ikke si om innslaget var over eller under 10 %. I takt med økende antall elver som inngår i overvåkingen, er det generelle bildet at innslag av rømt laks i vassdragene har gått ned siden programmet ble opprettet i 2014.

Overvåkningsprogrammet har i løpet av denne tiden utviklet seg til å være et viktig verktøy for myndighetene, både med tanke på bestandsforvaltningen og i arbeidet med å vurdere effekten av forskjellige forebyggende og avbøtende tiltak i forbindelse med rømt laks.

⁹ Rømmingstall ikke avklart

I overvåkningsprogrammet brukes en rekke metoder som gir en samlet oppstilling av tilstanden gjennom sesongen, fra sportsfiske til gytesesong. Resultatene presenteres for den enkelte elv med vurdering av metoder og en god oversiktstabell som viser uttak av rømt laks fordelt på de forskjellige uttaksaktivitetene. I forbindelse med overvåkingen pågår det også fortløpende evalueringer av metodene, med forventning om en fortsatt kvalitativt god utvikling av programmet.

Ved siden av overvåking av rømt laks i elv, kan bruk av kilenøter være et viktig bidrag til å innhente kunnskap om rømt laks i sjøen. I 2018 videreførte Fiskeridirektoratet finansieringen av to kilenotstasjoner i Midt-Norge. Begge stasjonene ligger i tilknytning til de nasjonale laksefjordene Trondheimsfjorden og Namsfjorden. I tillegg til disse, gikk Fiskeridirektoratet inn med finansiering av tre nøter i Osterfjorden, som spesielt retter seg inn mot de store reetableringsprosjektene i Vossoprojektet og Modalen.

I tillegg til overvåking av rømt laks, er det også knyttet forskningsaktiviteter til disse stasjonene, og ved siden av å kunne varsle om rømt laks før den går opp i elvene, bidrar de med viktig kunnskap om oppdrettslaksens atferd i både sjø og elv.

Sektoransvaret i arbeidet med vannforskriften

Fiskeridirektoratet deltar i direktoratsgruppen for vannforskriften og vanddirektivet samt i flere prosjektgrupper (miljøtilstand, økologisk tilstand og tiltak). Miljøtilstands- og økologisk tilstandsprosjektet har i løpet av 2018 ferdigstilt revisjonen av Veileder 02:2018 «Klassifisering av miljøtilstand i vann» og Veileder 01:2018#Karakterisere og vurdere miljømålsoppnåelse etter § 15». I tiltaksprosjektet har vi bidratt i arbeidet med dokumentet «Virkemidler og tiltak», en nasjonal oversikt over de ulike sektormyndighetenes virkemidler og tiltak. Fiskeridirektoratet deltar også i arbeidet med ny inndeling av kystvannforekomstene.

Fiskeridirektoratet har våren 2018 kvalitetssikret og oppdatert kunnskapsgrunnlaget samt vurdert effekter av påvirkning fra akvakultur (organisk påvirkning) i vannforekomster med akvakulturlokalteter. Det kvalitetssikrede og oppdaterte kunnskapsgrunnlaget er oversendt til fylkesmennene i de 11 vannregionene slik at de kan oppdatere Vann-Nett.

Fiskeridirektoratet har utført påvirkningsanalyse for rømt oppdrettslaks med utgangspunkt i vassdragsliste med klassifisering av laksebestander fra Miljødirektoratet. Av totalt 454 vassdrag var det tilstrekkelig datagrunnlag til å vurdere 171. Analysen ble sendt til Miljødirektoratet medio januar 2019 for importering i Vann-Nett.

Fiskeridirektoratet har også bidratt med en beskrivelse av fiskeriforvaltningens eksisterende tiltak mot rømt oppdrettsfisk til Miljødirektoratets tiltaksplan etter kvalitetsnorm for vill atlantisk laks.

Fiskeridirektoratet forventer at kvalitetssikret og oppdatert informasjon om egen sektor blir synlig i Vann-Nett, og dermed kan legges grunn for arbeidet med å oppdatere vannforvaltningsplanene. Vi forventer videre at enkeltsaksbehandling, for eksempel klarering av lokalitet for akvakultur, vil gjøres på et bedre kunnskapsgrunnlag i henhold til vannforskriften.

Tilsyn med biomasse

Fiskeridirektoratet har fokusert på å opprettholde en god dialog med næringen, automatisk kvalitetssikring av innkommende data, kompetansebygging og videreutvikling av digitale verktøy. Biomassefaggruppen har hatt månedlige videomøter i løpet av året for å dele erfaringer med blant annet våre digitale verktøy som Saga og Tableau, og veiledere til revisjonsarbeid. Disse erfaringer har blitt brukt for å raffinere sjekklistene som Saga bruker for å kvalitetssikre månedsrapportene slik at prosessen blir stadig mer automatisert og effektiv. Faggruppen har også fokusert på revisjonsarbeid med produksjonsstyring, med mål om å få oppdretterne til å gjøre produksjonsstyring til en større del av sine IK-systemer.

Svinn – forslag til endringer i rapporteringsreglene

I tillegg til arbeidet med eksisterende tallmaterieell og revisjonsveiledere, har Fiskeridirektoratet utarbeidet et forslag til flere endringer i akvakulturdriftsforskriften §§ 44, 57, 58 og 67. Forslagene ble levert til NFD i desember som en del av en større rapport om svinn i næringen. Forslagene innebærer hovedsakelig at rapportering og melding for sjø- og landbasert akvakultur er tilpasset behovene for effektivt tilsynsarbeid med dødelighet, rømming og fiskevelferd i de nye produksjonsområder. For Fiskeridirektoratet er opplysningene relevante for oppfølging av svinn, biomasse, forsvarlig drift og for oppfølging av rømmingshendelser. For Mattilsynet er opplysningene relevante for å kontrollere reglene om helsekontroll og -status, forhold som er av betydning for fiskens velferd, slakting og håndtering av døde akvakulturdyr, tetthet og biomasse i akvakulturanlegg. Opplysningene som kreves rapportert bør dermed ha en sammenheng med de temaene som tilsynsmyndighetene skal følge opp. Forslaget vil også bidra til mer samarbeid mellom etatene og en mer effektiv forvaltning av næringen.

Teknisk tilstand på anleggene – sjøanlegg

I løpet av 2018 har vi bidratt betydelig både med finansiering og personell i arbeidet med å revidere NS 9415:2009 «Flytende oppdrettsanlegg - Krav til lokalitetsundersøkelse, risikoanalyse, utforming, dimensjonering, utførelse, montering og drift». Vi har også startet revisjon av NYTEK-forskriften og i den forbindelse holdt innspillsmøter med næringen. Ved å involvere næringen på denne måten sikrer vi bedre forståelse for regelverket og at forvaltningen får bedre innsikt i praktiske utfordringer som kan få betydning for utformingen av regelverket. Både standard og forskrift er i stor grad tilpasset tradisjonelle akvakulturinstallasjoner og vil etter revisjonen sannsynligvis bli langt mer funksjonelle.

Teknisk tilstand på anleggene – landbaserte anlegg

Fiskeridirektoratet har fulgt opp arbeidet med å innføre regelverket for landbaserte anlegg ved at det er laget et forslag til veileder til tilstandsanalyse. I tillegg har det oppstått behov for noen presiseringer i forskriften, og forslag til endringsforskrift har vært på høring. Denne skal sikre en forsvarlig teknisk standard på anleggene og dermed forebygge rømming av fisk. Digitalt søknadsskjema for landbaserte anlegg er også ferdigstilt.

Tilbaketrekking av lokaliteter ved passivitet

Fiskeridirektoratets regioner har ansvar for å kartlegge lokaliteter som oppfyller vilkårene for tilbaketrekking, og løpende iverksette de nødvendige tiltakene for å trekke tilbake slike

passive lokaliteter. Dette er blant annet viktig av hensyn til legitimiteten til det nye vekstsystemet, der fordeling av midlene gjennom Havbruksfondet er basert på tall for hvor stor lokalitetskapasitet de står oppført med i akvakulturregisteret samt hensynet til eventuelle nye aktørers behov for lokaliteter.

Det er utarbeidet retningslinjer for behandlingen av saker om tilbaketrekking ved passivitet etter laksetildelingsforskriften § 38 og forskrift om akvakultur, andre fiskearter § 18, slik at regionene fortsetter sitt arbeid med tilbaketrekking av passive lokaliteter., Samtidig skjer dette i tråd med forvaltningsloven og sikrer viktige prinsipper om likebehandling, utredning og forholdsmessighet.

Vedtak og reaksjoner (Tabell 14) viser oversikt over antall vedtak og saker til behandling ved reaksjoner (overtredelsesgebyr - OTG) fattet i perioden 2014 til 2018 både ved første instans og klageinstans.

Tabell 14: antall endelige vedtak og saker til behandling¹⁰ og gjennomsnittlig utmåling (i G, folketrygdens grunnbeløp) fattet i perioden 2014 - 2018

	Antall endelige vedtak, underinstans	Gjennomsnittlig utmåling, underinstans	Antall endelige vedtak, klageinstans	Gjennomsnittlig utmåling, klageinstans
2014	3	3,00 G		
2015	4	2,75 G	3	4,33 G
2016	6	3,50 G	1	3,00 G
2017	9	4,11 G	2	8,00 G
2018	7	5,86 G	2	3,00 G

Gjennomsnittlig utmåling pålagt av underinstansen har hatt en svak økning siden 2014. Dette er begrunnet i at sakene det gis overtredelsesgebyr for, har endret karakter og blitt mer alvorlige. Begrunnelsen for at utmålingen ikke viser samme økning i klageinstansen er at det er relativt få saker som behandles i klageinstansen. Ingen av vedtakene om overtredelsesgebyr er så langt brakt til retten, de betales stort sett ved forfall. Dette tyder på at næringen innretter seg og at gebyret har god effekt.

Havbruk til havs

Fiskeridirektoratet har bidratt i departementets arbeid med rapporten fra den interdepartementale gruppen som i januar 2019 leverte rapporten «Havbruk til havs – ny teknologi – nye områder».

¹⁰ Saker som ligger til behandling hos underinstansen er ikke med i oversikten, herunder saker som kan bli oversendt til klagebehandling

Marin arealforvaltning

Fiskeridirektoratet har følgende delmål innenfor marin arealforvaltning:

- **Delmål:** En balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene med utviklingsmuligheter for marine næringer.

For å nå dette målet er det viktig å bidra til at kunnskap om økosystemene og de marine næringene er tilgjengelige i plan- og arealprosesser, samtidig som det legges til rette for sameksistens mellom fiskeri og akvakultur og mellom disse og annen næringsvirksomhet i kyst- og havområdene.

Arbeidet med forvaltningsplanene for havområdene er en prioritert oppgave, både gjennom Faglig forum og i ulike arbeidsgrupper. Å arbeide med neste oppdatering har vært særlig viktig og omfattende i 2018, da det er besluttet å oppdatere kunnskapsgrunnlaget for alle havområder samtidig.

Fiskeridirektoratet arbeider for en best mulig sameksistens mellom ulik bruk av havet gjennom tett dialog med både statlige etater og næringsaktører. Vi har gitt våre uttalelser til en hel rekke utredninger, utbygginger og undersøkelser i forbindelse med petroleum, havvind, fiberoptisk utbygging, akvakultur med mer.

Direktoratet bidrar i arbeidet med «Barentswatch» gjennom å levere data og ved å delta i rådgivende etatsgruppe og i flere underliggende grupper. Nærmere om dataleveransene finnes under avsnittet Verktøy for geodata.

Sameksistens mellom fiskeri og annen aktivitet

Det er en rekke ulike interesser knyttet til Norges havområder, og fiskeriinteressene er en av dem. Utbygginger og undersøkelser knyttet til forskjellige næringer skjer ofte i områder med høy fiskeaktivitet. Dette kan i enkelte tilfeller vanskeliggjøre fiske. Fiskeridirektoratet jobber for å fremme fiskeriinteressene på en ryddig og konstruktiv måte som legger til rette for god sameksistens. Her utgjør petroleumsvirksomhet ved utbygging av installasjoner, rørtraseer og seismiske undersøkelser størsteparten av arbeidet, men havlagte fiberoptiske kabler, havvind og akvakultur er en økende del av arbeidet.

Ved petroleumsvirksomhet fremmes fiskeriinteressene gjennom uttalelser i høringer og tett dialog med Oljedirektoratet og andre næringsaktører. Uttalelsene kommer i forbindelse med åpning av nye områder for petroleumproduksjon, TFO, ved utbygging og drift av petroleumsinstallasjoner, avvikling av eksisterende petroleumsinstallasjoner og seismikkundersøkelser. Saker som omhandler fiberoptiske kabler til sjøs og områder for utbygging av havvind er også løst ved høringsuttalelser og dialog med Samferdselsdepartementet og Norges vassdrags- og energidirektorat.

Direktoratet er også involvert i et nytt meldesystem for seismiske undersøkelser der arbeidet er ledet av Oljedirektoratet. Det nye meldesystemet er planlagt ferdigstilt i 2019 og skal gjøre saksbehandlingen av seismikksaker både mer effektiv og mer oversiktlig. Dette vil også føre til bedre kommunikasjonsflyt som videre kan føre til bedre sameksistens mellom næringene.

Kystnære fiskeridata

Arbeidet med kystnære fiskeridata er et kontinuerlig arbeid og dataene oppdateres fortløpende. Innhenting, gjennomgang og oppdatering av kystnære fiskeridata foregår i all hovedsak i forbindelse med at kommunene reviderer sin kystzoneplan. Dataene blir oppdatert i kartverktøyet¹¹ så fort de foreligger og før eventuelle planleggingsprosesser i de aktuelle områdene.

Tabell 15 viser en oversikt over totalt antall registreringer etter oppdateringen i hvert av temaene i kystnære fiskeridata samt ved årets slutt:

Tabell 15: Kystnære fiskeridata i Fiskeridirektoratets kartverktøy

Datasett i kystnære fiskeridata.	Antall mars 2018	31.12.2018
Gyteområder	1 548	1 561
Fiskeplasser – aktive redskap	2 178 (699)*	2 184 (710)*
Fiskeplasser – passive redskap	2 571	2 594
Låsettingsplasser	2 850	2 849
Oppvekst beiteområder	383	387

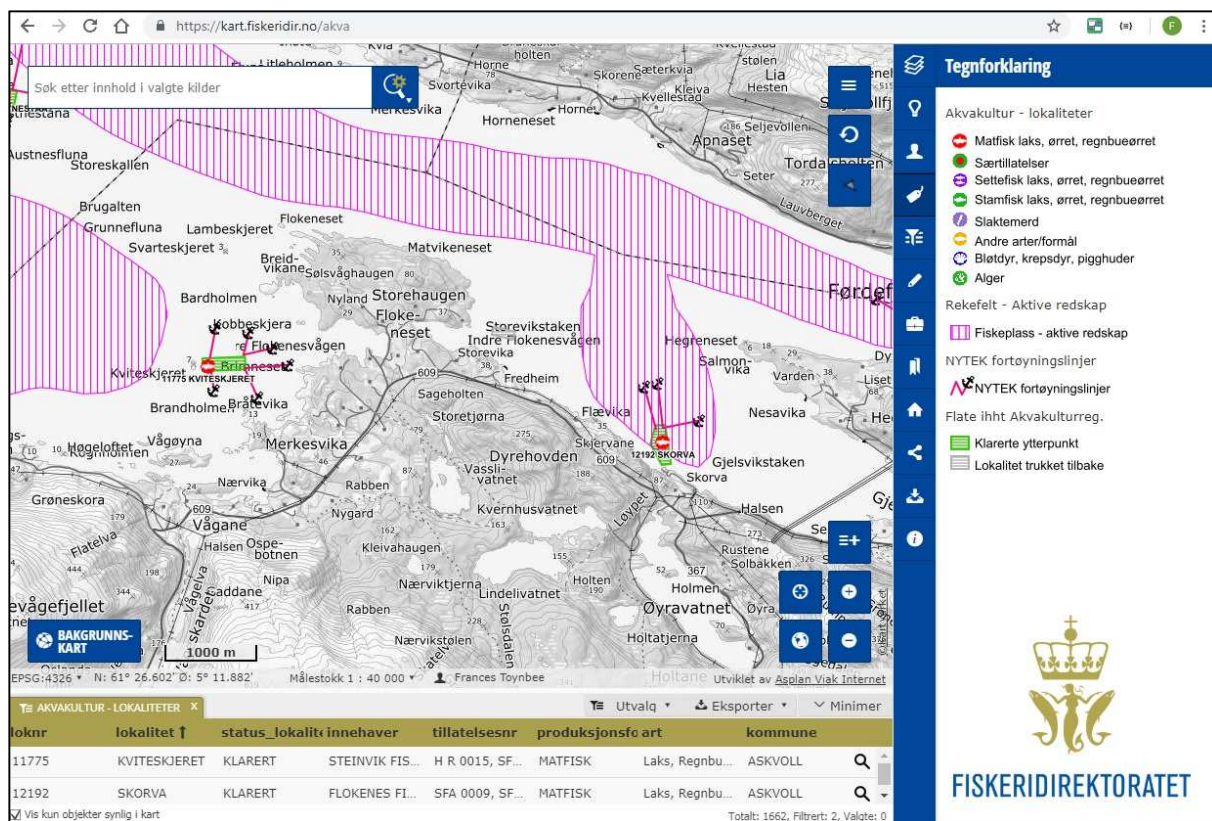
* antallet av *Fiskeplasser - aktive redskap* som er rekefelt.

Kunnskap om kystsonen

Bruken av kystsonen intensiveres, og det blir stadig mer utfordrende å avveie mellom ulike interesser, legge til rette for god næringsutvikling og fremme sameksistens mellom marine næringer. Fiskeridirektoratet er derfor avhengig av dynamisk, tilstrekkelig og kvalitetssikret kunnskap om ressursene i, og bruken av kystsonen.

Fiskeridirektoratet samler inn, analyserer og formidler data som dokumenterer viktige bruks- og ressursområder. Det sentrale verktøyet til direktoratet er kystnære fiskeridata, som er tilgjengelig i vårt kartverktøy, Yggdrasil (**Figur 33**). Kystnære fiskeridata baserer seg i dag på intervjuer med næringsaktører. Dette er en ressurskrevende metode, som i stor grad gir et statisk bilde av kystsonen. Samtidig blir tilgangen til digitale sporings- og fangstdata og forskningsdata stadig bedre, og direktoratet har i 2018 fortsatt arbeidet i prosjektet som skal utarbeide en ny versjon av kystnære fiskeridata. Prosjektet skal legge til rette for mer robuste, dynamiske og verifiserte data ved å supplere med flere datakilder, og man skal revidere metode, veiledere og retningslinjer. Målet er at data skal kunne hentes ut fra kartverktøyet sammen med alle relevante metadata, og inngå som en del av faktagrunnlaget for alle typer avgjørelser uten særlige undersøkelser i tillegg. Arbeidet går saktere enn planlagt fordi de digitale datasettene er nye og forskning tar tid. Prosjektet må derfor ta seg tid til å vente på tilstrekkelige analyser og kvalitetssikring.

¹¹ URL til Fiskeridirektoratets kartverktøy: <https://kart.fiskeridir.no/share/556466bd38a0>

Figur 33: Utsnitt av Yggdrasil med oversikt over registrerte rekefelt og akvakulturlokaliteter

Prosjektet Sameksistens

For å fremme sameksistens innenfor sjømatsektoren, opprettet fiskeridirektøren i juni et internprosjekt som skal foreslå en mer helhetlig forvaltning av akvakultur og fiskeri basert på beste kunnskap og forståelse. Slik forvaltning realiserer bærekraftige synergier mellom akvakultur og fiskeri, identifiserer og avveier reelle interessekonflikter på beste måte og reduserer unødige konflikter. Prosjektet utreder ulike spørsmål, foretar litteraturstudier og gjør dybdeintervjuer.

Sameksistensen mellom fiskeri og akvakultur har i 2018 vært preget av at kunnskap om virkningen av spesielt legemiddelutslipp har utviklet seg. Herunder har det vært oppmerksomhet fra fiskerisiden på en rekke funn av død krill og observasjoner av rekefangster med deformerte reker. Fiskeridirektoratet har gått inn i utfordringene og blant annet bestilt ny gjennomgang av en rekke saker fra Havforskningsinstituttet. Hensikten har vært å få en samlet oversikt over sakene og mulige årsaker. Det forventes rapport fra Havforskningsinstituttet vinteren 2019.

Kommunale og regionale planer

Fiskeridirektoratet involverer seg aktivt i kommunalt og regionalt planarbeid for å ivareta akvakultur- og fiskeriinteressene. I disse prosessene er det viktig for Fiskeridirektoratet med tidlig medvirkning for å løse potensielle utfordringer gjennom dialog, og våre regioner gir råd og deler kunnskap om kartlagte fiskeri- og akvakulturinteresser. Vi gir også råd til departementet vedrørende regionale planer.

Fiskeriinteresser:

I de planprosessene der vi ikke får gjennomslag for fiskeriinteresser kan det være grunnlag for å fremme innsigelse. Det ble i 2018 fremmet tre innsigelser til kommunale planer. **Tabell 16** viser innsigelser til arealplaner i sjø fremmet av Fiskeridirektoratet i 2018.

Tabell 16: Arealplaner i sjø, fremmet av Fiskeridirektoratet 2018

Kommune/fylke	Plantype	Dato	Begrunnelse	Status
Flora/Sogn og Fjordane	Kommunedelplan	01.06.2018	Ikke vurdert hensynet til gyte- og oppvekst-områder	Plan egengodkjent 14.11.2018. Innsigelse tatt til følge
Bremanger/Sogn og Fjordane	Reguleringsplan	14.09.2018	Planlagt industriområde i ålegresseng. Hensyn til gytefelt torsk	Innsigelse tatt til følge des. 2018
Kvam/Hordaland	Kommuneplan	05.07.2018	Nytt akvakulturområde i viktig område for brislingfiske	Har vært i dialogmøte med Fylkesmannen. Innsigelse opprettholdt

Tabell 17: Antall innsigelser fremmet av Fiskeridirektoratet 2014-2018

2014	2015	2016	2017	2018
8	21 ¹²	7	11 ¹³	3

Videreførte innsigelsessaker fra 2017:

En innsigelse til interkommunal kommunedelplan for Nordmøre fra 2017 ble løst lokalt i 2018, og alle punkt i innsigelsen ble tatt hensyn til og rettet opp. Planen er nå godkjent.

I innsigelsen fra 2017 til en kommunedelplan i Farsund kommune, som gjaldt ivaretagelse av fiskeområder, fikk ikke Fiskeridirektoratet medhold fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) eller Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Kommuneplan for Nærøy, som Fiskeridirektoratet fremmet innsigelse mot, ble løst og godkjent 22.05.2018.

Akvakulturinteresser:

Fylkeskommunene har innsigelsesmyndighet etter plan- og bygningsloven for akvakultur, men Fiskeridirektoratet skal fortsatt ivareta akvakulturinteresser i arealplanprosesser og spille disse inn til kommunene. Dersom Fiskeridirektoratet mener det foreligger grunnlag for innsigelse, gir vi råd om dette til fylkeskommunen.

Tabell 18 viser råd om innsigelse til arealplaner i sjø for å ivareta akvakultur fremmet av Fiskeridirektoratet i 2018.

¹² Hvorav 13 interkommunale kystsoneplaner i Troms

¹³ Hvorav 9 interkommunale sjøområdeplaner i Nord-Møre

Tabell 18: Innsigelser til arealplaner i sjø, fremmet av Fiskeridirektoratet 2018

Kommune/fylke	Plantype	Begrunnelse	Status
Lødingen/Nordland	Kommuneplanens arealdel	For små fortøyningsarealer for akvakultur	Nordland fylkeskommune fremmet innsigelse, og den ble tatt til følge av kommunen 03.05.2018
Bindal/Nordland	Kommuneplanens arealdel	Ureglementert planbestemmelse om KU av akvakultursøknader	Nordland fylkeskommune avventer behandlingen til det er fremlagt en samlet plan for alle deltagende kommuner i Kystplan Helgeland
Brønnøy/Nordland	Kommuneplanens arealdel	Ureglementert planbestemmelse om regulering av utslipp fra akvakulturanlegg	Nordland fylkeskommune har ikke fulgt opp vårt råd om innsigelse. NFD er orientert.

Trenden med bruk av bestemmelser i kommuneplaner som direkte angår valg av teknologi og driftskrav for akvakulturanlegg, fortsatte i 2018.

Regionale planer

Fiskeridirektoratet har levert merknader til NFD om regional kystsoneplan for Sunnhordland og Ytre Hardanger.

Veiledning for planlegging i sjø

Fiskeridirektoratet har i 2018 utarbeidet en veileder der formålet er å veilede kommunene om data og kunnskap vedrørende fiskeri- og akvakulturinteresser og hvordan disse interessene best kan bli ivaretatt i kommunenes planlegging av sjøarealer. Veilederen blir publisert tidlig i 2019.

Kartlegging av biologisk mangfold

Ved utgangen av 2018 vil alle fylker være kartlagt. Havforskningsinstituttet, Norsk institutt for vannforskning og Norges geologiske undersøkelser (Instituttene) har i år drevet med feltarbeid i Møre og Romsdal og Finnmark. Noe bearbeiding av data gjenstår i 2019 uten at det vil forsinke prosjektets plan om avslutning samme år.

Stortinget har avgjort at all framtidig kartlegging av norsk natur skal følge NiN (Natur i Norge) sin kartleggingsmal. Dette er et nytt system og en ny måte å gjennomføre kartlegging på. På nasjonalt nivå arbeider Artsdatabanken med veileder for kartlegging av hav- og kystområdene. I 2019 vil programmet bli avsluttet med sluttrapport og konferanse. Instituttene vil publisere resultatene fra prosjektet i fagtidsskrifter.

Kartleggingen er svært nyttig for både forvaltningen og fiskeri- og akvakulturnæringen. Økt miljøkunnskap om arealene vil gjøre forvaltningen mer kunnskapsbasert og treffsikker. I tillegg vil god naturtypekartlegging være konfliktdempende og legge til rette for bærekraftig bruk av sjøområdene.

Helhetlig plan for marint vern

Fiskeridirektoratet er involvert i et arbeid i regi av Miljødirektoratet med å lage et forslag til en helhetlig plan for marint vern. Forslaget skal beskrive hvordan det bør arbeides for å nå det nasjonale målet om representativ bevaring av natur når det gjelder marine områder, samt tilsvarende internasjonale forpliktelser, herunder Aichi-mål 11 under Konvensjonen om vern av biologisk mangfold. Oppdraget knytter seg til Norges territorialfarvann, økonomiske sone og kontinentalsokkel. Fiskeridirektoratet har levert innledende innspill om hvilke prosesser det bør legges opp til for å identifisere og velge ut aktuelle områder, samt hvilke faglige kriterier som bør legges til grunn for vern eller beskyttelse av marine områder.

Fiskeriforvaltningens virkemidler for marine beskyttede områder skal omfattes av arbeidet. Det er også gitt innspill på hvilke andre samfunnsinteresser som bør belyses og vurderes i det videre arbeidet. Arbeidet vil fortsette i 2019.

Kartlegging av næringsaktivitet i statlige fiskerihavner

Fiskeridirektoratet har bistått Kystverket i å kartlegge fiskeriaktivitet i de enkelte statlige fiskerihavner. Bakgrunnen for arbeidet er at Stortinget har bestemt at ansvaret for forvaltningen av statlige fiskerihavner fra 01.01.2020 skal overføres til fylkeskommunene. Fiskeridirektoratets regioner har bistått i dette arbeidet og kartleggingen ble slutført og oversendt Kystverket i juni 2018.

Geodata er viktig for Fiskeridirektoratets måloppnåelse

Nesten alle data vi har innenfor Fiskeridirektoratets ansvarsområde har et geografisk element og kan kalles geodata. Geodata blir hentet både internt og eksternt, og blir brukt innenfor samtlige virksomhets- og ansvarsområder i Fiskeridirektoratet, eksempelvis i statistikkproduksjon, opplysninger om lokaliteter i akvakulturtilsyn, posisjoneringsdata i sann tid i ressurskontrollen og i plan- og utredningsarbeid.

Fiskeridirektoratet er en viktig geodataprodusent, blant annet gjennom lokalitetsklarering for akvakultur, innsamling av kystnære fiskeridata, digital registrering av fiskeriaktivitet og fiskerireguleringer. Samtidig hentes og brukes det mye geodata fra andre aktører og kilder. Fiskeridirektoratet er part i Norge digitalt, og vi har gjennom dette samarbeidet formalisert vår rolle som en viktig nasjonal aktør innen geodata.

Verktøy for geodata

Fiskeridirektoratet lanserte for et år siden en geodataside på vår kartløsning Yggdrasil¹⁴. Målet er å gjøre det enklere for brukerne å få oversikt over karttema og data som finnes og hvordan de kan brukes, og målgruppen er både direktoratets egne ansatte, eksterne fagetater, fiskeri- og akvakulturnæringen og publikum. Yggdrasil får gode tilbakemeldinger, og tall viser at bruken av kartløsningen har vokst litt i 2018.

Fiskeridirektoratet bidrar med tilrettelagte data og råd i arbeidet med utviklingen av Arealverktøyet i regi av BarentsWatch. Vi bidrar også med tilrettelagte data fra landings- og

¹⁴ www.fiskeridir.no/kart

sluttseddelregisteret og fartøydata som til sammen gir et fangstdatasett. Dette datasettet viser fangstmengde i tonn som kan filtreres etter tid, redskap og fangstart og er sentralt i arbeidet med forvaltningsplaner.

Analyse av geodata

Behandlingen av geodata er en viktig innsatsfaktor for å nå direktoratets mål i dag. Det er særlig viktig å utnytte potensialet som ligger i analyse av geodata ved å bruke geografiske informasjonssystemer (GIS). Det å integrere GIS-analyse i faglige strategier, prosesser og prosjekt setter direktoratet bedre i stand til å nå mål og løse samfunnsoppdraget.

I 2018 har direktoratet brukt GIS-analyser og satt opp spissede kartløsninger med utvalgte data i en rekke interne og eksterne prosesser. I «Høring av forslag om regulering av fiske for å beskytte kyst- og fjordtorsk, inkludert forslag til vern av utvalgte gytefelt» ble det gjort analyser der de ulike forslagene i Oslofjorden ble sammenlignet ut fra referansedata. Der ble også fangstdata (ERS) og sporingsdata (AIS) delt opp etter redskapstype og tid inkludert, for å se om de foreslåtte områdene stemmer med hvor fiskerne har vært de siste fem årene.

GIS-analyse har blitt mye brukt knyttet til utredning av konsekvenser for regelverk i tilknytning til lusebehandling. Det ble levert analyser som følger med veilederen for utslipp av lusebehandlingsvann fra brønnbåter, analyser for vurdering og utvikling av regelverket knyttet mot forbudet mot kjemisk avlusning på lokaliteter, analyser av buffersoner rundt gytefelt, analyser som viser forskjellen ved å bruke gyteområder i tillegg til gytefelt og analyser som beregnet hvor mange lokaliteter som ble berørt av de forskjellige sonene og en grense på 500 meter versus en grense på 1000 meter.

Formidling av geodata

Å formidle kunnskap gjennom kart gir flere gevinster. Det gir økt kompetanse om geodata og sammenhenger mellom data, som igjen både vil gjøre oss bedre i stand til å se trender og forstå samfunnsutviklingen og øke bevisstheten rundt kvalitetskravene til data. Det å bruke kart i forvaltningen øker brukervennligheten for andre brukere og publikum. Vi vil trekke frem flere eksempler som viser hvordan vi har formidlet geodata i 2018 og hvilke gevinster dette gir.

Direktoratet fortsatte arbeidet med å gjøre kartdata om fiskeri og akvakultur mest mulig tilgjengelig. Geonorge.no er det nasjonale nettstedet for kartdata og annen stedfestet informasjon i Norge. Som part i Norge digitalt følger vi KMDs strategi 'Alt skjer et sted', den Nasjonale geodatastrategien fram mot 2025. I Geonorge har direktoratet 10 datasett, 22 karttjenester og en applikasjon (Yggdrasil). Seks av datasettene er på listen for det offentlige kartgrunnlaget (DOK), spesielt viktige geografiske data som er tilrettelagt for kommunenes plan- og byggesaksarbeid. Vi har i 2018 fortsatt vårt arbeid med standardisering av våre kartdata i samarbeid med Kartverket.

Direktoratet lanserte et abonneringssystem for kart og geodata, som over 80 personer eller organisasjoner har tatt i bruk. Det er en del av Fiskeridirektoratets hovedvarslingstjeneste, som vi bruker til å varsle om nye tjenester/ muligheter samt nedetid eller endringer.

Direktoratets kartmodul for registrering og publisering av midlertidig stenging og åpning av fiskefelt ble lansert i 2017. I 2018 har vi gjort systemet mer robust. Direktoratet leverer data fra vår kartmodul til BarentsWatch, som publiserer dataene videre gjennom FiskInfo. Der kan fiskefartøy i løpet av noen få minutter få kartet direkte inn i kartplotter med nøyaktig sanntidsdata for hvilket område som er stengt, til hvilket formål eller redskap, samt lenker til selve reguleringsiden på fiskeridir.no.

I tilknytning til høringer, blant annet fredningsområder for hummer, har Fiskeridirektoratet brukt Yggdrasil for å vise foreslåtte områder.

Direktoratet har deltatt i flere prosjekter for å gi råd, tilrettelegge geodata og dele kunnskap. Et eksempel er i MAREANOs geodatagruppe, som har som mandat å sørge for at MAREANOs geodata kan gjøres tilgjengelig for flere brukere. Etter å ha gjennomført en brukerundersøkelse, har vi gått videre til en testversjon av et nytt produkt som er et kart for sannsynlige forekomster av korallrev. Et annet eksempel er i et prosjekt ledet av Oljedirektoratet, som skal lage et felles meldesystem for seismikk.

Utvikling og drift av virksomheten

Delmål 1: En brukerrettet og effektiv saksbehandling

Fiskeridirektoratets ansatte har god kompetanse både når det gjelder veiledning og saksbehandling. Hovedkontoret driver fortløpende opplæring internt, gjennom daglig veiledning og kursing sentralt og regionalt. Vi jobber med å tilrettelegge for et sentralt instruks- og vedtaksarkiv.

Saga er Fiskeridirektoratets tilsynsverktøy, mens Websak er vårt saksbehandlingsverktøy. I løpet av 2018 har vi integrert de to systemene slik at saker som opprettes i Saga automatisk overføres til Websak for videre saksbehandling og vedtak. Vi har også oppgradert Websak til ny versjon og med dette forbedret våre sikkerhetsrutiner vesentlig tilknyttet Websak.

Vi har også innført forbedringer i våre prosesser i Saga innenfor akvakulturtilsyn i forhold til endrede behov i løpet av 2018. Dette arbeidet videreføres i 2019. Saga forventes å gi en raskere og kvalitetsmessig bedre samhandling mellom regioner og hovedkontor i saksbehandlingen.

Vi har i 2018 utviklet et helt nytt akvakulturregister for å dekke grunnleggende behov for fleksibilitet ved innføringen av nye forskrifter i akvakulturforvaltningen. Det nye akvakulturregisteret vil erstatte flere egne løsninger i fremtiden og gjøre saksbehandlingen enda mer effektiv og rasjonell. Vi vil fortsette arbeidet med akvakulturregisteret i 2019.

Fiskeridirektoratet har gjennom 2018 utviklet en løsning som gjør skjema-data mer tilgjengelige for analyse og rapportering. Vi vil fortsette dette arbeidet i 2019.

Fiskeridirektoratet implementerte Svar-UT tjenesten fra KS for å levere all post digitalt til Altinn i 2017. Løsningen har vært stabil og gitt oss en gevinst i form av raskere ekspedisjon av saker i 2018.

Delmål 2: Fremtidsrettede og rasjonelle IT-løsninger

Fiskeridirektoratet har blitt stadig bedre på å gjøre våre data og informasjon bak prosessene mer tilgjengelige for interne og eksterne brukere. Arbeidet har en langsiktig karakter.

Selvbetjente løsninger for registrering og analyse/rapportering

Selvbetjening er viktig for å effektivisere våre IT-løsninger. Dette gjelder to områder:

- Registrering gjennom Min side
- Analyse og rapportering gjennom fiskeridir.no

Vi har forbedret våre selvbetjente løsninger for registrering av hummerfiskere. Brukeren logger selv inn via ID-porten for å registrere seg. Det ble registrert rundt 30 000 hummerfiskere i 2018. Dataene gir grunnlag for videre tiltak innenfor forvaltningen av hummerbestanden i Norge. Brukervennlige visninger av dataene er også tilgjengelig på fiskeridir.no.

Regelverket knyttet til turistfiske ble revidert i 2018. Vi etablerte en løsning for turistfiskebedrifter og turister som gjør det mulig å registrere sin bedrift i våre registre

gjennom selvbetjening. Vi har gjennom det fått bedre kunnskap om turistfiskebedriftene og fangst, selv om ikke alle bedrifter har rapportert. Dataene gir grunnlag for videre tiltak innenfor forvaltningen av turistfiskerier. Brukervennlige visninger av dataene er også tilgjengelig på nett.

Fritidsfisket er omfattende i Norge. Vi etablerte i 2018 en løsning for registrering av tapt og funnet redskap innenfor fritidsfiske. Formålet med løsningen er å gi blant annet dykkerklubber tilgang til kart med oversikt over tapte redskap som kan ryddes opp. Denne løsningen er selvbetjent og har medført at en stor mengde tapte redskap nå er kartfestet av brukerne selv. Brukervennlige visninger av dataene er også tilgjengelig på fiskeridir.no.

Vi har i 2018 laget en løsning for sanntidsdata fra sluttsettlene til media og publikum. Dette er data som overføres direkte fra salgslagene inn til våre systemer og videre ut på fiskeridir.no. Det gjør at alle som vil kan laste ned detaljerte data til bruk i egne applikasjoner eller tjenester, eller til formidling i egne systemer.

All formidling av data gjøres nå gjennom vår analyse- og publiseringsplattform. Det gjør oss i stand til raskt å publisere våre data til media og publikum i kraft av grafiske fremstillinger, kartvisninger og tabellariske data som også kan lastes ned for videre analyse.

Fornyng av IT-arkitektur, kjerneregister og tjenester

Fiskeridirektoratet fokuserer fortsatt på tiltak som legger til rette for rasjonell IKT-anvendelse. Det er blant annet gjennomført ytterligere oppgradering av vår IT-infrastruktur i 2018. Vi har nå implementert skyteknologi på store deler av vårt driftsmiljø, som gjør oss klar til å ta i bruk ytterligere skytjenester i fremtiden. Løsningene bygger i større grad på åpne robuste løsninger.

Vårt nye kjøperregister ble ferdigstilt i 2018. Arbeidet med kvalitetssikring er godt i gang og blir videreført i 2019.

I 2016, 2017 og 2018 brukte vi tildelte midler fra Difi for å realisere Min side for norsk fiskeri- og akvakulturnæring. Grunnleggende infrastruktur for løsningen er etablert, og den er tatt i bruk på utvalgte prosesser, blant annet for melding av rømming og registrering av turistfiskebedrifter. Løsningen skal videreutvikles i 2019.

Kystvakten jobber tett sammen med Fiskeridirektoratet når det gjelder inspeksjoner til havs. Vi har utviklet effektiv utveksling av informasjon mellom våre enheter de siste årene. Disse ble utviklet videre i 2018 i forbindelse med innføringen av Saga. Arbeidet fortsetter i 2019.

Arbeidet med modernisering av kvoteavregningssystemet har vært videreført i 2018. Målet er at informasjon om kvoter, fangst og restkvoter skal være tilgjengelig både hos salgslagene og direktoratet i sann tid. Arbeidet, som gjøres sammen med salgslagene, er krevende på grunn av et omfattende regelverk.

Selve kvoteregisteret som kjernesystem ble ferdigstilt i sin første versjon i 2018. Grunndata og regelsett for hvert fiskeri må implementeres, og det har vært arbeidet med regulering av NVG-sild i 2018. Kompleksiteten i detaljreguleringen ned på enkeltobjekter er en utfordring dersom alle saldoer skal stemme eksakt. Vi må gjøre en vurdering av kost-nytte knyttet til

om vi skal implementere alle detaljreguleringer, med den konsekvens at noen hendelser ikke vil bli digitalisert for noen fartøy og grupper.

Det ble gjennomført en rekke tiltak og forbedringer innenfor informasjonssikkerhet i løpet av 2018. Et viktig tiltak var innføringen av sikker utskrift. I tillegg har vi anskaffet nye og bedre løsninger for overvåkning og feilrapportering i våre løsninger.

Vi opplever økende behov for brukerstøtte eksternt som en konsekvens av at vi har modernisert våre løsninger. Vi har åpnet opp våre systemer for flere aktører og vi opplever mer bruk av våre data enn før. Vi er nå en datadrevet organisasjon og har utvidet kapasiteten på IT. Vi må regne med ytterligere utvidelser i 2019 for å holde tritt med interne og eksterne behov.

Del IV: Styling og kontroll i virksomheten

Fiskeridirektoratet benytter mål- og resultatstyring som sitt grunnleggende styringsprinsipp.

Direktoratet har over flere år jobbet med å tilpasse en løsning basert på DFØs metoder, med bakgrunn i virksomhetens egenart og risiko. Vi har jobbet systematisk med internkontroll; anskaffelser, arkiv, økonomistyring, og vil i 2019 benytte anledningen til å avrope på Difis rammeavtale på internrevisjon.

Arbeidslivskriminalitet

Fiskeridirektoratet har i løpet av 2018 tatt i bruk Difi sitt rammeverk når det gjelder oppfølging av arbeidslivskriminalitet i kontrakter. Det er utarbeidet rutine for oppfølging av arbeidslivskriminalitet, og denne er forankret i ledergruppen. Videre er det gjennomført arbeidsdeling hvor administrasjonsavdelingen har ansvar for å sikre mot arbeidslivskriminalitet ved konkurransegjennomføring, mens avtaleeiere er tillagt ansvaret for den løpende oppfølgingen og rapporteringen.

Kontraktsvilkår ved inngåelse av kontrakter

Det stilles krav i konkurransens kravspesifikasjon om at arbeidstakere minst skal ha de lønns- og arbeidsvilkår som følger av allmenngjorte tariffavtaler eller landsomfattende tariffavtaler. Det blir også bedt om at egenerklæringsskjema skal sendes inn sammen med tilbudet. I kontraktene er det tatt inn kontraktsvilkår som dekker kravene i §5 og §6 i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Gjennomføring av konkurranser er sentralisert til administrasjonsavdelingen, som påser at ovennevnte krav stilles i kravspesifikasjonen og at kontraktsvilkår inngår i kontraktene i henhold til §5 og §6 i nevnte forskrift.

Utførelse av kontrollen

Målet er å kontrollere at leverandører oppfyller kravene til lønns- og arbeidsvilkår i henhold til §5 samt at oppdragsgivers kontraktsvilkår er i henhold til §6 i forskriften.

Fiskeridirektoratet bruker Difi sitt verktøy for risikovurdering for brudd på krav til lønns- og arbeidsvilkår, og det er innhentet dokumentasjon fra leverandørene etter anbefalingene som fremkommer i verktøyet. I tillegg til egenrapporteringsskjema er leverandørene bedt om å oversende følgende dokumentasjon:

- Kopi av arbeidsavtale for medarbeidere som har utført arbeid på kontrakten
- Kopi av lønnslipper for spesifikk periode for ansatte som har utført arbeid på kontrakten
- Kopi av timelister for en spesifikk periode for medarbeidere som utfører arbeid på kontrakten
- Informasjon om hvilken allmenngjøringsforskrift eller landsomfattende tariffavtale som benyttes for å fastsette lønns- og arbeidsvilkår for sine ansatte

- Skatteattest for betaling av skatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift som ikke er eldre enn seks måneder

Det er også bedt om innsyn i tilsynssaker hos Arbeidstilsynet.

Oppsummering

Kontrollene har avdekket enkelte avvik, som nå er lukket. Det har i noen grad vist seg utfordrende å få ønsket tilgang til dokumentasjon fra leverandører, og dette følges opp i fortsettelsen. Målet er å utvide antall kontroller på området i 2019, og vi ser at det er viktig å fokusere på å avdekke arbeidslivskriminalitet.

Sikkerhet og beredskap

Direktoratet har i løpet av 2018 fått på plass ny og revidert organisering av sivilt beredskap, krisehåndtering samt faglig beredskap. Det ugraderte systemet er tilgjengelig på intranettsidene våre og har en lett og oversiktlig struktur. Lett tilgjengelig informasjon tror vi gjør alle ansatte mer bevisste og mindre sårbare for uønskede hendelser.

Beredskapen ble øvet i desember ved at det ble gjennomført to øvelser som var en kombinasjon av tabletop og funksjonsøvelse. Hensikten var å øve direktoratets sikkerhetsorganisasjon i tråd med SBS og eget beredskapsplanverk, egen kriseplan med tiltakskort, rolleforståelse, ansvar og samhandling. Videre øvde vi på betydningen av kommunikasjon og informasjon internt og eksternt i kriser. Øvingsmomentene innbefattet også bruk av top sec-utstyr. Evalueringen av øvelsene viste blant annet at det tekniske utstyret fungerte, men at sikkerhetsorganisasjonen bør utvides med en teknisk ansvarlig. Dette vil bli gjort i løpet av 1. halvår 2019, og revisjonen vil knyttes opp mot revidering av hele sikkerhet- og beredskapsorganisasjonen i direktoratet i tråd med den nye sikkerhetsloven fra 2019.

Det har i siste halvdel av 2018 pågått et større arbeid i direktoratet med implementeringen av styringssystemet (ISO 27001) innen IKT-sikkerhet. Arbeidet har vært omfattende og krevende, og direktoratet har fått på plass endringer i måten vi gjennomfører risikovurderinger på samt økt systematisering. Vi kan nå dokumentere prosessene som er gjennomført, og det er det svært god læringsfaktor i. Ansvarlig ansatt har i 2018 gjennomført kurset «ISO/IEC 27001 Lead Implementer» - et kurs i ledelse av implementeringen av styringssystemet for informasjonssikkerhet, og har oppnådd sertifisering i dette.

Direktoratet innførte alt i 2017 sikkerhetsrutiner for bruk av IKT-utstyr for ansatte både på tjenestereiser og ferier til risikoland. Direktoratet legger PST sin åpne risikovurdering til grunn for de vurderinger som her gjøres, og det er i 2018 implementert sikkerhetsinstruks for alle ansatte, og for eksterne som i perioder har sin jobb i direktoratet.

Når det gjelder kompetanse, har tre ansatte i beredskapsorganisasjonen i 2018 gjennomført NSM sitt firedagers grunnkurs i forebyggende sikkerhet. Kurs i sikkerhetsledelse ble utsatt til 2019 fordi NSM må tilpasse kurset til den nye sikkerhetsloven, og direktoratet vil delta på dette i 2019. Videre har to ansatte fra kriseledelsen i løpet av året gjennomført NUSB sine kurs i samfunnsberedskap og øvelsesplanlegging. I tredje kvartal ble det gjennomført

nanolæringskurs i IKT-sikkerhet for alle ansatte. Svært bra og bevisstgjørende med høy deltakelse. Gjennomsnittlig var det 67 prosent som startet hver leksjon, og i gjennomsnitt fullførte 99 prosent av dem som startet.

Spesielt om GDPR; direktoratet har arbeidet mye med implementering av GDPR i 2018, og alle obligatoriske krav er på plass.

Mangfold og likestilling

Arbeidsmiljø

Som et ledd i prosessen for å få en bedre og mer slagkraftig organisasjon, har Fiskeridirektoratet forsøkt å samle ressursene og dermed kompetansen i større enheter.

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse våren 2018, resultatet var relativt bra og der det var behov for å sette i gang eksterne tiltak, ble dette iverksatt. Vi har fortsatt noen prosesser gående.

Lederopplæring

På ledersamlingen i februar 2018 var temaet tillit og etisk ledelse, metoo, mobbing og trakassering.

Kompetansestrategi

Fiskeridirektoratet har en pågående prosess for å utarbeide en kompetansestrategi for etaten. Kompetansestrategien må ses i sammenheng med satsingsområde **sterkt kompetansenivå** i «Strategi 2015-2020».

IA-avtalen og sykefravær

Fiskeridirektoratets gjennomsnittlige legemeldte sykefravær for 2018 var 4,5 %.

Fiskeridirektoratet fokuserer særlig på å følge sykmeldte arbeidstakere. Dette både gjennom målrettet opplæring av ledere, men også ved å fokusere på arbeidstakernes ansvar for at oppfølgingsarbeidet skal fungere.

Fiskeridirektoratet fikk på plass avtale om bedriftshelsetjeneste med Stamina helse AS i 2017. I 2018 har vi brukt Stamina til flere arbeidsplassvurderinger og kartlegginger for våre ansatte. Stamina har også bidratt i prosessene vi har gående som følge av arbeidsmiljøundersøkelsen som ble gjennomført.

Utviklingen i sykefravær:

Sykefravær	2017	2018
Fiskeridirektoratets eget system (Sap) inkludert egenmelding	5,8%	5,9%
Legemeldte	4,4%	4,5%

Livsfaser

Tabell 19 viser aldersfordelingen ved årsslutt 2018, med unntak av ansatte som er ute i langvarige permisjoner, lærlinger, timelønnede og pensjonistavlønnede.

Tabell 19: Aldersfordeling

Aldersgruppe	Antall ansatte i gruppe	Prosentvis fordeling
Under 30	23	5,5 %
30-39	76	18,0 %
40-49	104	24,6 %
50-59	139	32,9 %
Over 60	80	19,0 %
totalt	422	

Likestilling og mangfold

I handlingsplan for økt kvinneandel i marin sektor, har Fiskeridirektoratet satt seg som mål å øke andelen kvinnelige ledere.

Den 31.12.18 hadde vi 44 prosent kvinner og 56 prosent menn i våre lederstillinger. Fiskeridirektoratet hadde to lærlinger innen IKT.

Fiskeridirektoratet har tidligere hatt to lærlinger innen kontor og administrasjon, men etter våre erfaringer har vi sett at det har blitt utfordrende å finne arbeidsoppgaver vi kan sette lærlinger til innen dette fagområdet. Årsaken er at oppgaver som tidligere ble utført av merkantilt personell er overført til avanserte fagsystem.

Etnisitet

Det ble utlyst 39 stillinger i Fiskeridirektoratet i 2018. I samtlige kunngjøringer av ledige stillinger blir mangfoldsprinsippet benyttet. Totalt i de utlyste stillingene er det 6,7 prosent som har krysset av for utenlandsk opprinnelse i vårt rekrutteringsverktøy. Det ble tilsatt én person med innvandrerbakgrunn i Fiskeridirektoratet i 2018. I de stillingene der personer med innvandrerbakgrunn har søkt og de oppfyller våre krav i stillingsutlysningen, blir minst en innkalt til intervju.

Leder må alltid redegjøre for hvor mange personer med innvandrerbakgrunn som har søkt på stillingen, hvor mange av dem som er innkalt til intervju og eventuelt om noen av dem er innstilt til stillingen.

Rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne

I våre utlysningstekster på stillinger som vi kan tilrettelegge arbeidsplassen for, oppfordres personer med nedsatt funksjonsevne til å søke. I 2018 er det 0,5 prosent som har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne i sin søknad.

Hull i CV-en

Fra august 2018 ble vår annonseprofil endret, slik at vi også fikk med at personer med hull i CV-en ble oppfordret til å søke stilling i Fiskeridirektoratet. Rekrutteringsbyrået vårt ble kontaktet umiddelbart for å få på plass muligheten for å rapportere om dette. De jobber fortsatt aktivt med å få dette på plass i rekrutteringsløsningen. Det er gjennomført manuell telling av søkere med hull i CV-en fra august 2018. Vi kan ikke se at noen søkere har oppgitt dette i sin søknad, men vi har tilsatt en person med hull i CV-en.

Utfordringer knyttet til bemanning, rekruttering og kompetanse

Som en konsekvens av samfunnsmessige endringer, møter Fiskeridirektoratet utfordringer når det gjelder bemanningssituasjonen. På noen områder ser vi at kompetansen ikke er i samsvar med dagens krav til oppgaveløsning og det vil ta tid å få lukket dette kompetansegapet.

Når det gjelder rekruttering av kandidater til stillinger i Fiskeridirektoratet, har vi i 2018 hatt stor søkermasse til de fleste av våre utlyste stillinger. Vi har ikke hatt noen nevneverdige problemer med å få ansatt personer med den kompetansen vi har etterspurt i våre utlysningstekster.

Ut fra våre data, kan vi ikke se at det har vært noe urovekkende turnover i 2018. Vi hadde 30 personer med fratredelse i 2018. En lærling ble ferdig med læretiden sin. 20 personer sluttet i forbindelse med pensjonering og uførepensjon. De som sluttet er fordelt på forskjellige avdelinger og regioner, og med ulike arbeidsfelt, utdanning og kompetanse.

Stillingsprosent

Per 31.12.18 hadde vi 43 personer med ansettelsesprosent lavere enn 100. Av totalt antall ansatte utgjør dette 6 prosent kvinner og 4 prosent menn.

Del V: Vurdering av framtidsutsikter

Fiskeridirektoratet sitt samfunnsoppdrag er fortsatt svært relevant. En kunnskapsbasert og fremtidsrettet forvaltning vil være sentral for å bidra til å realisere potensialet for økt verdiskaping i marine næringer.

Et godt kunnskapsgrunnlag skapes gjennom både forskning og kunnskap om det som skjer i marin sektor. Vi legger derfor stor vekt på å ha et godt samarbeid med forskningsmiljø, men for at forskningsresultater skal ha verdi må de omsettes til gode forvaltningstiltak. Vi bruker også ressurser på innhenting av data om fiskeri og havbruk. Disse dataene blir brukt både til den løpende forvaltning og til å forbedre denne samtidig som de er en del av grunnlaget forskerne bruker i sitt arbeid.

Bruk av teknologi og ulike digitale løsninger vil være sentralt i en fremtidsrettet forvaltning. Vi ønsker å gjøre næringsaktørene og andre sitt møte med oss så effektivt som mulig. Vi vil derfor fortsette arbeidet med å fylle Min Side med innhold. Vi har en ambisjon om å gjøre enda mer av våre data åpent tilgjengelig på våre nettsider, og vi vil utvikle vårt risikobaserte tilsyn med næringene. Vi mener det er mulig å gjøre datainnsamlingen mer rasjonell og dekkende gjennom automatisk overføring fra bedriftsinterne system. Forvaltningen skal likevel kun ha tilgang til relevante data, og informasjonssikkerhet og personvern må ivaretas. Deling av data mellom ulike offentlige etater vil også være en selvfølge.

De siste årene har vi brukt mer ressurser enn noen gang på å utvikle digitale løsninger. Samtidig ser vi at mulighetsrommet er større enn det vi har ressurser til i det korte perspektiv. Vi ser også at et omfattende og til dels detaljert regelverk gjør det krevende å lage gode digitale løsninger. Et enklere regelverk vil derfor både være viktig for næringsaktørene i det daglige, men også for å få en bedre forvaltning. Vi vil derfor fortsatt bidra til forenkling, selv om vi erkjenner at de mange hensyn som skal ivaretas gjennom reguleringene gjør at det ikke alltid lar seg gjennomføre.

Kysten gir oss særlige utfordringer, men også muligheter. Vi har til dels mangelfull kunnskap om både naturen og hvordan ulik aktivitet påvirker økosystemene og hverandre. Kysten er viktig som arena for rekreasjon og matauk, samtidig som det er mange næringer som driver sin aktivitet der, inkludert fiskeri og akvakultur. Kysten er også påvirket av de store globale utfordringer som klimaendringer og marin forsøpling. En helhetlig tilnærming til de kystnære utfordringer blir derfor viktig framover.

Vi tror at bruk av teknologi og nye verktøy vil kunne gi en mer korrekt og enkel registrering av ressursuttaket. At vi kan dokumentere at norsk fisk er bærekraftig forvaltet og lovlig fanget vil kunne være et viktig konkurransefortrinn i markedet.

Det skjer mye innovasjon i akvakulturnæringen, primært for å håndtere utfordringer knyttet til fiskehelse, fiskevelferd og miljøpåvirkning, noe som igjen vil være viktig for lønnsomhet både på kort og lang sikt. Teknologien og kunnskapen som er utviklet gjennom søknader og realisering av utviklingstillatelsene vil være viktig for fremtidens akvakultur. Det er all grunn til å forvente større variasjon i produksjonsformer og konsept; landbasert, helt eller delvis lukkede løsninger og anlegg lenger til havs. Dette vil betyr at regelverket må tilpasses og utvikles og det setter krav til oss som tilsynsmyndighet.

Vi har lang tradisjon for god dialog mellom forskning, næring og forvaltning, samt ulike andre interessegrupper. I tillegg til våre naturgitte fortrinn er dette en av hovedårsakene til at marin sektor står så sterkt i Norge. Samtidig er det viktig å være klar over og tydelig på at vi har ulike roller og oppgaver. Vi tror denne måten å jobbe på vil bli viktig også når marin sektor skal vokse videre.

DEL VI - ÅRSREGNSKAP

LEDELSESKOMMENTAR

Virksomhetens formål

Fiskeridirektoratet ble etablert i Bergen i 1900 og er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og akvakulturforvaltning i Norge. Fiskeridirektoratet skal bidra til å oppfylle Nærings- og fiskeridepartementets overordnede mål og vårt samfunnsoppdrag er formulert som følger; «Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.»

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Fiskeridirektoratet har i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet vedtatt at Fiskeridirektoratet skal føre og rapportere sitt virksomhetsregnskapet iht. de anbefalte statlige regnskapsstandardene.

Årsregnskapet vurderes å gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Som en følge av at inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling ved årets slutt er resultatet av årets aktiviteter null. Virksomhetens kontantutbetalinger over driftsposten er om lag på størrelse med årets bevilgning inkludert merinntekt.

Driftsinntekter og driftskostnader er om lag 2 % høyere i 2018 enn i 2017. Det har i 2018 vært en økning i aktivitet relatert til arbeid med havbruks-satsing, det har vært en økning i fartøyleie og andre kostnader knyttet til Sjøtjenesten, og det har vært en nedgang i aktivitet knyttet til administrasjon.

Som følge av økte inn- og utbetalinger til/fra Havbruksfondet har postene *Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten* og *Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten* økt vesentlig fra 2017 til 2018.

Av nøkkeltallsoversikt fremgår at antall årsverk (snitt gjennom året) er redusert med 8 fra 2017 til 2018. Lønnskostnader som andel av totale driftskostnader ligger fast på 59 %.

Revisjonsordning

Fiskeridirektoratets regnskap revideres av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2019.

Fiskeridirektoratet, 18. februar 2019

Liv Holmefjord
Fiskeridirektør

PRINSIPPER FOR OPPSTILLING AV BEVILGNINGS- RAPPORTERING OG ARTSKONTORRAPPORTERING

Årsregnskap for Fiskeridirektoratet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen, og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Dette stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten, og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindregift
0917	Fiskeridirektoratet, driftsutgifter	01		A, B	443 034 000	425 251 036	17 782 964
0917	Fiskeridirektoratet, spesielle driftsutgifter	21		A, B	10 679 000	17 620 037	-6 941 037
0917	Fiskeridirektoratet, Fiskeriforskning og -overvåking	22		A, B	91 799 000	80 659 932	11 139 068
0919	Overføring til kommunene, vederlag havbruk	60		A, B	2 754 656 000	2 797 468 764	-42 812 764
0919	Tilskudd til Velferdstasjoner	71		A, B	2 200 000	2 200 000	0
0919	Tilskudd til sikkerhetstiltak for fiskere	72		A, B	200 000	175 600	24 400
0919	Erstatninger	74		A, B	3 330 000	439 997	2 890 003
0919	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	75		A, B	44 080 000	29 407 319	14 672 681
0919	Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres	76		A, B	46 778 000	6 790 479	39 987 521
0540	Medfinansieringsordningen for lønnsomme IKT-prosjekter	25			2 374 000	2 167 998	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01			0	29 186 241	
<i>Sum utgiftsført</i>					3 399 130 000	3 391 367 403	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3917	Refusjoner og diverse inntekter	01		B	7 497 000	9 411 772	1 914 772
3917	Saksbehandlingsgebyr	05			17 765 000	16 103 578	-1 661 422
3917	Inntekt vederlag oppdrettskonsesjoner	13			4 016 608 000	4 026 608 035	10 000 035
3917	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	22		B	4 491 000	11 432 037	6 941 037
3917	Forvaltningssanksjoner	86			7 000 000	5 519 143	-1 480 857
5574	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	72			28 000 000	27 788 815	-211 185
5574	Årsavgift merkeregisteret	73			8 550 000	8 798 977	248 977
5574	Fiskeriforskningsavgift	74			246 528 000	271 755 019	25 227 019
5605	Renter statskassens beholdninger	83			0	54 953	54 953
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	810 760	
5700	Folketrygdens inntekter	72			0	32 989 471	
<i>Sum inntektsført</i>					4 336 439 000	4 411 272 559	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						-1 019 905 156	
Kapitalkontoer							
60090001	Norges Bank KK /innbetalinger					4 387 237 503	
60090002	Norges Bank KK/utbetalinger					-3 363 721 732	
710700	Endring i mellomværende med statskassen					-3 610 614	
<i>Sum rapportert</i>						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)		31.12.2018	31.12.2017	Endring
710700	Mellomværende med statskassen	-15 075 952	-11 465 338	-3 610 614

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0917 01	20 323 000	422 711 000	443 034 000
0917 21	0	10 679 000	10 679 000
0917 22	14 135 000	77 664 000	91 799 000
0919 60	0	2 754 656 000	2 754 656 000
0919 71	0	2 200 000	2 200 000
0919 72	0	200 000	200 000
0919 74	1 430 000	1 900 000	3 330 000
0919 75	10 780 000	33 300 000	44 080 000
0919 76	34 722 000	12 056 000	46 778 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
054025		0		0				0		0
091701/391701**		17 782 964		17 782 964	2 140 972			19 923 936	21 135 550	19 923 936
091721/391722		-6 941 037		-6 941 037	6 941 037			0	533 950	0
091722	"kan overføres"	11 139 068		11 139 068				11 139 068	77 664 000	11 139 068
091960/391713		-42 812 764		-42 812 764	10 000 035			0		0
091971	"kan overføres"	0		0				0		0
091972		24 400		24 400				0		0
091974	"kan overføres"	2 890 003		2 890 003				2 890 003		2 890 003
091975	"kan overføres"	14 672 681		14 672 681				14 672 681		14 672 681
091976	"kan overføres"	39 987 521		39 987 521				39 987 521		39 987 521

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

**Inkluderer inntekt ført på posten av Registerenheten i Brønnøysund med kr 226 200.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter
Mottatte belastningsfullmakter

Er knyttet til kapittel 0540 post 25. Gjelder medfinansiering for lønnsomme IKT-prosjekter.

Stikkordet «kan overføres»

Er knyttet til kap 0917 post 22 og mindreutgift vil bli søkt overført til 2019.

Er knyttet til kap 0919 post 74, 75 og 76 og mindreutgift vil bli søkt overført til 2019.

Stikkordet «kan benyttes under»

Ikke aktuelt.

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Ikke aktuelt.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Ikke aktuelt.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

1) Merinntekter over kap 3917 post 01 Refusjoner og diverse inntekter, til sammen kr 1 914 772 er nyttet under kap 0917 post 01 Fiskeridirektoratet driftsutgifter.

2) Kap 0917 post 21 er overskredet mot tilsvarende merinntekter på kap 3917 post 22 med til sammen kr 6 941 037.

3) Kap 0919 post 60 har en merutgift på kr 42 812 764. Ved behandling av utbetalingene var det bevilgning i form av merinntekt på kap 3917 post 13 som dekket utbetalingene.

I brev av 17.12.2018 fra NFD ble vi informert om at inntektskravet på kap 3917 post 13 ble økt fra kr 2 864 400 000 til kr 4 016 608 000 og merinntekten ble redusert tilsvarende.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Ikke aktuelt.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt.

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt.

Romertallsvedtak

Ikke aktuelt.

Mulig overførbart beløp

Mulig overførbart beløp på kap 0917 post 01 og post 22 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 19 923 936 og kr 11 139 068.

Mulig overførbart beløp på kap 0919 post 74, 75 og 76 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 2 890 003, kr 14 672 681 og kr 39 987 521.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	832 942	5 739 517
Salgs- og leieinnbetalinger	4 644 244	3 692 398
Andre innbetalinger	3 884 565	3 413 808
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	9 361 752	12 845 723
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	312 015 040	304 694 707
Andre utbetalinger til drift	211 461 949	202 952 645
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	523 476 989	507 647 353
Netto rapporterte driftsutgifter	514 115 238	494 801 630
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	2 210 067	4 989 322
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	11 947	15 678
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	2 222 013	5 005 000
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	2 222 013	5 005 000
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	4 368 362 612	358 918 772
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	4 368 362 612	358 918 772
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	2 836 482 159	208 698 010
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	2 836 482 159	208 698 010
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	558 725	555 631
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	32 989 471	32 096 676
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	29 186 241	28 315 283
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-4 361 954	-4 337 024
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	-1 019 905 156	345 248 845

Oversikt over mellomværende med statskassen

	2018	2017
Eiendeler og gjeld		
Fordringer	300 597	267 273
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-13 308 727	-12 103 342
Skyldige offentlige avgifter	-83 719	1 016 947
Annen gjeld	-1 984 103	-646 216
Sum mellomværende med statskassen	-15 075 952	-11 465 338

PRINSIPPER FOR OPPSTILLING AV VIRKSOMHETSREGNSKAP

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultatteffekt.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarer NRS 6. Årets pensjonskostnad tilsvarer derfor årlig premiebeløp til Statens pensjonskasse (SPK).

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 30.000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved en eventuell bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskapsital, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse.

Avregninger

For bruttobudsjetterte virksomheter er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet med statskassen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i avregnet med statskassen.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Det er ikke utarbeidet kontantstrømoppstilling. Tilnærmet lik informasjon er presentert i artskontorapporteringen som en del av årsregnskapet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likvider gjennom året. Virksomhetene har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	514 842 165	502 682 821
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	832 942	5 739 517
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	4 644 244	3 692 398
Andre driftsinntekter	1	4 351 251	3 472 755
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>524 670 602</i>	<i>515 587 491</i>
Driftskostnader			
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader	2	309 562 268	306 457 898
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	4 208 467	4 692 950
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	0	0
Andre driftskostnader	5	210 887 920	204 420 964
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>524 658 655</i>	<i>515 571 813</i>
Driftsresultat		11 947	15 678
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	0	0
Finanskostnader	6	11 947	15 678
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>-11 947</i>	<i>-15 678</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	4 368 362 612	358 918 772
Avregning med statskassen innkreivingsvirksomhet		4 368 362 612	358 918 772
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd til andre	9	2 836 482 159	208 698 010
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		2 836 482 159	208 698 010
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse

	Note	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling	3	0	0
Programvare og lignende rettigheter	3	49 775	338 189
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		49 775	338 189
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	0	0
Maskiner og transportmidler	4	635 566	902 596
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	10 234 477	11 758 906
Anlegg under utførelse	4	0	0
Infrastruktureiendeler	4	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		10 870 042	12 661 502
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0
Sum anleggsmidler		10 919 818	12 999 691
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	10	878 068	1 724 021
Opptjente, ikke fakurerte inntekter		0	0
Andre fordringer	11	13 118 154	12 981 570
<i>Sum fordringer</i>		13 996 221	14 705 591
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	12	0	0
Kontanter og lignende	12	0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		13 996 221	14 705 591
Sum eiendeler		24 916 039	27 705 282

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2018	31.12.2017
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
<i>Sum virksomhetskapi tal</i>		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-55 204 071	-55 318 256
<i>Sum avregninger</i>		-55 204 071	-55 318 256
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3,4	10 919 818	12 999 691
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		10 919 818	12 999 691
Sum statens kapital		-44 284 254	-42 318 565
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
<i>Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 817 436	6 310 654
Skyldig skattetrekk		13 308 718	12 103 333
Skyldige offentlige avgifter		4 945 330	5 482 516
Avsatte feriepenger		27 692 280	27 603 369
Mottatt forskuddsbetaling		0	0
Annen kortsiktig gjeld	13	21 436 528	18 523 975
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		69 200 292	70 023 847
Sum gjeld		69 200 292	70 023 847
Sum statens kapital og gjeld		24 916 039	27 705 282

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2018	31.12.2017
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgninger*	512 762 291	503 080 413
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-2 128 593	-5 090 543
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	4 208 467	4 692 950
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til avhendede anleggsmidler	0	0
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader**	0	0
- utbetaling av tilskudd til andre		
Andre poster som vedrører bevilgninger (spesifiseres)		
Sum inntekt fra bevilgninger	514 842 165	502 682 821
<i>*Vesentlige tildelinger kan spesifiseres på egne linjer.</i>		
<i>**Kun aktuell for virksomheter som ikke betaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	0	0
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	0	5 180 448
Tilskudd fra EU	0	0
Andre tilskudd og overføringer	832 942	559 069
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	832 942	5 739 517
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer	0	0
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt leie	4 644 244	3 692 398
Salgsinntekt, avgiftspliktig	0	0
Salgsinntekt, avgiftsfri)	0	0
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	0	0
Sum salgs- og leieinntekter	4 644 244	3 692 398
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	0	480 160
Andre inntekter	4 351 251	2 992 596
Sum andre driftsinntekter	4 351 251	3 472 755
Sum driftsinntekter	524 670 602	515 587 491

Grunnlag for inntektsføring av utgiftsbevilgning

Kapittel og post	Kontantprinsippet				Periodiserings - prinsippet
	Utgiftsbevilgning (samlet tildeling)	Inntektsbevilgning	Rapportert inntekt	Maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring	Inntektsført bevilgning
0917.01/3917.01	443 034 000	7 497 000	9 411 772	435 537 000	
0917.21	10 679 000	4 491 000	11 432 037	6 188 000	
0917.22	91 799 000			91 799 000	
Sum				533 524 000	512 762 291

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	230 084 120	224 856 360
Feriepenger	28 861 675	28 070 775
Arbeidsgiveravgift	32 687 774	32 366 956
Pensjonskostnader*	28 198 179	27 545 765
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-13 688 981	-8 943 819
Andre ytelser	3 419 499	2 561 862
Sum lønnskostnader	309 562 268	306 457 898

Antall årsverk** **401** **429**

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2018 er 12,0 prosent. Premiesatsen for 2017 var 12,0 prosent.

**Årsverk

Viser til brutto årsverk virksomheten betaler for. Dette er årsverksbegrepet vi bygger vår planlegging og årsverkskartlegging på. For å skape konsistens i årsverksbegrep benytter vi dette her også. Vi er kjent med anbefaling om å benytte "netto årsverk" (dvs. fratrukket fravær). Tallene ville i så fall vært 381 for 2017 og 368 for 2018. I løpet av 2019 vil vi gå gjennom vårt opplegg for årsverkkartlegging, herunder vurdere hva som er mest hensiktsmessig årsverksbegrep.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Forskning og utvikling	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	2 523 693	0	2 523 693
Tilgang i året	0	0	0	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	0	2 523 693	0	2 523 693
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	2 185 504	0	2 185 504
Ordinære avskrivninger i året	0	288 414	0	288 414
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2018	0	49 775	0	49 775

Avskrivningssatser (levetider)	Virksomhets-spesifikt	5 år / lineært	Ingen avskrivning	
<u>Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2018:</u>				
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	1 970 305	31 213 132	0	0	33 183 437
Tilgang i året	0	0	0	2 128 593	0	0	2 128 593
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	0	0	1 970 305	33 341 726	0	0	35 312 031
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	1 067 709	19 454 226	0	0	20 521 935
Ordinære avskrivninger i året	0	0	267 031	3 653 022	0	0	3 920 053
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2018	0	0	635 566	10 234 477	0	0	10 870 042

Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	
<u>Avhendelse av varige driftsmidler i 2018:</u>							
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie*	39 423 726	37 516 148
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 224 933	2 351 694
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	5 674 903	6 192 909
Leie maskiner, inventar og lignende**	66 845 535	55 590 940
Mindre utstyrsanskaffelser	2 238 853	4 318 571
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	5 474 938	5 615 917
Kjøp av fremmede tjenester***	45 983 358	48 640 436
Reiser og diett	22 822 624	25 068 054
Tap og lignende	172 000	110 500
Øvrige driftskostnader	21 027 051	19 015 794
Sum andre driftskostnader	210 887 920	204 420 964

*Husleiekostnaden har økt med kr 1 907 578 fra 2017 til 2018. Økningen skyldes først og fremst normal prisjustering iht. KPI. I tillegg er det betalt noe dobbel leie i forbindelse med flytting til nye lokaler.

**Økning av kostnader knyttet til leie av maskiner, inventar og lignende skyldes i hovedsak leie av to hurtiggående fartøy, Rind og Eir, som har hatt oppstart i 2018.

***Direktoratet hadde betydelige kostnader til Min Side og registre i 2017, som er redusert i 2018.

Samtidig har kostnadene knyttet til utvikling av apper, samt arbeidet med utviklingstillatelser havbruk økt.

Oversikt over årlige leibeløp i henhold til leieavtaler*

	<i>Varighet mellom ett og fem år</i>	<i>Varighet over fem år</i>	<i>Sum</i>
Husleieavtaler	29 400 000	6 500 000	35 900 000
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler			0
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	13 400 000		13 400 000
Øvrige leieavtaler			0
Sum leieavtaler			49 300 000

* Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2018	31.12.2017
Finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	0
Utbytte fra selskaper	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	0	0
Finanskostnader		
Rentekostnad	11 947	15 678
Nedskrivning av aksjer	0	0
Valutatap (disagio)	0	0
Annen finanskostnad	0	0
Sum finanskostnader	11 947	15 678

**Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)**

A) Avregnet med statskassen

	31.12.2018	31.12.2017	Endring
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	49 775	338 189	-288 414
Varige driftsmidler	10 870 042	12 661 502	-1 791 460
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-10 919 818	-12 999 691	2 079 874
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	878 068	1 724 021	-845 953
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	13 118 154	12 981 570	136 584
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	13 996 221	14 705 591	-709 370
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 817 436	-6 310 654	4 493 218
Skyldig skattetrekk	-13 308 718	-12 103 333	-1 205 385
Skyldige offentlige avgifter	-4 945 330	-5 482 516	537 186
Avsatte feriepenger	-27 692 280	-27 603 369	-88 911
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-21 436 528	-18 523 975	-2 912 554
<i>Sum</i>	-69 200 292	-70 023 847	823 555
Avregnet med statskassen*	-55 204 071	-55 318 256	114 185

Finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler fremgår som hovedregel av regnskapslinjen *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*. Finansieringen av nettosummen av omløpsmidler og kortsiktig gjeld fremgår som hovedregel av regnskapslinjen *Avregnet med statskassen*.

Avstemming av endring i avregnet med statskassen (kongruensavvik)

Konsernkonto utbetaling	-3 363 721 732
Konsernkonto innbetaling	4 387 237 503
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	1 023 515 771
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-4 368 362 612
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	2 836 482 159
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)	512 762 291
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-33 548 196
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	29 045 879
- Tilbakeførte utsatte inntekter ved avgang anleggsmidler, der avsetningen ikke er resultatført (underkonto 1996)	0
Korrigerer av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	-9 476
Andre avstemmingsposter (spesifiseres)	0
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	-114 184
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0
Sum endring i avregnet med statskassen *	-114 184

**Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)**

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018	31.12.2018	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	49 775		49 775
Varige driftsmidler	10 870 042		10 870 042
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidl	-10 919 818		-10 919 818
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	878 068	0	878 068
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	13 118 154	300 597	12 817 556
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	13 996 221	300 597	13 695 624
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 817 436	0	-1 817 436
Skyldig skattetrekk	-13 308 718	-13 308 727	9
Skyldige offentlige avgifter	-4 945 330	-83 719	-4 861 611
Avsatte feriepenger	-27 692 280	0	-27 692 280
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-21 436 528	-1 984 103	-19 452 425
<i>Sum</i>	-69 200 292	-15 376 550	-53 823 743
Sum	-55 204 071	-15 075 952	-40 128 119

Note 8 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2018	31.12.2017
Overføring fra andre statlige regnskaper	0	0
Overføring fra kommunenes/fylkeskommunenes forvaltningsbudsjett	0	0
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m *	4 368 362 612	358 918 772
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	4 368 362 612	358 918 772

*Som følge av økte innbetalinger til Havbruksfondet i 2018 har posten hatt en betydelig økning i 2018 sammenlignet med 2017. Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner har i 2018 vært kr 4 026 608 035.

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2018	31.12.2017
Utbetaling av tilskudd til andre*	2 836 482 159	208 698 010
Overføring til fond, forvaltningsorganer og andre statlige regnskaper	0	0
Annet	0	0
Sum utbetalinger av tilskudd til andre	2 836 482 159	208 698 010

*Det har i 2018 vært en betydelig økning i inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner. Som følge av dette har utbetalinger til kommuner og fylkeskommuner fra Havbruksfondet økt sammenlignet med 2017.

Note 10 Kundefordringer

	31.12.2018	31.12.2017
Kundefordringer til pålydende	1 399 068	2 073 021
Avsatt til forventet tap (-)*	-521 000	-349 000
Sum kundefordringer	878 068	1 724 021

*Kommentar - avsetning tap:

	Saldo åpne poster	Avsetning
Konto 1500 Kunder	520 000	264 000
Konto 1512 Kunder kontroll og tilsynsavgift akvakultur	275 000	-
Konto 1513 Kunder årsavgift merkeregisteret	643 000	257 000
		521 000

Avsetning til forventet tap er basert på en konkret vurdering av hver enkelt av kundegruppene:

Konto 1500 - to konkrete fordringer er vurdert å være usikre og er avsatt for.

Konto 1512 - består av én post, som ikke er vurdert å være usikker.

Konto 1513 - poster med forfall tidligere enn 2018 er vurdert usikre og avsatt for.

Note 11 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2018	31.12.2017
Forskuddsbetalt lønn	0	20 000
Reiseforskudd	134 245	54 467
Personallån	50 285	30 939
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte leie	7 461 457	8 753 635
Andre forskuddsbetalte kostnader	3 509 960	4 122 529
Andre fordringer*	1 962 206	0
Sum andre kortsiktige fordringer	13 118 154	12 981 570

*Økning i andre fordring fra 2017 skyldes at det i 2018 er satt av for påløpte refusjoner NAV. Dette har ikke vært gjort tidligere.

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2018	31.12.2017
Øvrige bankkontoer (utenfor statens konsernkontoordning)	0	0
Kontantbeholdninger	0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0

Note 13 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2018	31.12.2017
Skyldig lønn	42 352	-13 612
Annen gjeld til ansatte	17 010 000	17 120 000
Påløpte kostnader	2 703 263	1 027 598
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnsk	0	0
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld*	1 680 912	389 989
Sum annen kortsiktig gjeld	21 436 528	18 523 975

* Økning i annen kortsiktig gjeld fra 2017 til 2018 skyldes store dobbeltbetalinger fra kunder som ble innbetalt på slutten 2018 som er tilbakebetalt i januar 2019.

Årsverk-kostnader Fiskeridirektoratet totalt

Antall årsverk 1)

	454,4	445,4	446,1	427,4	418	422	414							
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.	Sum kostn.	Kostn. pr. årsv.
Tall i 1000 kr.														
Driftskostnader totalt	394 360	868	419 067	941	468 511	1 050	460 392	1 077	492 242	1 178	515 572	1 222	524 659	1 243

o Lønn og sos. kostn.

	283 383	624	291 612	655	307 107	688	307 001	718	300 434	719	306 458	726	309 562	734
--	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----

o Andre driftskostn.

	104 090	229	121 531	273	156 781	351	146 560	343	187 498	449	204 421	484	210 888	500
--	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----

oo herav husleie 2)

	29 486	65	28 875	65	29 886	67	31 082	73	39 509	95	37 516	89	39 424	93
--	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----

oo herav leie fartøy mv. 3)

	11 518	25	11 554	26	41 821	94	35 063	82	46 051	110	55 591	132	66 846	158
--	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	-----	--------	-----	--------	-----

oo herav fremede tj.

	6 156	14	12 189	27	12 080	27	18 161	42	40 606	97	48 640	115	45 983	109
--	-------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	-----	--------	-----

oo herav reiser, diett

	19 157	42	22 951	52	23 315	52	18 520	43	22 878	55	25 068	59	22 823	54
--	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----	--------	----

o Avskrivninger

	6 887	15	5 924	13	4 622	10	6 831	16	4 311	10	4 693	11	4 208	10
--	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----

1) Gjennomsnitt av antall årsverk ved hver måneds utløp delt på 12

2) Fra 2016 inklusiv husleie som viderefaktureres til andre

3) Fra 2014 inklusiv fartøyleie overvåkingstjenesten

Kostnadsandeler i % av driftskostnader totalt

o Lønn og sos. kostn.

71,9 % 69,6 % 65,5 % 66,7 % 61,0 % 59,4 % 59,0 %

o Andre driftskostn.

26,4 % 29,0 % 33,5 % 31,8 % 38,1 % 39,6 % 40,2 %

oo herav husleie

7,5 % 6,9 % 6,4 % 6,8 % 8,0 % 7,3 % 7,5 %

oo herav leie fartøy mv.

2,9 % 2,8 % 8,9 % 7,6 % 9,4 % 10,8 % 12,7 %

oo herav frememde tj.

1,6 % 2,9 % 2,6 % 3,9 % 8,2 % 9,4 % 8,8 %

oo herav reiser, diett

4,9 % 5,5 % 5,0 % 4,0 % 4,6 % 4,9 % 4,4 %

o Avskrivninger

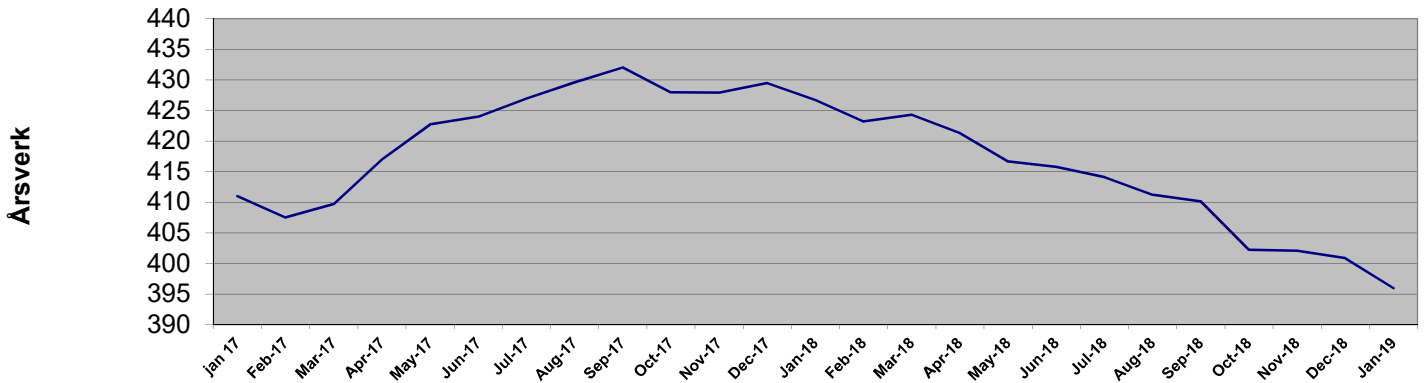
1,7 % 1,4 % 1,0 % 1,5 % 0,9 % 0,9 % 0,8 %

Utvikling i årsverk i Fiskeridirektoratet - totalt

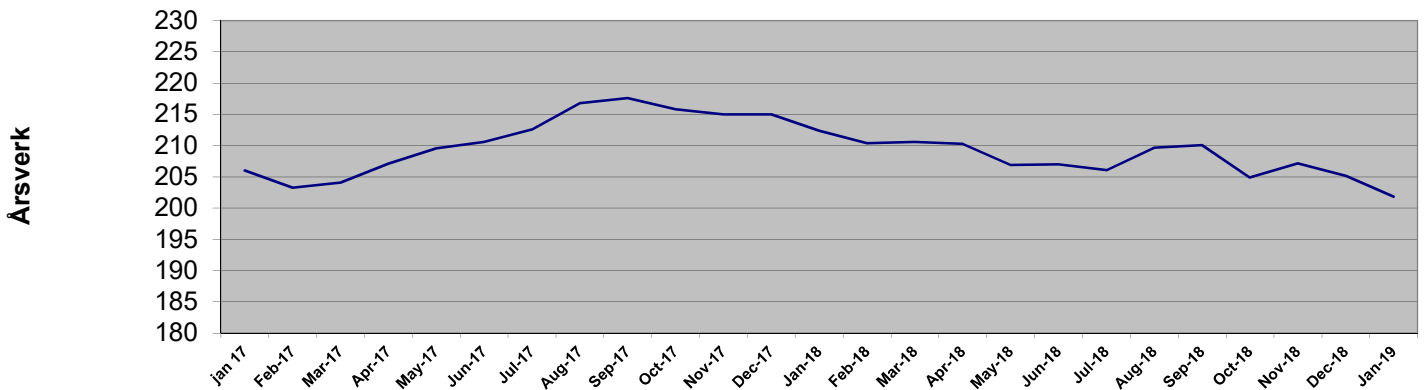
Avdeling/Region	jan 17	feb. 17	mar. 17	apr. 17	mai. 17	jun. 17	jul. 17	aug. 17	sep. 17	okt. 17	nov. 17	des. 17	jan. 18	feb. 18	mar. 18	apr. 18	mai. 18	jun. 18	jul. 18	aug. 18	sep. 18	okt. 18	nov. 18	des. 18	jan. 19
Fiskeridirektør + stab	15,80	15,80	15,80	15,80	15,80	15,80	15,80	16,80	16,80	16,80	16,80	16,80	16,80	16,80	16,60	16,60	16,60	16,60	16,60	16,60	15,60	14,80	14,80	14,80	15,80
Administrasjonsavdelingen (*)	43,63	43,63	43,63	45,63	45,53	45,53	45,53	44,30	43,33	42,33	42,53	42,53	39,73	38,73	38,73	38,73	36,93	37,13	37,13	37,13	38,13	36,13	36,13	35,13	33,20
IT-avdelingen	22,70	22,70	23,70	23,70	23,70	24,74	24,74	24,84	24,84	24,84	23,84	23,84	22,84	22,84	23,14	22,54	23,14	23,14	23,23	24,53	23,73	23,73	25,73	25,93	25,93
Ressursavdelingen	58,45	56,50	56,30	57,30	57,30	57,30	57,30	58,30	58,30	57,30	57,30	57,30	57,30	57,20	57,20	57,50	56,50	57,50	57,30	57,30	57,50	56,50	56,60	56,60	55,60
Statistikkavdelingen	26,60	26,60	26,60	26,60	27,60	27,60	27,60	27,60	27,60	27,60	27,60	27,60	27,80	27,80	27,80	27,80	26,80	26,80	27,00	25,90	25,90	25,90	25,90	25,90	24,50
Kyst- og havbruksavdelingen	38,83	38,03	38,03	38,03	39,60	39,60	41,60	44,90	46,70	46,90	46,90	46,90	47,90	47,20	47,10	47,10	46,90	45,80	44,80	48,20	49,20	47,80	48,00	47,00	46,80
Sum sentralt	206,01	203,26	204,06	207,06	209,53	210,57	212,57	216,74	217,57	215,77	214,97	214,97	212,37	210,37	210,57	210,27	206,87	206,97	206,06	209,66	210,06	204,86	207,16	205,16	201,83
Region Nord	70,91	70,41	71,41	72,71	72,91	73,11	72,11	71,90	73,61	70,36	70,36	70,96	72,96	73,46	72,36	71,86	72,11	71,91	71,91	69,91	69,41	67,21	67,21	67,01	67,01
Region Nordland	32,12	31,12	31,12	31,32	33,32	33,32	34,32	31,32	31,32	32,32	32,32	32,32	34,32	33,32	34,32	34,32	34,32	33,32	32,32	32,32	32,32	32,32	32,32	33,32	33,32
Region Midt	38,75	37,80	36,20	39,00	41,00	41,00	43,00	43,65	43,65	43,45	43,85	44,85	41,85	41,45	41,45	40,25	40,25	40,25	41,25	38,80	38,80	38,80	37,80	37,80	36,80
Region Vest	33,08	34,18	35,18	35,18	34,08	34,08	34,08	35,08	34,78	33,98	34,28	34,28	34,08	33,08	34,08	34,08	33,58	32,83	32,03	32,03	32,03	32,03	32,03	32,03	31,48
Region Sør	30,11	30,71	31,71	31,71	31,91	31,91	30,91	30,91	31,11	32,11	32,11	32,11	31,11	31,51	31,51	30,51	29,51	30,51	30,51	28,51	27,51	27,01	25,51	25,51	25,51
Sum regioner	204,97	204,22	205,62	209,92	213,22	213,42	214,42	212,86	214,47	212,21	212,91	214,52	214,32	212,82	213,72	211,02	209,77	208,82	208,02	201,57	200,07	197,37	194,87	195,67	194,12
Sum Fiskeridirektoratet	410,98	407,48	409,68	416,98	422,75	423,99	426,99	429,60	432,04	427,98	427,88	429,49	426,69	423,19	424,29	421,29	416,64	415,79	414,08	411,23	410,13	402,23	402,03	400,83	395,95

(*) Herunder biblioteket.

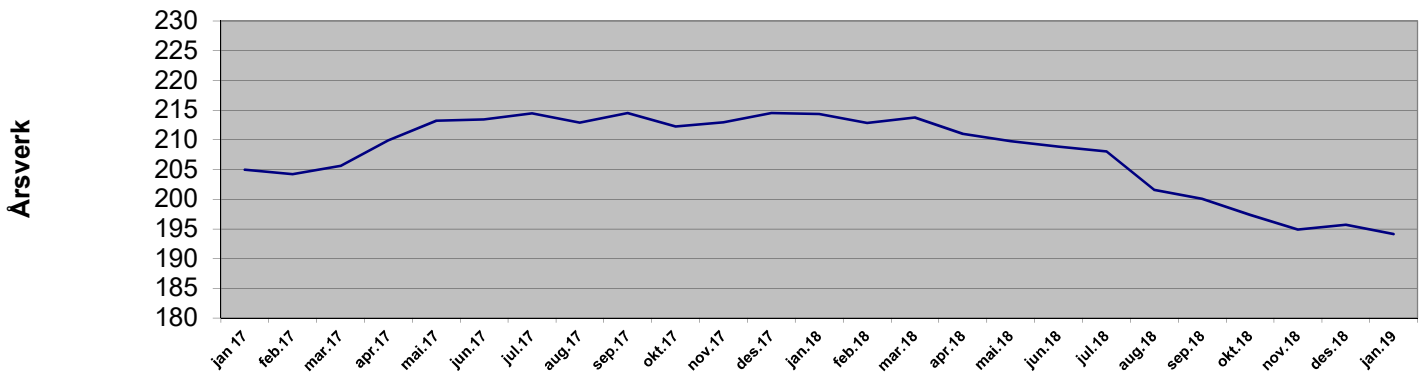
Sum Fiskeridirektoratet

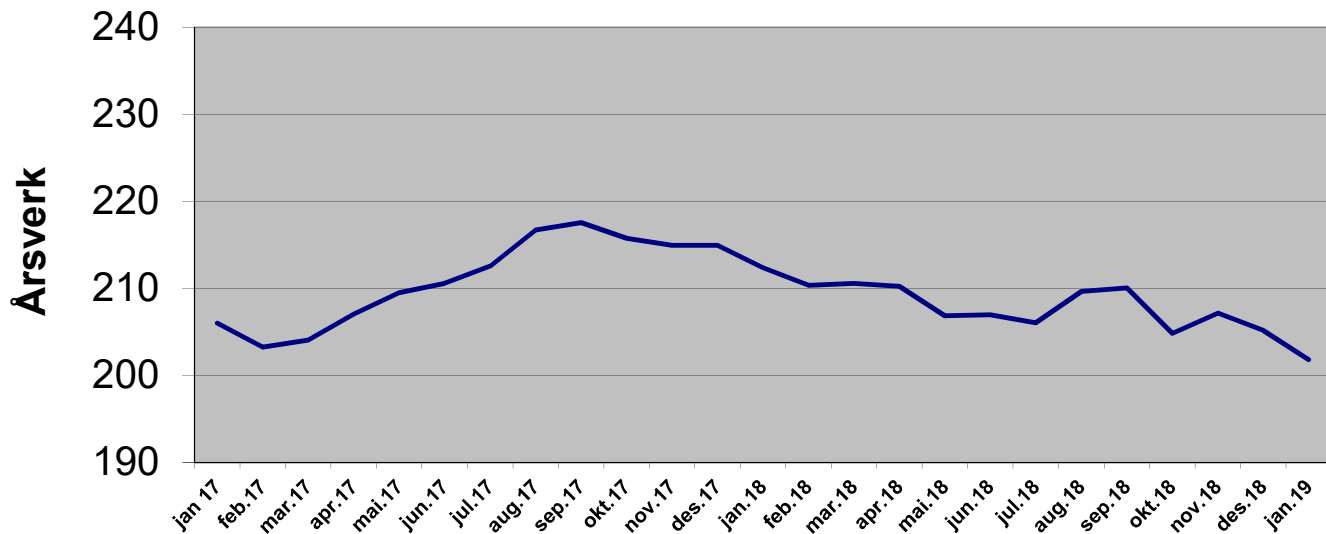
Sum sentralt

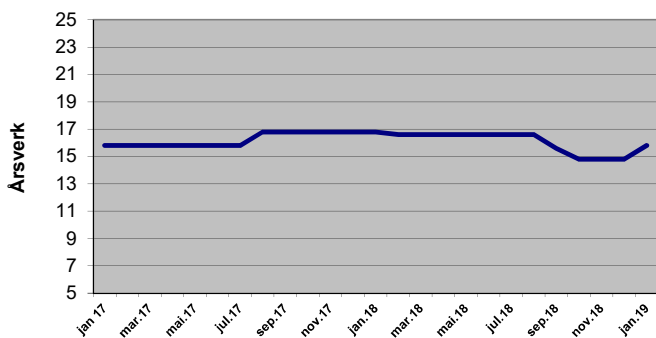
Sum regioner

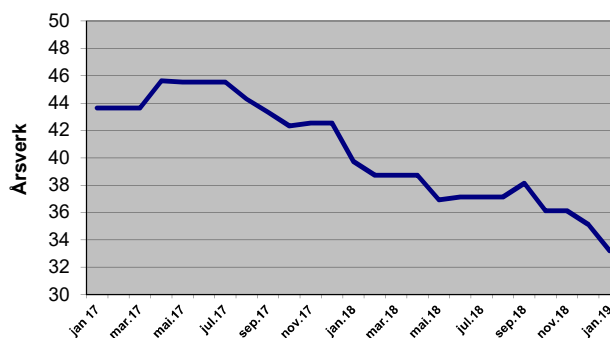
Sum sentralt

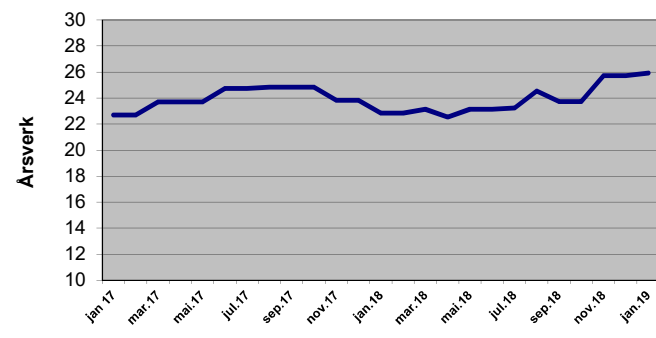
Fiskeridirektør + stab

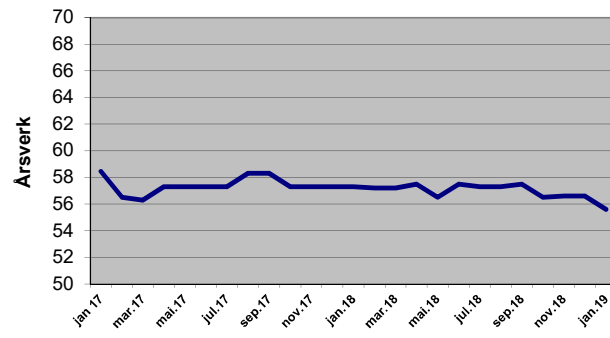
Adm.avdelingen

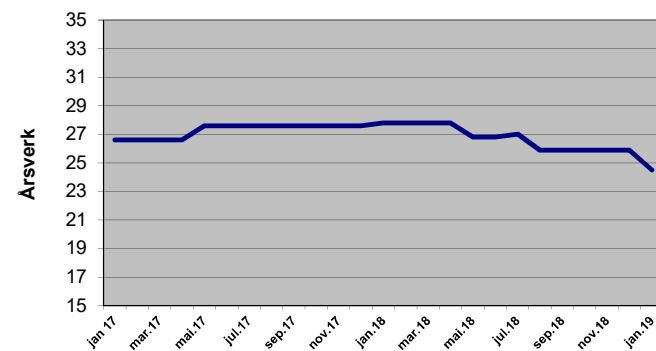
IT-avdelingen

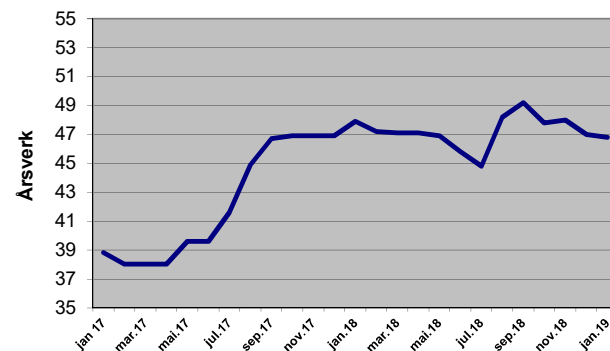
Ressursavdelingen

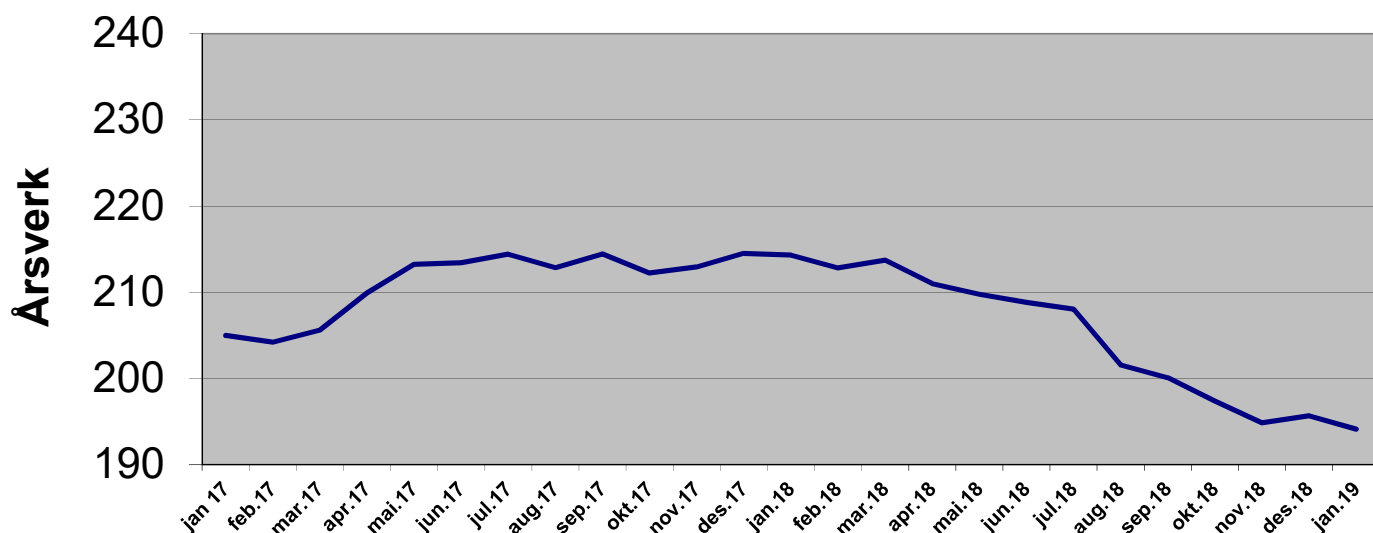
Statistikkavdelingen

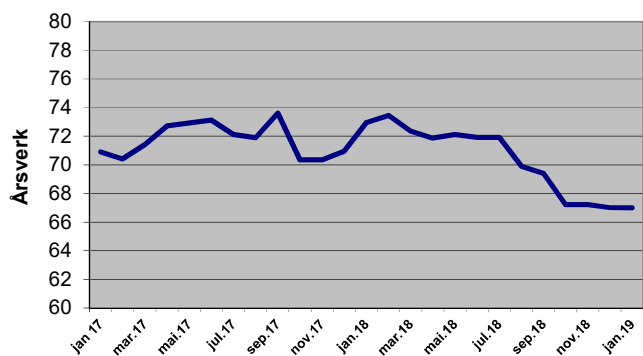
Kyst- og havbruksavdelingen

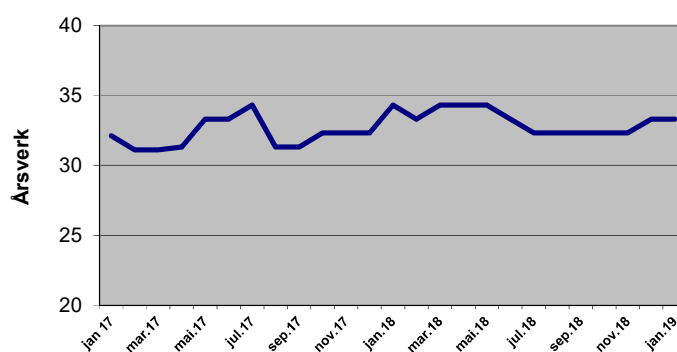
Sum regioner

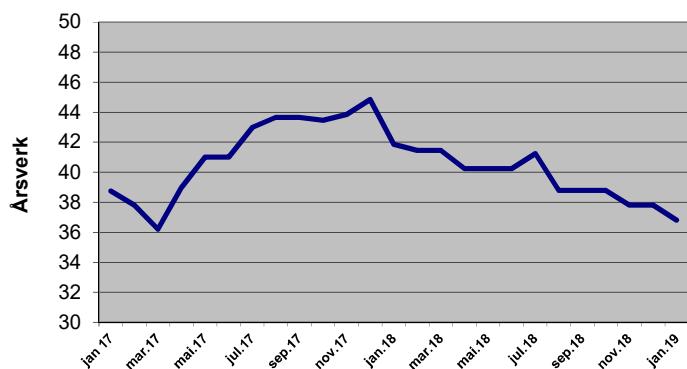
Nord

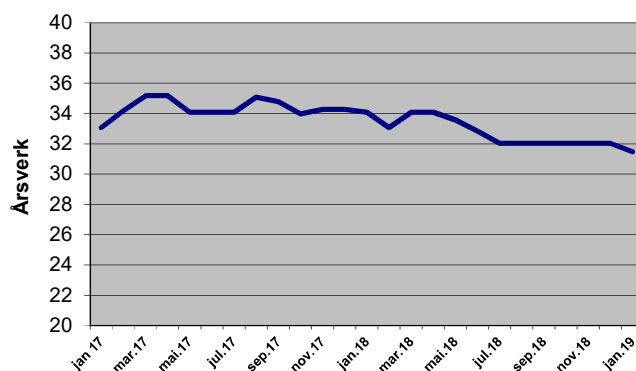
Nordland

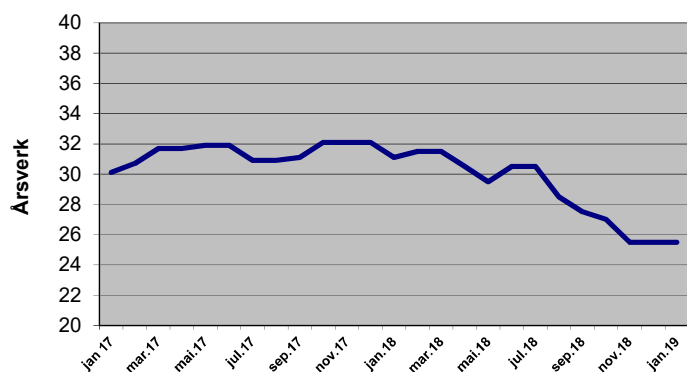
Midt

Vest

Sør

Vedlegg 1¹⁵ – Effektmål

Fiskerier

Verdiskapning

Effektmål 1: Utvikling i driftsmargin og totale driftsinntekter for fiskeflåten (jf. fig. 4.3 i Prop. 1S)

Se Figur 9: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter 1980-2017.

Effektmålet er en del av innspill til Prop.1S og ble oversendt i et notat til NFD i august 2018 (for å svare opp en bestilling fra NFD datert 7. august 2018).

Effektmål 2: Samlet landet kvantum og førstehandsverdi norske fartøy

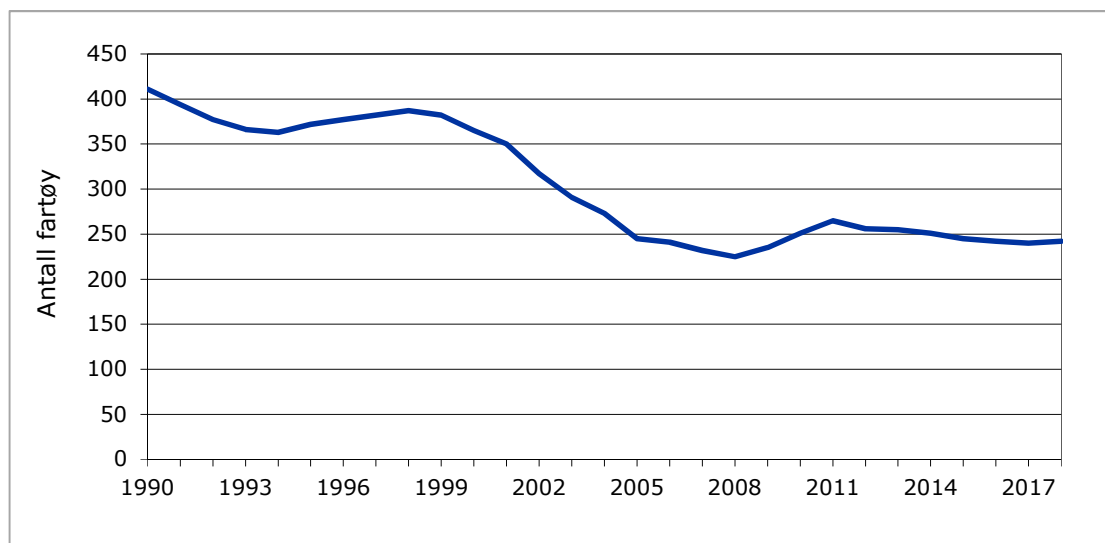
Se Figur 12: Norsk fangst 1945-2018. Kvantum og førstehandsverdi.

Effektmål 3: Utvikling i fangst, antall fiskere og fangst per fisker (jf. fig 4.4 i Prop. 1S)

Se Figur 13: Norsk fangst 1945-2018. Antall fiskere og fangst per fisker.

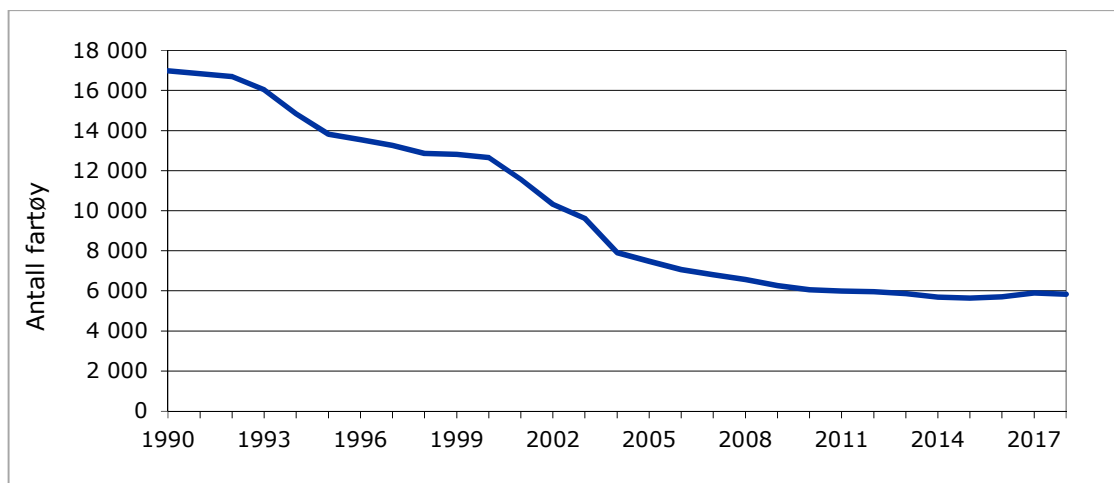
Effektmålet er en del av innspill til Prop.1S og ble oversendt i et notat til NFD i august 2018 (for å svare opp en bestilling fra NFD datert 7. august 2018).

Effektmål 4: Utvikling i totalt antall fartøy fordelt på over og under 28 meter

Utvikling i antall fartøy 28 meter og over 1990-2018

¹⁵ Svarer opp vedlegg 1 i tildelingsbrev 2018

Utvikling i antall fartøy under 28 meter 1990-2018

Effektmål 5: Oversikt over utvikling i antall tillatelser (aktive/passive), utvalgte grupper

Opplysninger om bl.a. utvikling i antall tillatelser oversendes etter avtale med NFD årlig i januar/februar.

Type tillatelse	Antall tillatelser							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁾	2018 ²⁾
Ringnot > 90 fot	80	80	79	79	78	78	78	77
Ringnot 70-90 fot (SUK)	17	17	17	16	16	16	16	16
Pelagisk trål	33	32	32	28	26	25	25	24
Nordsjøtrål	6	6	5	5	4	4	4	4
Makrelltrål	24	23	23	19	17	17	17	17
NVG-trål	25	24	24	20	17	17	17	17
Makrell, kystnot	211	212	214	213	209	208	206	204
Makrell, garn/snøre	220	215	209	203	195	189	179	174
NVG-Kystnot	343	331	318	293	283	280	265	257
Sild sør, kystnot < 21,35 m	89	89	89	87	82	81	78	75
Torsketrål	40	38	37	37	37	37	36	36
Seitrål	6	5	5	4	4	4	4	4
Konvensjonelle havfiskefartøy	35	34	28	26	26	26	26	26
Seigarn, havfiskefartøy	14	14	14	13	13	13	13	13
Konvensjonelle kystfiskefartøy	1923	1912	1894	1855	1810	1774	1737	1727
Seinot, nord, 13 m og over, men mindre enn 300m ³ lasteromsvolum	149	147	141	126	117	111	103	101
Seinot, sør, 13 m og over, men mindre enn 300m ³ lasteromsvolum	58	57	57	54	52	51	51	50
Torsk sør, konv. kystfiskefartøy	59	59	57	56	56	53	51	50
Reketrål sør, kyst 11 m og over	142	141	140	132	128	123	116	114

1) Tall per 31.12.2017 utkjørt 17. januar 2018

2) Tall per 31.12.2018 utkjørt 22. januar 2019

Bærekraft

Effektmål 7: Gytebestand for ulike arter

Se Figur 8: Gytebestanden (Det internasjonale havforskningsrådet/ICES) 1985-2018.

Basert på opplysninger fra ICESs rådgivningskomité (ACOM) -

<http://www.ices.dk/community/advisory-process/Pages/Latest-Advice.aspx>.

Effektmål 8: Status for bestander, klasse A, B og C

Se Figur 7: Prioriterte utviklingstiltak i 2017, basert på fiskeritabellen 201x.

Tab. 4.5 i Prop.1S, er utarbeidet med bakgrunn i Bestandstabellen (Oversiktstabell over arter/bestander) og inngår i direktoratets årlige rapportering til NFD. Tabellen oversendes normalt til NFD i månedsskiftet juni/juli.

Effektmål 9: Indeks over utslipp/drivstofforbruk

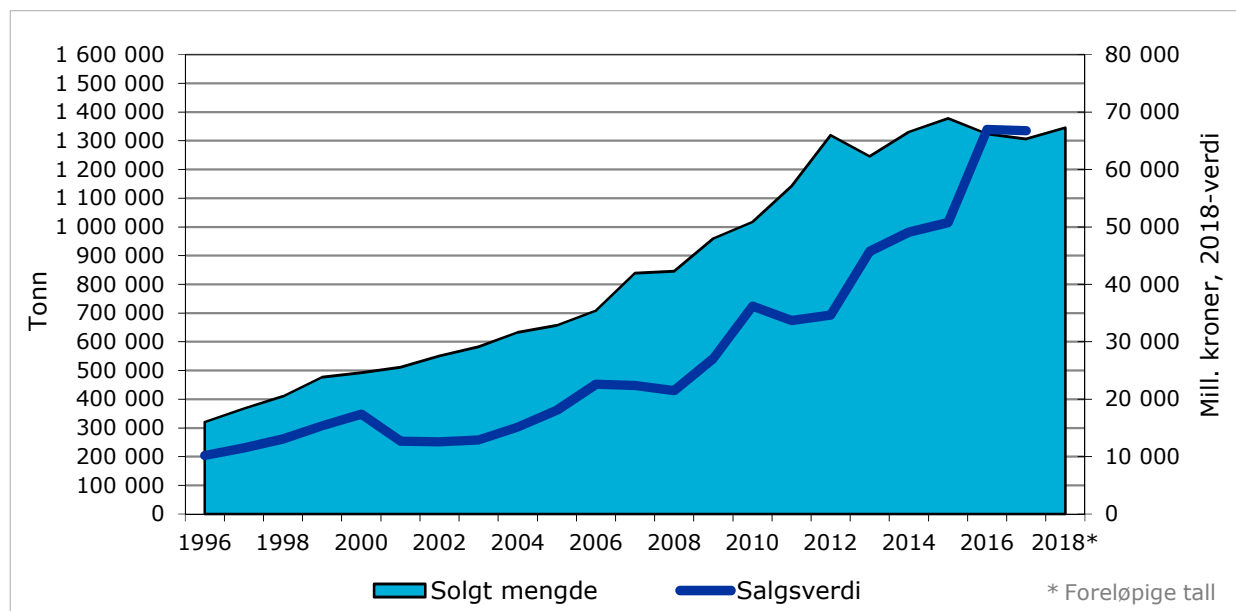
Se Figur 17: Utvikling i drivstofforbruk for fiskeflåten 2001-2017

Havbruk

Verdiskaping

Effektmål 10: Total mengde og førstehandsverdi av fisk i havbruksnæringa (jf. Fig. 4.5 i Prop. 1S)

Tall for solgt mengde laks og regnbueørret viste en kraftig økning frem til 2012, mens det senere har vært en utflating. Samtidig har salgsværdien fortsatt å stige på grunn av høyere priser. Verdital for 2018 er ikke klar før mai 2019.

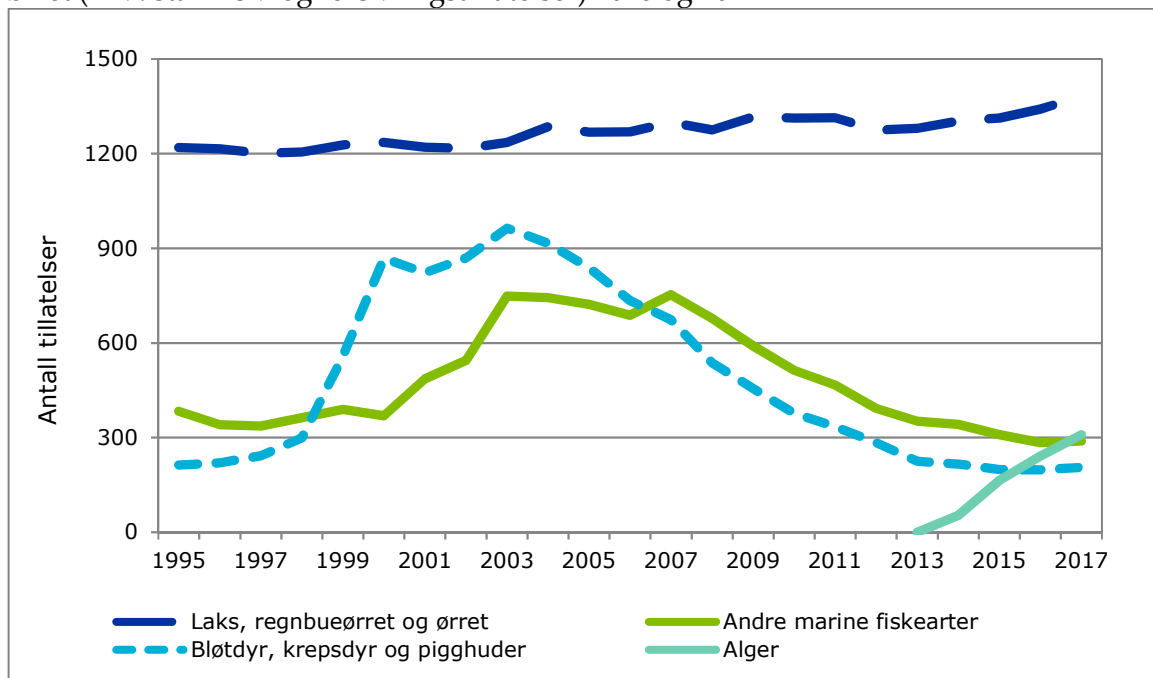
Figur 34: Totalt solgt mengde og førstehandsverdi av oppdrettsfisk 1995-2018

Effekt målet er en del av innspillene til Prop.1S og ble oversendt i et notat til NFD i august 2018 (for å svare opp en bestilling fra NFD datert 7. august 2018).

Effekt mål 11: Antall tillatelser med produksjon av laks, regnbueørret og ørret, fordelt på fylke/region

Fylke <i>County</i>	2017		2016	
	Selskap <i>Companies</i>	Tillatelser <i>Licences</i>	Selskap <i>Companies</i>	Tillatelser <i>Licences</i>
Finnmark/Finnmárku	5	102	5	96
Troms/Romsa	21	113	19	112
Nordland	37	200	34	195
Nord-Trøndelag	11	84	10	84
Sør-Trøndelag	9	116	8	106
Møre og Romsdal	14	126	15	126
Sogn og Fjordane	16	96	15	95
Hordaland	31	183	30	180
Rogaland	14	78	16	78
Øvrige fylker	17	31	13	27
Totalt/Total	175	1 129	165	1099

Antall selskap og tillatelser i drift med produksjon av matfisk laks, regnbueørret og ørret (inkl. stamfisk- og forskningstillatelser) 2016 og 2017

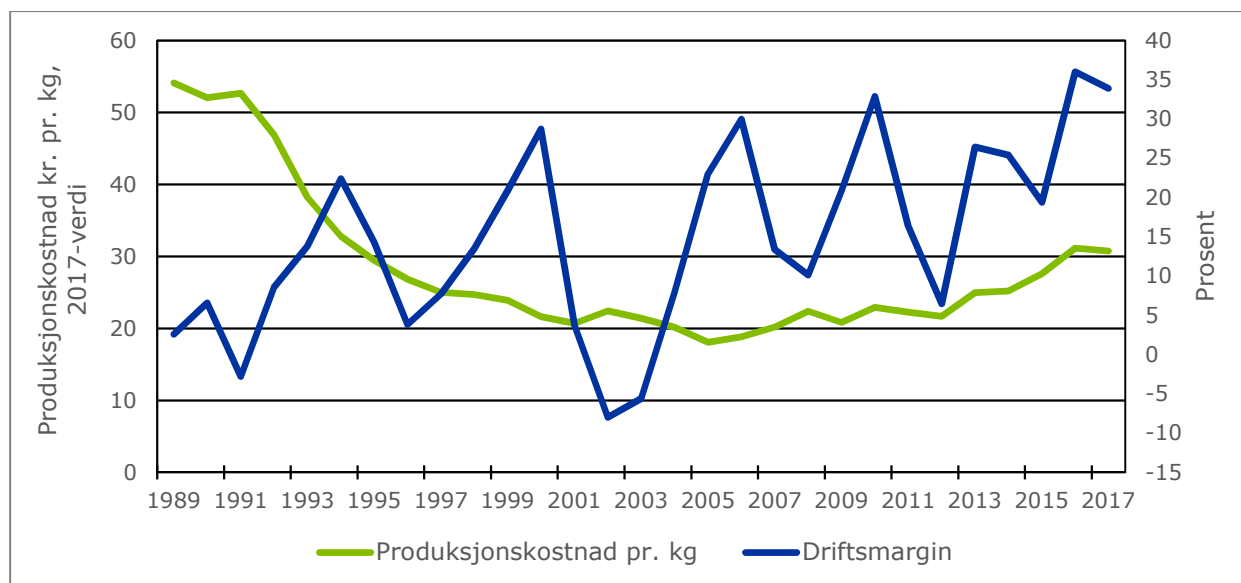

Utvikling i antall tillatelser for ulike produksjonsformer 1995-2017

Effekt mål 12: Indikator som sier noe om driftsmargin og produksjonskostnad per kilo (jf. fig. 4.6 i Prop. 1S)

Lønnsomheten har historisk variert svært mye, men har gjennomgående vært god. Driftsmarginen i 2016 (Figur 35) er den høyeste som er målt siden undersøkelsen startet i 1982. Driftsmarginen er litt lavere i 2017, men ligger fortsatt på et høyt nivå. Til tross for meget gode økonomiske resultater i 2016 og 2017, viser lønnsomhetsresultatene at kostnadsnivået er økende og høyt. Produksjonskostnadene for oppdrettet laks og

regnbueørret har vist en stigende tendens siden 2005. Næringen er dermed i økende grad prisgitt høye laksepriser for å oppnå god fortjeneste.

Figur 35: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad per kg laks og regnbueørret 1989-2017

Effektmålet er en del av innspill til Prop.1S og ble oversendt i et notat til NFD i august 2018 (for å svare opp en bestilling fra NFD datert 7. august 2018).

Bærekraft

Effekt mål 13: Antall innrapporterte rømte oppdrettsfisk kategorisert på laksefisk og marin fisk
 Se Figur 32: Rapportert rømming av laks og regnbueørret 1993-2017.

Effekt mål 14: Innslag av rømt oppdrettsfisk på gyte plassene

Fra den første rapporten kom ut i 2015 har overvåkningsprogrammet for rømt laks i vassdragene økt antall vassdrag som inngår fra 140 til 197. I 2018 mottok Fiskeridirektoratet den fjerde årsrapporten med samlede vurderinger av tilstanden på både lokalt og nasjonalt nivå. Av 197 undersøkte vassdrag ble 165 vurdert til å ha lavt til moderat innslag av rømt oppdrettslaks (<10 %), 15 ble vurdert til å ha høyt innslag (>10 %), og for de resterende 17 kunne vi ikke si om innslaget var over eller under 10 %.

Effekt mål 15: Andel oppdrettslokaliteter som ligger i områder med god vannkvalitet

Det er drøyt 1000 akvakulturlokaliteter i sjø med laks, regnbueørret og ørret. I beregningen er det tatt utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget og kystvannsføremster som fremgår i Vann-Nett, ref. vannforskriften og Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. I Norge er det 2282 kystvannsføremster, av svært varierende størrelse. 100 lokaliteter ligger i kystvannsføremster med moderat økologisk tilstand, 4 lokaliteter i vannforekomster med dårlig økologisk tilstand, 2 lokaliteter i vannforekomster med udefinert tilstand og ingen lokaliteter der det er svært dårlig økologisk tilstand. Det betyr at ca 90 % av alle akvakulturlokaliteter i sjø med laks, regnbueørret og ørret ligger i kystvannsføremster med god eller svært god økologisk tilstand. Annen akvakultur som marin fisk, blåskjell, tare og lokaliteter på land er ikke med i beregningen.

Effektmål 16: Status/tilstand på oppdrettslokaliteter fra innrapporterte MOM B- og MOM C-undersøkelser

Se Tabell 11: Tilstanden ved marine akvakulturanlegg (B-undersøkelser)

Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet bestemte at det skulle være en ansvarsdeling nå det gjelder miljøundersøkelser som foretas etter NS 9410:2016. Ansvarsdelingen innebærer at Fiskeridirektoratet har fått ansvaret for krav som gjelder undersøkelser av miljøtilstanden på selve lokaliteten/anleggssonen, den såkalte MOM B-undersøkelsen. Fylkesmannen fikk ansvaret for krav som gjelder undersøkelser av miljøtilstand i resipienter for øvrig, herunder overgangssone/nærområdene rundt anleggene - den såkalte MOM C-undersøkelsen

Marin arealforvaltning

Verdiskaping

Effektmål 22: Andel innsigelser som blir tatt til følge

I løpet av 2018 har vi fremmet 3 innsigelser, hvorav 2 er løst lokalt og den tredje er fortsatt i prosess. Tema for 2 av innsigelsene var hensynet til gyte- og oppvekstområder, den tredje gjelder nytt akvakulturområde i viktig område for brislingfiske. De to førstnevnte ble tatt til følge, den sistnevnte har vi vært i dialogmøte med Fylkesmannen om, men innsigelsen er opprettholdt.

Vedlegg 2¹⁶ – registreringskjema tilstandsrapportering kjønn og mangfold

Pr. 31.12.18

		Kjønnsbalanse			Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn kroner	Kvinner Kroner
Total i virksomhet	2017	55	45	453	45758	44129
	2018	55	45	422	48217	46714
Toppledelse (fiskeridirektør)	2017		100	1		109750
	2018		100	1		112833
Mellomledelse (direktør for avdeling, regiondirektør)	2017	58	42	12	74323	66658
	2018	50	50	12	77636	70654
Seksjonssjef	2017	59	41	27	57891	57300
	2018	62	38	26	61165	60562
Seniorrådgiver	2017	58	42	149	49225	48333
	2018	60	40	178	50854	49851
Rådgiver	2017	54	46	122	42816	42025
	2018	45	55	82	44373	43898
Førstekonsulent	2017	10	90	10	41633	37824
	2018		100	6		38911
Konsulent	2017	20	80	10	34716	35953
	2018	25	75	4	36156	35557

2018

		Antall tilsatte 31.12	Deltid 31.12	Midlertidig ansettelse 31.12	Foreldrepermisjon	Legemeldt sykefravær (heltid)	Legemeldt sykefravær (deltid)
		Total (N)	M% K%	M% K%	M% K%	M% K%	M% K%
Fiskeridirektoratet	2017	453	5 % M 8 % K	0,7 % M 1,1 % K	2,4 % M 2,9 % K	2,3 % M 4,9 % K	8,8 % M 7,7 % K
	2018	422	4% M 6% K	1 % M 0,7 % K	2,6 % M 3,8 % K	2,6% M 5,5% K	12,3 % M 16,2 % K

Antall ansatte er tatt ut per 31.12.18 mens de andre tallene er beregnet på årsbasis.

¹⁶ Svarer opp vedlegg 4 i tildelingsbrev 2018

FISKERIDIREKTORATET

Telefon: **55 23 80 00**

E-post: **postmottak@fiskedir.no**

Internett: **www.fiskedir.no**

Livet i havet - vårt felles ansvar